Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	af Cálidás ; oversat af Original-sprogene Sanscrit og Prácrit i Engelsk; og heraf i Dansk [af Hans West], med en Indledning til den danske Oversættelse.
Titel | Title:	Sacontalá eller den uheldige Ring : et indiansk Drama
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : trykt hos N. Möller og Sön, 1793

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56.– 409.–8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 02553 0

+ Rex

Caroli Johannsen.

Hafn. m. Junio 33.

SACONTALÁ

ELLER

DEN UHELDIGE RING,

ET INDIANSK DRAMA

AF

CÁLIDÁS;

OVERSAT AF ORIGINAL-SPROGENE

SANSCRIT OG PRÁCRIT

I ENGELSK;

OG HERAF I DANSK,

MED EN INDLEDNING

TIL DEN DANSKE OVERSÆTTELSE.

KIÖBENHAVN, 1793.
TRYKT HOS HOFBOGTRYKKERNE N. MÖLLER OG SÖN.

DET STORE KONGELIGE BIBLIOTHEK

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Til

Hr. Kammerherre

PETER FRIDERICK SVHM.

De veed, ærefulde Mand, at Menneſket aldrig ſætter ſaa höi Priis paa en Ting, ſom naar det har tabt den. Dette er Aarſagen, hvorfor jeg her föler det fulde Savn af det rige Kundſkabs Tempel, ſom deres Godhed aabnede for hver den, der i Hovedſtaden önſker Veiledning til Muſernes Helligdomme.

Ved Siden af dette Savn ligger neppe nogen værdig Følelſe nærmere end Erkiendtlighed, og det ſkulde være denne, jeg vilde tilkiendegive Dem ved at ſende Dem

Overſættelſen af et af Aſiens ſkiönneſte Mindesmærker paa Kundſkab og Videnſkabelighed; derſom ikke mit Opholdſteds Beſkaffenhed forböd mig at levere Dem dette Arbeide i den Skikkelſe, hvori det burde vise ſig. Jeg ſender Dem derfor denne Overſættelſe blot i Manuſcript, forvisſet om, at De, ved Deres Bibliothecar, og min gamle Skole-Ven, Magiſter Nyerup, vil beförge dette Arbeide trykt, ſaafremt De finder Overſættelſen værdig ſit ſtore Mönſter.

Det

Det vilde ingenlunde have
været fornödent, at dette Cali-
das's Mesterstykke skulde gaae
fra Asien til Europa, og fra det-
te til America, for endelig herfra
at vende overfat tilbage til Dan-
mark; men da det faldt mig ved
en lykkelig Leilighed tidligen i
Hænderne, troede jeg mig pligtig
at spare en og anden ledig Time
til sammes hastige Bekiendtgiörelse i
Fædrenelandet. Jeg skal derfor
være glad, ærefulde Mand, om
De vil modtage dette som et Be-
vis paa min giennemtænkte Erbö-
dighed

dighed for Deres offentlige og private Fortienester; og det skal höiligen fryde mig, om jeg kan spörge hid til denne Verdens Deel, at De længe höster af den udvortes Lykke, som Samtiden kan og bör yde Dem.

Christianstæd paa St. Croix
den 27 Decbr. 1791.

West.

INDLEDNING

TIL DEN DANSKE OVERSÆTTELSE

AF

SACONTALÁ ELLER DEN UHELDIGE RING.

Dersom det ellers er rigtigt, at hvad man foretager sig med en vis Grad af Ulyst, sielden har det önskeligste Udfald, saa har jeg nogen Grund til at troe, at dette neppe tör love sig den mildeste Dom.

At overssætte og skrive Indledning til en andens Arbeide ere tvende Ting, der nödvendigen maae paalægge Forstandens Evner en Tvang, og som man paa dette Jordströg trænger höiligen til at söge Hvile efter sit nedlagte Kald i frie og oplivende Undersögelser, saa er denne Tvang ikke sielden bleven mig til Byrde; og Byrden maae i Følge sin Natur efterlade Mærker af Vanmagt og Trældom. Disse vil formodentligen spores igiennem denne Overssættelse, og uagtet jeg fuldkommen föler, at der er saare liden Fortieneste i nogenlunde at afcopiere Hovedtrækkene af en andens Malerie, saa kunde denne Overbevisning dog ikke overvinde mit Önske at see denne Stie til Asiens ældgamle Cultur og Videnskabelighed aabnet for den Danske Læser.

Neppe

Neppe vil man nægte mig, at der jo er den rigeste Underholdning for Cosmopoliten, Philosophen, Moralisten og Naturforskeren i at læse paalidelige Efterretninger om lidet bekiendte Lande; og det er ligesaa uimodsigeligt, at det er eet at bygge paa Reiserens tilfældige Iagttagelser, et andet at see liggende for sig de ukiendte Landes Naturalier, Love, Geniesarbeider m. v.; disse ere Værksager og ubedragelige Vidner om Sandheden, som enhver efter sin Evne kan betragte fra egen Synspunkt. Jeg tilstaaer, at dette Drama har paa denne Maade givet mig megen indfölt Fornöielse, der ingenlunde var den, som en beruset Indbildningskraft finder i en Digters Opfindelser og blomstrende Sprog, men at den meget mere var en Beundring over saadanne Mindesmærker paa disse Folkeslægters Kundskaber, paa Sandheden i Charactererne, paa Alderdommens Præg i det fyldige og figurlige Sprog, paa den österlandske Aands eller rettere det hede Clima's flammende Indbildningskraft, og endelig paa disse ædle og forfinede Sæder, der saa meget bestyrke min Yndlings-Idee, *at alle endog de os ikke nöie bekiendte Folkeslægter have saa megen Dannelse, Religion og indvortes Storhed, som er tilstrækkelig til den Forfatning, hvori de leve;* og følgelig at det vilde være blot Eensidighed hos Europæeren,

om

om han troede, at ſand Storhed og Menneſkeværd er blot indſkrænket til hans egne ſnevre Grændſer. Men ligeſom det er viſt, at et Lands ſkiönne og beſtemte Love forudſætte Philoſophie, Videnſkaber, Cultur o. ſ. v., ſaa er det ogſaa viſt, at de bære Vidne om megen Forderv i Sæderne, uden hvilken det ikke vilde have været fornödent at foreſkrive Selſkabets Lemmer Regler for hver ſærſkilt og offentlig Handling; det ſynes derfor ſom det er ved lige Grad af moralſke Fuldkommenheder og Ufuldkommenheder, at en Stat ſtiger til ſin höieſte Anſeelſe; indtil de ſidſte faae Overhaand over de förſte, og nedbryde den hele Bygning ſaaledes, at dens oprindelige Reenhed i Sæder end ikke ſpores under Ruinerne. Dog — foruden Mindesmærkerne paa Videnſkaber og Kunſter blive endnu i en Række af Tid tilbage de udvortes Sæder (*manieres*), der altid overleve de indvortes (*moeurs*), og i enkelte Tilfælde tilkiendegive, at der engang maae have været ædlere Grundſætninger. Saaledes ſporer man i Ægypten, paa Morea og paa ethvert Sted Levninger af Oldtidens Skikke, Feſtdage o. ſ. v. der have tabt Henſigten, men ikke al den udvortes Form af ſlige Faſtſættelſer. Saa er det med Statslegemet, og ſaa med hvert enkelt Lem paa Legemet. Menneſket aflægger ikke letteligen ſit Udvortes,

men

men overlader det endog ofte til ſit Afkom. En Fremmed vil efter nogle Aars Ophold i et Land indſue og antage dets Grundſætninger; men hans Udvortes, ligeſom hans Udtale, vedligeholder langt længere ſin förſte Böining.

Dette maae följelig være Tilfældet med Indus's Stat, der viſt nok ikke er nu, hvad den var for 2 til 3000 Aar ſiden; men eier dog Mindesmærker nok paa hvad den engang var, og uagtet vi endnu kiende ikkun lidet det rette Forhold mellem denne Stats forrige og nærværende Tilſtand, ſaa tiener endog dette Arbeide til et löſeligt Begreb om Sagen.

Vi maae tilſtaae, at det ſtore Chineſiſke Keiſerdömme har i en uſædvanlig Række af Tid undgaaet ſtore Statsomveltninger; og Naboeriget Indus ſynes længere at have været ſin Forfatning troe, end nogen anden bekiendt Nation. Hvad kan Aarſagen være? — Nogle ville ſikkert ſöge den i Sprogenes Ulighed med de Europæiſke, ſaavel ſom og i Landenes Utrang til fremmede Producter; men maaſkee vil man rigtigere finde den i Religionens og Lovenes uadſkillelige Forbindelſe, der virker, at de ſidſte, grundede paa de förſte, ſtaae og falde med den Grundvold, hvorpaa de ere bygte; deres Love, Philoſophie og Religionslære udgiöre ſaaledes deres hellige Böger, og

ere

ere indbyrdes lige uforanderlige. Fra denne Synspunkt ledes man uden Tvivl nærmeſt til Grunden, hvorfor denne Stat, ſom i Pythagoras's Tid fortiende at være en Skole for en af Grækenlands förſte Fornuftviſe, har til denne Dag opbevaret i ſit eget Skiöd ſine höie Alderdoms Værker, og eier endnu Videnſkabsmænd, ſom randſage dem, og danne ſig ved dem, ſaa at endog Europa's ypperſte Lærde (thi mellem dem tör jeg vel regne den Engelſke Overſætter af dette Drama) udtrykke deres Beundring over Samtidens Arbeider, ved at pryde Europa's Litteratur med Overſættelſer af diſſe Aſiens Skiönheder, og blant följende vil iſær *Mir Muhammed Huſains* Elegie beviſe min Sætning.

Men da dette Digts Ælde og locale Anſeelſe beroer paa den engelſke Overſætters Troværdighed, ſaa ſkylder jeg Sandheden og min Læſer at give den lille Oplysning om ſamme, ſom jeg i min ſnevre Kreds her har kunnet hente, for at betage Læſeren de Tvivl, der i Begyndelſen opſtode hos mig ſelv.

Aar 1790 udkom i London dette Digt under Titel af *Sacontalá, or the fatal Ring an Indian Drama by Calidas, translated from the original Sanscrit & Pracrit*, trykt i imperial 4to; og uagtet denne öſterlandſke Product ikke var ſtemplet med nogen troværdig

Over-

Overſætters Navn, ſaa kunde dog ingen oplyſt Engelsmand være uvis om, at Overſætteren jo maatte være *Sir William Jones* Overdommer (chief judge) i Bengalen, hvor de Engelſke eie Lande, der, efter den ſidſte Gouverneur *Haſting's* Erklæring under hans Proces, havde til hans Tid otte Millioner Indbyggere, og nu femten Millioner.

Uden Henſigt til Sir William's bekiendte Lærdom eller til hans Stand ſom engelſk Baronet maatte det ingenlunde kunne beſtaae med hans værdige Characteer og hans Poſts Anſeelſe at ſpille en Bedragers Rolle med at udgive et Værk for at tilhöre Oldtiden, ſom var et Foſter af hans egen Hierne; og hvorledes kunde dette ſkiules, da Bengalen, ſom det Følgende viſer, har flere Engelſke Lærde, der have lagt ſig efter Sanſcrit Sproget og ſtudere Brahmenernes Visdom.

Hvad Sir William kan have ſkrevet i ſit egentlige Fag, Lovkyndigheden, er mig ubekiendt, jeg maae derfor indſkrænke mig til Følgende.

Aar 1771 gav han allerede Verden et meget lærdt Arbeide i hans *Perſiſke Grammatik*, hvor han, ved at tale om de faa Opmuntringer, der gives Lærde og fornemmeligen Orientaliſterne, ſiger: "Det var "Chriſtian den ſyvende forbeholdt at være Beſkytter

"for

" for de öſterlandſke Muſer i den nærværende Tidsalder. „ Aar 1772 bekiendtgiorde han en *Samling af Poeſier overſatte af aſiatiſke Sprog* tilligemed *et Forſög over de öſterlandſke Nationers Poeſie, og eet over de efterlignende Kunſter.*

Aar 1773 blev udgivet paa Engelſk *den Perſiſke Konges Nadar Shah's Levnets Hiſtorie*, ſom han, ſkiönt mod ſin Villie, havde Aar 1770 overſat paa Franſk efter vor Danſke Konges igientagne Anmodning, og, ſom det hedder, uden nogen Belönning.

Aar 1774 ſaae man fra hans Haand *Poeſeos Aſiaticæ Commentariorum Libri ſex cum appendice; ſubjicitur Limon ſeu miscellaneorum Liber: Auctore Gulielmo Jones. A. M. Collegii Univerſitatis in Academia Oxonienſi & ſocietatum regiarum Londinenſis atque Hafnienſis Socio.*

Af diſſe mange Exempler paa Aſiens prægtige Poeſier kan jeg ikke nægte mig ſelv den Fornöielſe at afſkrive en Elegie af *Faredhi*, ligeſaa meget for at viſe Hr. Jones's Ovidianſke Latin, ſom Öſterlænderens maleriſke Aand.

ELEGIA.

Fulgur an é densâ vibratum nube coruſcat?
An roseas nudat LEILA *pudica genas?*

Bacci-

Bacciferumne celer fruticetum devorat ignis?
SIDEREA *an* SOLIMÆ *lumina dulce micant?*
NARDUS *an* HAGERI, *an ſpirant violaria* MECCÆ,
SUAVIS *odoriferus an venit* AZZA *comis?*
Quam juvat ah! patrios memori tenuiſſe receſſûs
Mente, per ignotos dum vagor exul agros!
Valle ſub umbroſâ, pallens ubi luget amator,
Num colit aſſuetos mollis amica lares?
Jamne cient raucum præfracta tonitrua murmur
Montibus, effusæ quos rigat imber aquæ?
An tua, dum fundit primum lux alma ruborem,
Lympha, AZIDE, *meam pellit, ut ante, ſitim?*
Quot mea felices vidiſtis gaudia, campi,
Gaudia væ! misero non renovanda mihi?
Ecquis apud NAGEDI *lucos aut paſcua* TUDÆ
Paſtor amatorum ſpeſque metuſque canit?
Ecquis ait, gelidâ SALÆ *dum valle recumbit,*
„Heu! quid CADEMEO *in monte ſodalis agit?*
Num graciles rident hyemalia frigora myrti?
Num viret in ſolitis lotos amata locis?
Num vernant humiles in aprico colle myricæ?
Næ malus has oculus, ne mala lædet hyems!
An mea ALEGIADES, *dulciſsima turba, puellæ*
Curant, an zephyris irrita vota dabunt?

An

An viridem saliunt, nullo venante, per hortum
Hinnuleique citi, capreolique leves?
Visamne umbriferos, loca dilectiſsima, ſaltûs,
Ducit ubi facilem læta NOAMA *chorum?*
Num DAREGI *ripas patulâ tegit arbutus umbrâ,*
Ah! quoties lacrymis humida facta meis?
Grata quis antra colit, nobis absentibus, AMRI,
Antra puellarum quam bene nota gregi?
Forsan amatores MECCANÁ *in valle reductos*
Absentis SOLIMÆ *commeminiſse juvat.*
Tempus erit, levibus quo pervigilata cachinnis
Nox dabit unanimi gaudia plena choro;
Quo dulces juvenum ſpirabit coetus amores,
Et lætos avida combibet aure modos.

For den Danſke Læſers Skyld har jeg anſeet mig ſkyldig at give en linieret Overſættelſe af denne Elegie.

ELEGIE.

Er dette det blinkende Lyn, der funkler fra den tykke Skye?
Eller er det den bluefærdige Leila, der blotter ſine roſenfarvede Kinder?
Er det en pludſelig Ild, der fortærer det bærrige Krat?
Eller er dette blide Skin fra Solima's tindrende Öine?

Ere

Ere diſſe Uddunſtninger af Hagerus's Nardus eller Mecca's Violmarker?
Eller er det Azza's Lokker, der udgyde denne Vellugt?
O hvor ſödt! troligen at erindre ſig Födeplettens Skygger,
Medens jeg udlændig omvanker i ukiendte Egne!
Mon den ömme Elſkerinde under ſkyggefulde Dal,
Hvor den blegnende Elſker vanſmægter, beboer ſamme Huus?
Mon endnu de Bierge, ſom vandes af ſtrömmende Pladsregn,
Give dumpige Gienlyd af Tordenens afbrudte Skrald?
Mon under det nærerige Lyſes förſtbrydende Rödme
Dit kryſtalklare Vand, Azibe, vil endnu ſom för fordrive min Törſt?
Hvor ofte, I elſkede Egne! have I ikke været Vidner til mine Glæder,
Ak Glæder! ſom jeg Ulykkelige aldrig ſkal ſmage meer?
Er nogen Hyrde ved Nagedi Lunde eller Tuda's Græsgange,
Der beſynger Elſkerens Haab, og Elſkerens Frygt?
Siger nogen, ſom hviler i Sala's kölige Dal,
„Ak! hvor mon det gaae vor Ven paa Cademus's Bierg?“

Smile

Smile de ſpæde Myrter mod Vinterens Kulde?
Blomſtrer din elſkede Lotos paa ſædvanlige Steder?
Grönnes den lave Pors paa den ſolbare Höi?
Gid intet fordærveligt Öie, og ingen fordærvelig Vinter tilföie dem Skade!
Mon den föde Flok af Alegia's Piger tænker paa mig,
Eller före Vindene bort deres ubönhörte Önſker?
Mon endnu de raſke Raaelam og lette Kid
Ujaged' omſpringe i den grönnende Have?
Mon jeg mere ſkal ſee de ſkyggefulde Skove og yndigſte Steder,
Hvor den glade Noama opförer den lette Dands?
Mon Hægebærens vidtſtrakte Skygge ſkiuler Dareg: Bredde,
Som, Ak Himmel! hvor ofte ere vædede med mine Taarer?
Hvo, da jeg er borte, heger Amri behagelige Grotter,
Grotter ſaa vel kiendte af den hele Flok Piger?
Maaſkee vil det endnu fornöie Elſkerne i Mecca's Dal
At have fæſtet i ſin Erindring den fraværende Solima.
Tiden vil komme, da Natten, henbragt i ſpögende Latter,
Skal fylde det eenſtemmige Chor med himmelſke Glæder,

Da de ſamlede Hyrder igien ſkal indaande Elſkovens Sødhed,
Og med begierlige Örer inddrikke glæderige Toner.

Aar 1784 d. 15 Jan. oprettede Sir William (*the Aſiatic Society*) det Aſiatiſke Selſkab; hvortil han havde formaaet ſine der værende Landsmænd at ſammentræde for at berige Europa med allehaande Mindesmærker paa Aſiens ældgamle Kunſter og Videnſkaber, Love og Gudsdyrkelſe, ſaavel ſom og paalidelige Underretninger om dets nærværende Tilſtand, et Foretagende, der er ligeſaa prisværdigt ſom næſten umaaleligt i al ſin Omfatning. Præſidium for dette nyttige Selſkab blev overdraget den berömte Orientaliſt Gouverneur Haſtings; men dennes Overbevisning om Sir Williams Fortrin i Lærdom giorde, at han afſtod denne Ære til William Jones ſelv, ſom Stifter og Forfremmer af ſaa gavnlig en Indretning. Fra den Tid begyndte altſaa med ſamlede Kræfter deres lærde Underſögelſer, der efter Præſidentens Udtryk, ſkulde ikke have ſnevrere Grændſer, end alt hvad der angik Menneskет og Naturen, ikke blot fra Japan til Arabiens Bredde, men endog over det röde Hav til Abyſſinien ſom beſlægtet med Aſiens Nationer i Sæder og Sprog.

Aar

Aar 1788 frembragde Indien de förſte Frugter af dette Selſkabs Beſtræbelſer under Titel: *Aſiatic Reſearches; or, Transactions of the Society, inſtituted in Bengal for inquiring into the History & Antiquities, the Arts, Science & Literature of Aſia. Vol.* 1*ſt.* 4*to. pp.* 465. *printed at Calcutta;* og ſaaes i London for 2 Ld. 2 sh.

Det vilde være over min Tid og Indledningens Grændſer at uddrage af diſſe Afhandlinger Alt, hvad der maatte tiene til Oplysning om dette Drama's Födeland; jeg ſkal derfor i Almindelighed indſkrænke mig blot til Anmeldelſen af det Betydeligſte.

Af Præſidentens Taler ſees, at Chemien er der ſtegen til en ſaadan Höide, at han er nær ved at kalde den *guddommelig.* Urtevidenſkaben og dens Anvendelſe vil blive et af deres ſtore Formaale. Den Hinduſke Tonekunſts Syſtem anſees at være bygt paa rigtigere Grundſætninger end de Europæiſke, og kaldes *det naturlige Udtryk af ſtærke Lidenſkaber.* Deres *Vedaer* og *Koran* ere ſkrevne i rhytmiſk Proſa. o. ſ. v.

Det förſte Stykke efter Præſidentens Taler er: En Diſſertation over Retſkrivningen af Aſiatiſke Ord med latinſke Bogſtaver. Denne vidtlöftige Afhandling ſlutter Præſidenten med Overſættelſen af en Elegie, forfattet af en lærd Philoſoph og Philolog *Mir Muhammed*

Huſain för hans Reiſe til Haidarábad med Richard Johnſon Esqr.; et Stykke, der fortiener at overſættes ordret ſom en Pröve paa Indianernes nyere Poeſie og et Mönſter paa det öſterlandſke Genies höie Flugt. Den engelſke Overſættelſe er ligeledes i ubunden Stiil.

1. Aldrig, o! aldrig ſkal jeg forglemme den Skiönne, der kom til mit Telt med bange Varſomhed.
2. Sövn hvilede tung paa hendes Öielaage, og hendes Hierte klappede af Frygt.
3. Hun havde holdt Öie med Dragerne af hendes Rode (*Skildvagterne*) og havde ingen Fare at vente fra dem.
4. Hun havde bortlagt de Ringe, ſom pleiede at pryde hendes Ankler; at ikke deres Raſlen ſkulde udſætte hende for Elendighed.
5. Hun begræd Veiens Mörke, ſom ſkiulede Morgenſtiernen for hende.
6. Det var en Nat, da Maanens Öielaage vare dyppede i Mörkets ſorte Pudder.
7. En Nat, da du maatte have ſeet Skyerne, ſom Kameler, begierligen ſtirrende efter Stiernerne.
8. Medens Himmelens Öine græd paa Skyens lyſende Bredde.

9. Lynet fremviisde ſine ſkinnende Tænder af Under over denne Forandring i Firmamentet.
10. Og Tordnen ſprængde næſten Örerne paa de dövgiorte Klipper.
11. Hun önſkede at omfavne mig, men af Undſeelſe afböd hun min Omfavnelſe.
12. Taarer beduggede hendes Kinder, og vandede i mit Paaſyn en Hvelving af Roſer.
13. Naar hun talde, indblæsde hendes ængſtelige Sukke Flammer i mit Hierte.
14. Hun blev ved at foreholde mig min overdrevne Higen efter at reiſe.
15. Du har ſmeltet mit Hierte, ſagde hun, og ladet det föle ubeſkrivelig Smerte.
16. Du er ubillig i din Opförſel mod hende, ſom elſker dig, og föielig imod din ſnedige Raadgiver.
17. Du gaaer omkring fra Land til Land, og er aldrig fornöiet med et faſt Opholdſted.
18. Snart rulle Havene med dig, og ſnart omtumles du paa Kyſterne.
19. Hvad Frugt, uden ſmertelig Trethed, kan hentes af at ſtreife over fremmede Egne?
20. Har du forenet dig med Örkenens vilde Antiloper, og forglemt det tamme Dyr.

21.

21. Er du da kied af vort Naboelag? O! vee ham, ſom flyer ſin Elſkede!

22. Hav dog engang Medlidenhed med mit beklemte Hierte, der ſöger Lindring, og kan ikke finde den.

I en Tale holden af Præſidenten 1786 taler Forfatteren om Sanscrit Sproget ſom mere fuldkomment end det Græſke, og mere riigt end det Latinſke, med hvilke det er beſlægtet baade i Verbernes Rödder og Grammatikens Form ſaa meget, at ingen kan tvivle om, de jo alle tre ere nedrundne fra een Kilde, der nu er maaſke ikke mere til. Han yttrer ogſaa den Formodning, at baade det Gothiſke og Celtiſke Sprog have havt ſamme Oprindelſe ſom Sanscrit, og at det gamle Perſiſke kunde lægges til denne Familie. o. ſ. v. I denne Formodning finder jeg ſaa meget mere Rimelighed, ſom Odin og hans Følge maae venteligen have forplantet deres Sprog tilligemed deres Vaaben og Sæder fra Aſien til det nordlige Europa.

Charactererne, hvormed Indiens Sprog i Oprindelſen ere ſkrevne, ere kaldte *Nágarí* af *Nagara* en Stad.

Derefter ſiger Forfatteren, at de Græſke Skribenter anſaae Indianerne ſom de viſeſte, og at de viſt nok

vare

vare de fortrinligſte i moralſk Philoſophie; deres *Niti Sáſtra* eller Syſtem af Ethica er endnu opbevaret, og *Vishnuſerman's* Fabler, ſom vi urigtigen kalde *Pilpay's*, ere de ſmukkeſte; de bleve overſatte af Sanscrit i det ſiette Aarhundrede efter Befaling af *Buzerchumihr* eller *klar ſom Solen*; og ere til under forſkiellige Navne i meer end 20 Sprog; men deres rette Tittel er *Hitópádésa* eller *venſkabelig Underholdning*.

Præſidenten taler ſiden om deres mangfoldige Værker over Grammatik, Logik, Rhetorik, Muſik, ſom endnu ere til. Deres *Puranas* indeholde en Række af mythologiſke Hiſtorier i frie Vers, fra Skabelſen til Buddha's formeente Kiödspaatagelſe. Deres *Veda* er fuld af methaphyſiſke Udgrandſkninger og ſmukke Afhandlinger om Guds Væſen og Egenſkaber. Deres ældſte medicinſke Værk er *Chereca*.

Blant deres aſtronomiſke og mathematiſke Skribenter nævner han *Yavan Achaiya*, hvis Lærebygning gaaer ud paa, at Verdens Syſtem er grundet paa Attraction og Solens centrale Stilling: han ſiges at have reiſt til Ionien; og derſom dette er ſandt, kan han have været en af dem, der holdte Samtaler med Pythagoras; i det ringeſte er det unægteligt, ſiger Forfatteren, at en Bog over Aſtronomien har Titel af *Yavana Iatica*, ſom kan betyde den *Joniſke Sect*.

Næſt

Næſt efter forekommer i ſamme Værk *en Afhandling om Hindus's Litteratur, overſat af Sanscrit og meddeelt af Goverdhan Caul med korte Anmærkninger.* Under denne Artikel tales om deres Digte, om Hindu's Love, der indbefattes i 27 Bind, ſamlede for faa Aar ſiden af *Ragbunandan.* Samme Afhandling viſer, at *Veda, Upaveda, Vedanga, Purana, Dherma* og *Deriana* ere de ſex ſtore *Sástras* eller hellige Anordninger, hvori al menneſkelig og guddommelig Kundſkab anſees indbefattet. *Sudras*, eller den fierde Claſſe af Hindus's Indbyggere, tillades ikke at ſtudere diſſe ſex egentlige Sastras, men have en ſtor Mængde populaire Böger, ſom ſvare til de adſkillige Sastras, og ere rige paa allehaande Skiönheder. Alle medicinſke Afhandlinger maae ſtuderes af *Vaidyas*, eller *födde af Læger*; diſſe have ofte mere Lærdom og mindre Stolthed end Brahmenerne, og ere foruden det at være Digtere, Rhetoriker, Moraliſter o. ſ. v. i Almindelighed anſeete ſom de Retſkafneſte i Hindus.

Herpaa fölger *en Afhandling, giennemſeet af Præſidenten, om Grækenlands, Italiens og Indiens Guder, ſkreven* 1784; hvori Forfatteren ſtræber at viſe, at der er den ſtörſte Lighed mellem diſſe forſkiellige Steders Mythologie.

Der-

Derefter anföres en *Efterretning, given af* Hr. *Turner, om hans Audience hos Teesboo Lama i Kloſteret Terpaling, indſluttet i Hr. Turners Brev til General Gouverneuren, dateret Patna d. 2 Marts* 1784.

At *Lama* er Aſiaternes igienfödde udödelige Beherſker og Kirkens Överſte, og at en döende *Lama* beſtemmer for ſine Venner og Omſtaaende de Kiendetegn, der ſkal udmærke den Perſon, ſom efter hans Död modtager *Lamaens* Siel, og ſom maae opſöges for at træde i den Afdödes Sted, behöver jeg neppe at ſige dem, for hvilke jeg ſkriver. Jeg vil derfor kortelig melde, at Hr. *Turner*, efter at have været indladt til den ſtore *Lama*, bevidner ſin Forundring over den Opförſel, han ſaae hos dette formeente Gud-Menneſke, der endnu ikke var meer end 18 Maaneder gammelt. Teeshoo-Lama var ſat paa en Forhöining af opſtablede Silke-Puder, og modtog Hr. *Turner's* og *Saunders's* Foræringer af Pelang-Törklæder, Perler, Coraller med mere, ſom de overleverede ham egenhændig i Gouverneurens Navn. En Mængde Menneſker ledſagede dem og nedkaſtede ſig for ham, hvilket han alt imodtog med en munter og betydende Höflighed; og endſkiönt den unge *Lama* endnu ikke kunde tale, maatte Hr. *Turner* dog for hans Forældres og de övrige Omſtaaendes Skyld viſe ham den Ærbödighed, der

tilkom

tilkom ham, og erklærede, at Gouverneuren, ved at underrettes om hans Död i China, blev overvældet af Sorg, og var bleven ved at begræde hans Fraværelſe fra Verden, indtil den Skye, der havde overhyllet den ſörgende Nation, var fordreven ved hans Tilbagekomſt o. ſ. v. Han udbad ſig derpaa en vedvarende god Forſtaaelſe mellem ham (Lama) og den Britiſke Nations Underhavende. Dette lille Creatur, ſiger Hr. *Turner*, ſaae paa mig med ſaa megen Opmærkſomhed, medens jeg talede, og nikkede ofte men langſomt med Hovedet, ſom om han forſtod og bifaldt ethvert Ord, men ikke kunde give Svar.

Han nævner ſiden adſkilligt om Calmuc-Tartarers og andre hans Tilbederes Ofringer af Guld, Sölv og Producter, ſom udgiöre en af de rigeſte Kilder til de Rigdomme, *Lamaerne* i Tibet beſidde.

Et andet Geſandtſkab ved en vis *Goſſeyn* kaldet *Poorungeer*, for at befæſte Handelen imellem Indbyggerne af *Teesboo Loomboo* og det oſtindiſke Compagnie, beretter beſynderlige Ting om den unge *Lama*, ſom nu var ſaa gammel, at han i Tibet-Sproget kunde ſpörge Poorungeer, om han havde havt en beſværlig Reiſe. Audiencen varede en Time under en munter og tillige alvorlig Opförſel af *Lama*. Ved den Fremmedes Bortgang lagde denne Troens unge Fader ham

Haan-

Haanden paa Hovedet for at give ham ſin Velſignelſe, og befalede ham at beſöge ſig eengang hver Dag, ſaalænge han opholdt ſig i Teeshoo Loomboo.

Efter denne følger en Beretning om *Lama's* Indſættelſe, eller Antagelſe til deres igienfödde udödelige Beherſker og Kirkens Överſte.

Til denne Höitidelighed havde Keiſeren af China affendt en ſtor Ambaſſade med rige Gaver. Alle Tibets Överſter og en uhyre Mængde Menneſker fra langtfraliggende Steder indfandt ſig ved denne Proceſſion, der gik fra Kloſteret Terpaling, hvor Lama var opdraget, til Teeshoo Loomboo, og ſkiönt der neppe vare fire danſke Mile mellem begge Steder, varede dog Reiſen i tre Dage.

Proceſſionens öſterlandſke Pragt og Höitideligheder ere for vidtlöftige her at beröre; derefter blev han, baaren paa en Bæreſtol af 16 Chineſer under en koſtbar Tronhimmel, fört til det ſtore Tempel, og ſat paa ſine Forgængeres Trone; hvorpaa Keiſerens Ambaſſadeur overleverede ham ſit Diploma, og nedlagde alle ſine Foræringer for *Lama's* Födder. I de tre følgende Dage foregik ſaaledes Indvielſen til den unge *Lama's* höipræſtelige Embede, ſkiönt han endnu ikke var tre Aar gammel; og de Höitideligheder og Feſte, ſom fulgde, vedvarede i 40 Dage.

I hvor lidet end denne Efterretning om Tibet's Lama ſynes egentligen at ſigte til mit Maal, ſaa kaſter den dog paa en Maade Lys over vort Drama's öſterlandſke Storhed og Aſiaternes pragtfulde Optoge, der endog hos Curtius have været anſeete for overſpændte, hvor han taler om Darius's Pomp og Porus's Anſeelſe. Jeg vil derfor vende mig bort fra denne Gienſtand for at bringe min Yndlings Idee et Offer, og meddele Læſeren et ædlere Begreb om diſſe hidtil anſeete Barbarer.

Om Seekerne og deres Collegium.

Den Hr. Charles Wilkins, om hvilken Sir William med Erkiendtlighed taler i ſin Fortale til dette Digt, giver en ypperlig Efterretning om diſſe ærlige Folks glade Andagt. Hans Beſkrivelſe over denne Menigheds Kirkeſkikke er kortligen denne: "Efter " at de havde ſat ſig ned paa Teppet paa begge Sider " af Salen, traade frem en gammel Mand med et ær- " værdigt ſölvgraat Skieg, og nedknælede forved Bog- " ſtolen med Anſigtet mod Alteret: paa den ene Side " af ham ſad en Mand med en liden Tromme og to " eller tre med Cymbler. En ſtor Bog blev aabnet; den " gamle Mand begyndte at ſynge efter Trommens " og Cymblernes Takt, og ved Slutningen af hvert

" Vers

» Vers ſvarede Menigheden i Chor med Anſigter, der
» udviisde ſtore Tegn paa Glæde. Takten var haſtig,
» og jeg blev underrettet om, at Materien var en
» Hymne til Ære for Guddommens Eenhed, Alleſteds-
» nærværelſe og Alvidenhed. Aldrig ſaae jeg et An-
» ſigt, der udtrykde ſaa megen indfölt Glæde, me-
» dens han vendte ſig fra den ene til den anden, ſom
» for at forviſſe ſig om deres Bifald til diſſe Sandheder,
» i hvilke hans hele Siel ſyndes under hans Sang at
» være henrykt. Efter Hymnen ſtod Menigheden op
» med ſammenfoldede Hænder, og Anſigter henvendte
» mod Alteret ſom i en bedende Stilling. Dernæſt
» oplæsde en ung Mand med en lydelig Stemme en
» lang Bön, hvortil Menigheden undertiden ſvarede
» Wá, Gooroo! De bade imod Friſtelſe, om Naade
» til at handle ædelt, om Lykke for den hele Menne-
» ſkeſlægt, men i Beſynderlighed om Velſignelſe over
» Seekerne, og om Sikkerhed for dem, der vare paa
» deres Reiſer. Efter dette fulgde en kort Velſignelſe
» af den gamle Mand og en Indbydelſe til Forſam-
» lingen at tage Deel i et venſkabeligt Maaltid. Nu
» blev Bogen tagen bort, og en ſtor Jern-Kiedel
» baaren ind, og ſat, ſom den var tagen af Ilden,
» midt i Salen paa en lav Træſtoel. Paa Tallerkener
» af Blade blev enhver forſynet af denne Kiedel med

» en

" Ret, kaldet *Ghee*, ſom beſtod af bruunt Sukker, " Meel og renſet Smör. Man fortalde mig, at den- " ne andægtige Handling blev daglig igientaget fem " Gange. "

Hr. Wilkens blev ligeledes underrettet, at den Bog, hvorpaa deres Troe er grundet, lærer: at

" Der er blot een Gud, almægtig og alleſtedsnær- " værende, ſom opfylder alt Rum, og giennemtrænger " al Materie; at han ſkal dyrkes og paakaldes; at der " bliver en Giengieldelſes-Dag, da Dyd vil blive be- " lönnet og Laſt ſtraffet: denne hellige Bog paalægger " ikke alene almindelig Tolerance, men forbyder " Tviſligheder med Folk af en anden Troe: den for- " byder Mord, Tyverie, og ſaadanne Handlinger, " ſom i Almindelighed ere af Menneſkene anſeete for " Forbrydelſer mod Selſkabet; og indprenter Udövel- " ſe af alle Dyder, men fornemmelig en uindſkrænket " Menneſkekierlighed og en almindelig Gieſtfrihed mod " Fremmede og Reiſende.

Derpaa fölger en *Beretning om Forhör ved Jern-Pröve iblant Hinduſerne, af Ali Ibrahim Khan, över-ſte Magiſtratsperſon i Benares;* meddeelt *af Warren Haſtings.* Ogſaa er maaſkee denne Criminal-Ret, indfört i Norden ved Odin, og Moder til den, der blev afſkaffet under Waldemar den anden.

End

End videre anföres *et kongeligt Gavebrev paa Fordegods, indgravet paa en Kobber-Plade 23 Aar för Chriſti Födſel, og fundet imellem Ruinerne ved Monqueer, overſat af det originale Sanscrit ved Hr. Wilkins.*

En Indſkrift paa en Pille nær Buddal; af Sanscrit ved ſamme.

Nogle Efterretninger om Billedhugger-Kunſten og Ruinerne ved Mavalipuram, et Sted faa Mile Norden for Sadras og bekiendt af Söemænd under Navn af de 7 Pagoder, ved Wm. Chambers Esqr.

En Beſkrivelſe over en Hule nær ved Gaya af John Hubert Harrington Esqr.

En Sanscrit-Indſkrift tagen af en Steen ved Bood-dha Gaya af Hr. Wilmot 1785; og overſat af Charles Wilkins Esqr.

Denne hele Inſcription fortiende at afſkrives, om Rummet tillod det; men for at undgaae Vidlöftighed vil jeg allene anföre, at *Bood-dha*, det höieſte Væſen og Lykſaligheds Stifter boede i en eenſom Skov, hvor den viſe *Amara* kom, og tilbad ham under et Billede ſaaledes:

" Ære være dig i Skikkelſe af *Bood-ha*! Ære være Her-
" ren over Jorden! Ære være dig, ſom blev Kiöd af
" Guddommen og den Evige! Ære være dig, O Gud,

i Skik-

" i Skikkelse af Miskundhedens Gud! han som adspred-
" te al Smerte og Kummer, alle Tings Herre, den
" Guddom, som overvinder *Kalee Yoog's* Synder,
" Verdens Skytsengel og Sindbilledet paa Miskund-
" hed mod dem, som tiene dig. *Om!* Eier af alle
" Ting i levende Skikkelse! Du er *Brahma*, *Veeshnoo*
" og *Mahesa!* Du er Alherren! Du er under den
" egentlige Skikkelse af alle bevægelige og ubevæge-
" lige Ting, det Heles Besidder, og saaledes tilbeder
" jeg dig. — Ære være Saliggiörelsens Giver, og
" *Resheekesa*, Evnernes Behersker! Ære være dig,
" *Kesava*, Ödelæggeren af den onde Ond *Kesee!* O!
" *Damordara!* viis mig Naade! Du er den, som
" hviler paa Overfladen af det melkhvide Hav, og
" ligger paa Slangen *Sesa.* Du er *Treeviekrama*
" (som i tre Skridt omfatter Jorden)! Jeg tilbeder
" dig, som er dyrket under tusende Navne, og un-
" der forskiellige Dannelser i Skikkelse af *Bood-ha*
" Miskundhedens Gud! Vær naadig, O höieste Gud!"

Denne *Amara* bygde her et mærkværdigt Tempel, og Stedet er berömt under Navn af *Bood-ha Gaya.*

Et Indianſk Gavebrev paa Jordegods 1018 *efter Chriſtus, bogſtavelig overſat af Sanscrit efter Panditen Ramalochan's Forklaring, meddeelt af General Carnac.*

Dette

Dette Stykke anſees meeſt mærkværdigt for dets ſammenſatte Ord, af hvilke eet beſtaaer af 152 Stavelſer f. Ex.

" Rigdom - og - Liv - ere - to - Ting - mere - bevægelige - end-
" en - Draabe - Vand - ſkielvende - paa - Lotos - Bladet - ry-
" ſtet - af - Vinden - etc.

Ved dette finder jeg for min Deel intet mærkeligt, uden det, at Generalen, formodentlig ubekiendt med Lapidar-Stiil, ſom dette maaſkee er, har antaget mange ſammenbundne Ord for eet.

Anmærkning over Staden Tagara af Lieutenant Francis Willford.

En Samtale mellem en Abyſſinier Abram angaaende Staden Gwender og Nilens Udſpring af Præſidenten.

Dette Stykke fortiener at læſes af hver den, der tvivler om Troværdigheden af *James Bruce's* Reiſer til Nilens Udſpring, et Værk af 5 Tom. i 4to, ſom jeg ſelv har havt den Fornöielſe at have i Hænde. Længe opkaſtede man i Engeland Tvivl mod denne utrættelige Reiſers underfulde Efterretninger og beſynderlige Begivenheder; og medens man ſtred for at beröve ham Agtelſen imellem hans Medborgere af en ſandfærdig Beretter, havde Omſtændighederne tilfældigen givet ham et upartiſkt Vidne i

denne reiſende Pilegrim *Abram*, der fortæller *Sir William*, at *Yakub*, ſom *Bruce* kaldte ſig der, giennemvandrede diſſe Dele af Afrika ned til Nilens trende Udſpring; at *Yakub* var ærbödigen agtet paa Bierget Sinai, fordi han havde opdaget et Kildevæld, ſom et derværende Kloſter höiligen trængde til, og meget andet, ſom nokſom overtydede *Sir William*, at *Yakub* og *James Bruce*, hvis Reiſers beſynderlige Tildragelſer vare ham længe forhen bekiendte, maatte nödvendigen være den ſamme Perſon. I *Jedda* giorde ligeledes *Bruce* eller *Yakub* Bekiendtſkab med den ovenmeldte lærde *Muhamedaner Mir Muhammed Husain.*

Tilſidſt yttrer Præſidenten det Önſke, engang at ſee *Bruce's* Reiſer offentliggiorte, medens de allerede vare læſte i Europa, og for Begivenhedernes Uſædvanlighed eller for den lange Forventning, hans i mange Aar henliggende Arbeide havde foraarſaget Publicum, bleve underkaſtede Partie-Aands Kritik og ubillig Mistillid.

Herpaa fölger *en Beſkrivelſe af Mahuab-Træet af Lieutenant Charles Hamilton.* Der gives ingen anden botaniſk Efterretning om denne Plante, end at den hörer til Linnæi Polyandria Monogynia.

Om

Om den Indianſke Lyre Vina af Francis Fowke Esqr.

Om Maaden at diſtillere paa, brugelig hos de Indfödde af Chatra i Kamgur, af Archibald Keir. Esqr.

Maaden at giöre Atlar eller væſentlig Olie af Roſer, ved Oberſtlieutenant Polier.

Aſtronomiſke Jagttagelſer i Fortet William, og imellem Madras og Calcutta af Oberſt Thomas Pearse.

Saameget om dette Værk. — Og at man ikke ſkal troe, at Hindus's Indbyggere have for liden Kundſkab i Mechaniken til at have frembragt det Machinerie, der maatte have været fornödent til dette Drama's Opförelſe, om det nogenſinde er blevet fremſtillet paa en Skueplads, ſaa bære de ſidſte Efterretninger, man har under 14 April 1791 fra Præſidenten og Raadet i Fortet St. George i Oſtindien, Vidne om, at Architectur og Mechanik maae der have naaet en anſelig Höide. I Beretningen til Directionen for det Oſtindiſke Compagnie i Engeland om Lord Cornvallis's Indtagelſe af Fortet Bangalore hedder det ſaaledes: » Fortet Bangalore er » omtrent ſex Dages March fra Seringapatam, Tip- » pu's Hovedſtad, og Giemmeſtedet for hans uhyre » Rigdom. Dette Fort er næſten ovalt, men heni- » mod to Engelſke Mile i Omkreds. Ved omtrent

» hver 90de Fod ere opkaſtede Baſtioner, hver be-
» ſat med tre Canoner. Graven er dyb og breed,
» men næſten uden Vand. Rundt om Fæſtnings-
» Værket var plantet meer end 100 Canoner. Inden
» for Murene har Sultanen et prægtigt Pallads, hvis
» Gemakker ere prydede med de koſteligſte Silke-
» Tapeter, og Gulvene belagte med de rigeſte Tep-
» per, ſom Perſien kan frembringe. Lofterne ere
» malte i den Aſiatiſke Smag, Dörene og Pilarerne
» kunſtigen udgravede, forgyldte og indlagte med
» Elfenbeen. Haverne ydede en behagelig Afvexling
» af Vandlöb og Skygge mod Solens Hede. Man
» fandt ligeledes i dette Fort en mærkværdig Machi-
» ne, med hvilken man kunde bore Geværer af mas-
» ſivt Jern: den drives ved Oxer, og borer 50 Ge-
» vær-Piber hver Gang; Beviis nok, at Mechanikens
» Kræfter ere vel kiendte i Oſtindien." Og jeg maatte have tabt min Følelſe af Naturens Upartiſk-hed i at have plantet Dyder og höi Menneſkeværd i alle Lande, om jeg eſterlod at lægge til, at da Killedaren, eller Chefen i Fortet Bangalore, *Bahauder Khan*, en ærværdig Olding nær 80 Aar, var falden, i det han opmuntrede ſine Tropper til at drive de engelſke Grenaderer tilbage, og Lord Cornvallis næſte Dag ſendte Tippu Bud for at tilbyde ham den

faldne

faldne Heltes Legeme, nægtede Sultanen at imodtage denne Artighed under de varmeſte Forſikringer om ſin Erkiendtlighed, og ſvarede: "at da Killedaren "var falden i Striden, ſaa troede han ikke, han "kunde have en ædlere Grav."

Ovenſtaaende vil være tilſtrækkeligt, haaber jeg, til at give Læſeren et löſeligt Begreb om Kunſters og Videnſkabers Tilſtand i det Land, der frembragde dette Drama, ligeſom jeg og paa den anden Side troer at have fremlagt Beviſer nok for Troværdigheden af Sir Williams Overſættelſe.

Jeg nægter ikke, at jeg i Henſeende til beſynderlige Opdagelſer og overordentlige Begivenheder er gemeenligen lidt mistroiſk mod deres Paalidelighed, hvilket virkeligen var Tilfældet, da jeg förſte Gang igiennemſkuede Sacontala's Skiönheder; men ſom det ofteſt er Tvivlen, der leder os til Sandheden, ſaa var det ogſaa den, der bragde mig til at igiennemlæſe Msr. L'Abbé *Prevot's* Samlinger af Reiſer i Aſien Vol. 13 af de Herrer *Rhoe*, *Mandelslo*, *Bernier* og *Tavernier* m. fl., ſammenlignede med *Voltaire's Eſſay ſur les moeurs & l'esprit de Nations;* hvilke Veiledninger tilligemed mange andre jeg taknemmeligen ſkylder vor lærde *John Ryan*, Planter her paa Landet. I denne Afhandling giver Voltaire

ypper-

ypperlige Oplysninger om Aſiaternes Religion, Sædelære m. m. uddragne af et Manuſcript, ſom ſkal findes i den franſke Konges Bibliotheque, og er overſat af Sanscrit Sproget. Til Underretning om Indostan har jeg ligeledes havt megen Nytte af det vidtlöftige Værk: *Hiſtory of the military transactions of the britiſh Nation in Indostan from the Year 1745 to 1761. 2 Vol. in 4to 3rd edition Lond. 1780.*

I Henſeende til dette Drama ſelv burde jeg intet nævne i en Indledning, der alene ſkal forberede Læſeren og ikke ſætte ham ind i Handlingens ubekiendte Sammenſætning, ſaa meget mindre, ſom den engelſke Overſætter har i ſin Fortale fuldkommen beſtemt, hvorfor man ikke bör tviſte om Smagens Arbeider. Jeg ſkulde ogſaa have tiet, derſom ikke Digtets Skiönheder gave mig Forſvars Vaaben i Haanden for den Yndlings Idee, jeg i Begyndelſen yttrede, " at alle endog de os ikke nöie be- " kiendte Folkeſlægter, hvad enten de ere *meer* eller " *mindre cultiverede*, have ſtörre Moralité og Dannel- " ſe, end man i Almindelighed formoder, og ſaa " megen, ſom er tilſtrækkelig til deres Forfatning. "

Blant *de mere cultiverede* kan man med Rette regne Hindus's vidtlöftige Rige. Man behöver kun

at

at igiennemlæſe den förſte Scene for at föle Beundring over Maleriet paa Antilopens og Vognens Hurtighed; og det vilde uden Tvivl være vanſkeligt for noget Genie at ſætte et eneſte höiere Trin til denne Digterens Climax.

Saaledes ere og hans Billeder og Lignelſer ikke hentede fra Naturens ſtrenge og ſtærkeſte Scener, ſom hos den eensformige rullende og tordnende Oſſian, men, liig Homer, fra de mindſte og nærmeſte Ting, der omgive de Handlende. Skade, at man ikke kiender almindeligen antagne Navne paa de forſkiellige Planter, og andre Ting, hvortil Allegorierne ſigte! Aarſagen til denne Skiönhed ligger alene i Naturen; og fordi Digteren har været fortrolig med den, derfor tiener ogſaa Alt til hans Henſigt, Firmamentets Love, Dyrenes Færdigheder ja endog Vexternes Befrugtningsdele, ſom gave förſt vor Tidsalders Linné Andledning til det Syſtem, han maatte ſtride for at haandhæve, have til den Tid ikke været ubemærkede af dette Folk.

I tredie Act tales om Barava Ilden, ſom brænder under Vandet, en Kunſt, der neppe er kiendt blandt Europæerne, uagtet den kan være gammel i Aſien, hvor Kruddets Opfindelſe, ſkiönt ikke til Krigsbrug, tillægges, ſom man veed, langt ældre

Tider.

Tider. Vi ſee ligeledes i ſiette Act fremſtillet et Malerie, ſom ikke blot udtrykker den fine Skiönheds fuldkomne Lighed, men er endog beriget med flere Figurer og en Situation, der giör Stykket til en Handling.

I Henſigt til Sæderne, ſom er det, der meeſt har henrevet min Opmærkſomhed, vil Læſeren ſpore ſaadanne Skiönheder og et ſaa forædlet Sprog, ſom ikkun kan udflyde fra ſkiönne og forædlede Siele. Derfor ſpörger ikke Anusuyá, naar hun önſker at vide, hvo den Fremmede er, *hvem have vi den Ære at tale med?* men — " hvilken regierende Fami- " lie er prydet med vor ædle Gieſt! " o. ſ. v.; derfor afbryder Digteren pludſeligen den elſkovsfulde Scene mellem Kongen og Sacontalá, og der gives end ikke Vink til nogen videre Forbindelſe, förend den ſiden efter nævnes ſom en foregaaet naturlig og lovlig Handling, der alene havde Fordring paa gienſidig Rettighed. Derfor viſer Helten i Stykket Dushmanta ſig ikke ſom en grum og hidſig Achilles, men ſom en Fader for ſit Folk, " hvis Arm er bleven " haardhudet af at före Buen til dets Forſvar, " og ſom en Regent, der kiender ligeſaavel ſine Pligter ſom ſine Rettigheder, naar han ſiger: " En Kon- " ge veed end ikke al den Skade, ſom hans egen

" For-

" Forſömmelſe hver Dag og hver Time foraarſager —
" hvorledes ſkulde han da vide, hvad Stie hans Folk
" betræder, og hvor ſkulde han rette deres Sæder,
" naar hans egne ikke ere rettede. " Derfor ſmigrer ikke Eremiten eller rettere Digteren for Monarken, ſom Virgils og Horats's Dage ſmigrede fordum for Auguſt; men han ſiger: " I! Kongers og Krigeres " Vaaben ere beſtemte til at lindre de Undertrykte " og ikke til at ödelægge de Skyldfrie. " Derfor hörer ogſaa Kongen uden Fortrydelſe paa ſin Hofnars gyldne Sandheder: " Sömmer det Dem at for- " lade Deres Keiſerdommes vidtlöftige Sager for at " leve her ſom en Skovboer? kan De holde Raads- " forſamling i en Skov? — De ſlaaer mit Öie med " Deres egen Haand, og ſaa ſpörger De, hvad der " faaer det til at græde. "

Imod Dramaets almindelige Regler vil Kunſtdommeren rigtigen kunne indvende, at Tiden ikke er iagttaget, ſaavel ſom og at Digteren ikke har tænkt med Horats: *Nec Deus interſit, niſi dignus vindice nodus*, naar han ſeer, at Sacontalá er avlet med en Halvgudinde o. ſ. v. Saaledes vil ogſaa de Dæmoner, der undertiden foreſtilles at plage Menneſket, blive anſtödelige for dem, der ei have böiet deres Troe under Uſandſynligheden af Beſættelſer

eller

eller immaterielle Skabningers Indflydelſe paa de materielle; men dette tillige med Kongens Bortförelſe i de ætheriſke Regioner er neppe andet end poetiſke Fictioner og öſterlandſke Billeder paa det Ondes Virkning i Verden, og paa Guddommens Beſkyttelſe over de Retſkafne. Ligeſaa lidet vil Fleernavnene paa det höieſte Væſen efter Sammes forſkiellige Virkning i Naturen beviſe noget Afguderie hos dette Folk, eller ſvække mit Beviis, ſom det er viſt, man ikke kan beſkylde Incaen af Quito, Atahualpa, for at have miſkiendt den fornuftige Chriſten, fordi han ſvarede Chriſtendommens Lærer den ſpanſke Præſt Valverede, da han med et Kors i den ene Haand og Breviaret i den anden vilde tvinge ham under Pizzaro's Grumheder til at antage den catholſke Lære, og afſtaae ſit Kongedömme: » Jeg vil ikke om-» bytte min Religion med en anden, da det ſynes » mig fornuftigere at tilbede den udödelige Soel, » end de Chriſtnes Gud, ſom de ſelv tilſtaae er » död paa Korſet. «

Hvad enten nu Mængden af Öſtens Beboere böie Knæ for Billeder og Underguder, (ſom man har Grund til at troe) eller ikke, ſaa er det dog klart af Hr. Wilkens ovenanförte Efterretning om Seekernes Collegium, at de Oplyſte, og deres offentlige Lærebö-

ger

ger erkiende ikkun en eneſte Gud; og da jeg har erklæret, at det ikke er Digtet, jeg agtede at forſvare, men at Digtet ſkulde forſvare min Sætning, ſaa troer jeg heri at kunne undgaae ſtörre Vidtlöftighed.

Til *de mindre cultiverede* Stater, hvis Tilſtand ogſaa ſkulde beſtyrke min Sætning, henregner jeg Pelew-Öernes Indbyggere, ſom midt i Deres bluſelfrie Nögenhed viſde ſaadan en Grad af ſand Menneſkeværd og höimodig Tænkemaade, at ſlige Characterer vel ikkun enkelte findes i europæiſke Stater; derfor hörde man ogſaa Kongen af dette ubeſögte Folk at ſvare ſin uværdige Söſterſön; ſom önſkede Tilladelſe at gaae bort med den engelſke Capitaine Wilſon, „du forſömmer dine Pligter, du ſlaaer Haan„den af din Moder, du har gode og retſkafne Ko„ner, hvilke du mishandler ſom alle dine Paarörende, „og hele Landet foragter dig derfor; nu ſkammer du „dig over din Opförſel, og vil flye din Familie. „Bliv — og lad Fölelſen af din Skam forbedre dit „Levnet: „ derfor rev denne hæderlige Regent ſin Sön og Efterfölger fra ſin egen Barm, for at betroe ham til den fremmede Capitaines Omſorg og Opdragelſe. Og ſkiönt Smaakopperne i London berövede den unge *Leeboo* Livet, og *Wilſon* den Glæde at bringe ham opdraget i Engelands Videnſkaber tilbage til

ſine

ſine Fædre, ſaa har dog Engeland heller ikke forſömt at vedligeholde en uegennyttig Forbindelſe med dette nöiſomme og ubeſögte Folk ved at didſende et Skib, for at underrette dem om den Pelewiſke Prindſes Död, og give dem Pröver paa den Erkiendtlighed, ſom Nationen ſkyldte diſſe den gode Naturs Börn for al den Ædelmodighed og Biſtand, de visde den ſkibbrudne Capitain Wilſon og hans Folk. Men for at give Menneſkeheden og Sandheden Ret bör man læſe det Hele.

Jeg har heller ikke ſporet andet af Beretningen om Gouverneur Phillips's Nedſættelſe paa Nye Holland, den Öe, der i Störrelſe næſten maaler ſig med hele Europa, end at han allevegne mödte god Modtagelſe, ſaafremt kun ikke Monſieur de la Perouse's Beſög og Arthur Phillips's didbragte Coloniſter, der desværre vare ikke andet end det condemnerede Udſkud af den yderlige engelſke Nation, have ſiden ſtandſet den ædle Forbindelſe, ſom denne höitænkende og tillige handelſyge Nation önſker at have med den bekiendte og ubekiendte Verden; men — jeg maae henviſe til Værket ſelv.

Seer jeg hen til Syd-America's indere Beboere, ſom ere ukiendte endog af deres Herrer Portugiſerne og Spanierne, ſaa ſtemme Condamine, Don Ulloa, og

Bank-

Bankroft overeens med dem af mine Bekiendtere, ſom have reiſt imellem dem, at diſſe i ſmaa Stater deelte Nationer ere godmodige, fromme, gieſtfrie, beſidde Færdigheder i Jagt, Fiſkerie og Svömmen, der overgaae alt, hvad man kiender i Europa, og viſe i Almindelighed ſaadanne Fuldkommenheder, ſom Europæeren kalder Dyder, og ſom falde Europæeren i Öine, fordi han er vant til at ſætte ſig i Forſvar mod Rænker og aabenbare Laſter. Det eneſte jeg veed, der lægges Dem til Laſt, er Ladhed; og derſom det er viſt, at Nödvendighed eller Ære ere de eneſte Fiedre, der opſpænde Menneſket til Virkſomhed, ſaa er det ogſaa viſt, at Nöiſomhed med at tilfredſtille Naturens förſte Fordringer behöver paa det hede Jordſtrög ikke mange Anſtrængelſer for at naae dette Maal.

Dog har jeg nyligen i en ypperlig Samling af ſamme Landes Naturalier, ſom en reiſende Franſkmand efter nogle Aars Ophold mellem diſſe Indianer her har foreviiſt, ſeet Buer, Pile, Stridshamre, prægtige Fiærdragte og udgravede Kar, ſom vidne om Folkenes Smag og Opfindelſe, der, ſkiönt forſkiellige fra Europa's, ere dog ikke mindre Mærker paa Nationsaand og Naturgavers Udvikling.

Af

Af Afrikas indere Sönner; (thi jeg taler ikke her om Kyſtboerne) ſom ere blevne bragte hid til denne Verdens Deel, er jeg bleven overbeviiſt, at de i Oplandene ikke alene blive dannede i deres Ungdom ved Folkeſange, Fabler og Fortællinger ledſagede med Moral ſom Æſops og Fontaines, men at der og gives Love mellem diſſe hidtil anſete Barbarer, ſom befæſte indbyrdes Rettigheder og ved Rettighedernes Ligevægt indbyrdes Lykke. At de bære Höiagtelſe for Dyd og Retſkaffenhed beviſer Raynals Beretning om vor Danſke Gouverneur *Schilderup*, hvis Navn og Fortieneſter ere endnu udödelige paa Kyſten, medens de ere næſten begravede i Forglemmelſe af hans eget Fædreneland. Saaledes var og den ſildigere Gouverneur *Köge* udmærket for ſin Retſkaffenhed mod de Indfödde, for ſand Klogſkab og Höimodighed frem for alle nærgrændſende europæiſke Gouverneurer, og blev af Negerne kaldet Gouverneurernes Konge. Men hvor blev hans Minde? den förſte nævnede Raynal og Malling, den ſidſte nævner alene den ſkiönſomme Kyſtneger, medens mange hans Landsmænd ſkiulede deres Anſigt for hans Fortieneſter og lode dem med ham taus nedſynke i Graven.

Jeg har ſaaledes og ſeet en gammel udlevet afrikanſk Neger, ſom i nogle og tive Aar har levet i Veſtindien, afſkrive med megen Færdighed hele Sider Arabiſk, Stykker af Alcoranen og andet uden at have noget for ſig, ſkiönt han ikke var vant til europæiſke Skrive-Redſkaber, og man kunde vel have formodet, at nogle og tive Aars Möie under det tunge Markarbeide maatte have udſlettet diſſe Begreber og denne Færdighed, om ikke det klareſte Indtryk havde været giort paa hans Ungdom. Han oplæsde mig adſkillige Bönner og Sange, visde, hvorledes hans Fader, ſom havde været Præſt, forrettede Gudstieneſten, forklarede mig, at de havde kun een Gud, ſom havde ſkabt alt og raadede over alt; men da han er nær ved at gaae i Barndom, kunde han ikke forklare mig ſine Bönner, Sange og Skrifter, ſom Negerne udtrykke ſig, paa de Blankes Sprog; og da jeg ſpurgde ham, om han havde Lyſt at reiſe tilbage til ſit Land, ſvarede han med Negerens ſtærke Udtryk: „hvad ſkulde jeg giöre „der? Alle mine Venner maae være borte, og jeg „er allerede en död Mand.“ Denne Gamle, ſom ganſke nyder ſin Alderdom i Mag og Beqvemmelighed paa den Plantage, han tilhörer, underholder ſaaledes ofte ſig ſelv og andre med at præke og ſynge

ſine

ſine Muhamedanſke Sange, og til en Erindring af ham har jeg bevaret en af hans ſmukke Afſkrifter. Saaledes har jeg af Kyſtnegerne hört korte Melodier, hvis beſynderlige Sammenſætning af klagende Toner have ofte virket en vis Art af Sörgmodighed hos mig, og hvis Smag vilde give den europæiſke Componiſt et nyt Thema at öve ſit Genie paa. Men for at faae Oplysning i det ringeſte om de öſtlige Afrikaneres Tilſtand bör man læſe *Bruce's Reiſer til Nilens Udſpring*, der allerede her ere kiendte og læſte, og det vil heller ikke fortryde Sandheds Elſkeren at ſee Negeres ſunde Dom om de Blanke paa Kyſten hos den ſandrue *Römer om Guinea.* Side 26. Cap. 2.

Mod min antagne Sætning vil man kunne indvende, at der baade i Sydhavet efter Cooks Reiſer og imellem nogle af Sydamerikas Indianere, ſom jeg nyligen har hört bekræftet af en Reiſende, gives Nationer, der hevne ſig paa deres Fiender ved at opæde dem. Jeg har aldrig været af den Tanke, at der var noget Land paa Kloden, hvor der ikke fandtes Laſter og endog Afſkyeligheder; men da de udöves alene mod dem, ſom anſees for Fiender, ſaa maae denne Grumhed kun have ſit Udſpring af en forſtemt Fölelſe af Ære og en indgroet Hevngierighed

mod

mod enhver Fremmed ſom en anſeet Fredsforſtyrrer. Selvforſvar er uſtridigen den förſte Naturlov for hver levende Skabning; ved Love og Opdragelſe kan denne Drift nedſtemmes til Feighed, og jo mere diſſe gaae ud paa at kue Fölelſen af Frihed, des mindre vil uovervindeligt Mod og Tapperhed viſe ſig, og des mindre vil virkelige Fornærmelſer anſees for ſaadanne. Fra dette Selvforſvar, Moder til Æren, reiſer ſig upaatvivleligen denne ulykkelige Grumhed mod Overvundne; maaſkee har den ſiden udartet til en Politik, der ſkal afſkrække Naboer fra at betræde deres Grændſer, og maaſkee er den menneſkelige Vildfarelſe endog gaaet dertil, at man har troet at behage Himmelen med ſaadanne Offere. Men der ſom man nöie nok kiendte det til Menneſket nærmeſt grændſende Dyrs Huusholding og Naturgaver, vilde man maaſkee giennem en kortere Vei möde Oprindelſen til denne Grumhed. Linnæus tillægger Orang-Outang efter Kioep og andere Reiſere Tænkeevne. Bontius har ſom Læge i Batavia havt Leilighed at ſee med egne Öine, og bevidner, at Hunnen ſyndes at viſe Unſeelighed og ſkiulede ſit Anſigt i ubekiendte Mandfolks Nærværelſe, at den græd, ſukkede o. ſ. v. Diſſe Bevægelſer hos Dyrene have vi agtet paa, og uden at henſee til Naturens

umærkelige Trin, eller maaskee af Frygt for at komme Dyrene for nær, have vi paa eengang adskilt dem ganske fra os ved at kalde disse Bevægelser Drifter, men det, som bestemmer disse, kiende vi ikke. Stod det derimod i vor Magt at giöre os tilfulde bekiendte med Oran-Outangs Naturbeskaffenhed, saa vilde der sikkert, hvad i det ringeste det Dyriske angaaer, findes den störste Analogie mellem denne og Menneskет. Jeg vil ikke anföre som Beviis herpaa, hvad flere end een Reisende have forsikret mig, at den afrikanske Pongo eller Oran-Outang, tæmmet og dannet, tiener meget vel til Opvartning og Huusgierning, at han i Skovene avler med Negerinder en stum og haarig Afkom, som med deres Mödre leve blant Negerne; og det vilde være mærkeligt at faae denne Uvished bestemt, og om denne Afkom forvandles til Muler eller taber Forplantnings-Evnen, eller ikke, hvilket har Sted endog blant Fiske, avlede af to nærgrændsende. Jeg vil alene antage, at naar Lidenskabernes Hede har ganske overdövet Fornuften hos en rasende Nye-Zelænder, saa er det ikke mere Menneskет, men Dyret hos ham, der handler, i det han fortærer sin svagere Fiende, som det stærkere Dyr opsluger det svagere. Hvormeget formaae da ikke Fordomme?

Den

Den cultiverede Europæer gruer ved at tænke ſig Menneſkeæderen, eller og ganſke nægter Afſkyelighedens Virkelighed, medens maaſkee Menneſkeæderen ſelv vilde gyſe ved at höre tale om Barne- og Fader-Mord i det dannede Europa; eller hvilket mon være meeſt mod Naturen, at dræbe ſit eget Barn og ſin Fader, eller at opæde ſin dræbte Fiendes tilberedte Kiöd? Neppe kan da ſelv denne ſaa meget afſkyede Grumhed beviſe, at der jo i deres roligere Tilſtand kan gives ædle og værdige Grundſætninger mellem dem ſelv indbyrdes, naar man alene kunde blive bekiendte med deres ſande indvortes Forfatning.

Vilde vi derfor bedömme Menneſkenes Tilſtand efter den Tilfredshed, de nyde, mere end efter det Begreb, vi ſelv have om vor egen, ſaa vilde vi oftere tilſtaae, at Egenſkaber hos et Folk, om de juſt ikke findes lige hos et andet, ere dog erſtattede ved andre gienſidige, ſom paa ſit Sted ere ligeſaa betydelige, og at *Menneſker og Staten ſeer altid for lider hos andre ved at ſee ſtedſe paa ſig ſelv.* Man vil i Almindelighed finde, at enhver Nation, ſom fordum den Jödiſke, anſeer ſin egen for den bedſte og den af Himmelen meeſt yndede, en Tanke, der unægteligen er Moder til den jævne Mands Patriotisme, men naar den upartiſke Reiſer ſtundom maae ſtandſe af Beun-

dring over den Godmodighed og ſande Retſkaffenhed, ſom han ſaa ofte möder mellem Folkeſlægter, der kiende lidet meer end Naturens Bud, ſaa föler han, at deres Værd ikke maae være ringere i Hans Öine, der ſelv ſkrev Lovene for Naturen. Saaledes finde vi ypperlige Grundſætninger, der ville lede det ſelvtænkende Menneſke til Lykke og Værdighed hos alle Tiders bedſte Skribentere fra Confucius og Socrates ned til den ſaa meget forhadte Muhamed ſelv, og ſaaledes höre vi Seekerne ikke paa deres ſtore Feſtdage at anraabe Himmelen, at de maae træde Kirkens Fiender under Födder, men tvertimod forbyde de al Slags Religionſtrid og bede Godt, ikke blot for deres egen Troes Bekiendere, men *for den hele Menneſkeſlægt.*

Efter min Tanke er der ſaaledes neppe nogenſteds paa Kloden idel Mörke og Uvidenhed, men allevegne tændt Sandhedens nödvendige Lys, Erkiendelſen af det höieſte Væſens Eenhed og Uendelighed, meer eller mindre indhyllet i Mörke og allegoriſke Forklaringer, ligeſom Geniernes Opfindelſer eller Hierarkiets Uvidenhed, Stolthed eller Egennytte have meer eller mindre ſkievt og abſtract foreſtillet dem i Vittighedens Værker og Religionens Foredrag, og derved frembragt Underguder, Dæmo-

ner

ner og alle de Vildfarelſer, ſom følge af Strid mellem egenmægtige Menneſkebud og den ſunde Forſtand.

Jeg ſkulde ikke kunne betragte mig ſelv ſom Borger af en Verden, men blot af en enkelt Jordplet, om jeg indſkrænkede mine Følelſer for Menneſket i Almindelighed til en ſnevrere Kreds, og jeg ſkulde have været en blind Tilſkuer af de forſkiellige Folkeſlægter, jeg har ſeet virke omkring mig, og en tankelös Læſer af de bedſte Reiſebeſkrivere, derſom jeg ikke kunde være bleven vaer, at hverken nogen Stat eller noget Individuum af Staten er enten ſaa ondt, eller ſaa uvidende, eller ſaa ulykkeligt, ſom den jevne Godtroenhed, eller det ſom er værre, den ſelvkloge Uvidenhed antager. Feilen ligger fornemmeligen deri, at faa Reiſe-Iagttagere have kunnet give ſig Tid og Umage til at lære det beſögte Folks Sprog, men have haftet giennem de ukiendte Egne med Frygt og Fordom mod Indbyggerne for at vende tilbage med nogle löſe Efterretninger om Beboernes og Landenes udvortes Tilſtand, uden at have kunnet trænge ind i deres Sætninger og indvortes Forfatning, og paa denne Grund har man efter ſit eenſidige Begreb opreiſt et alt for ringe Mindesmærke for Menneſkeſlægtens Tilſtand uden for

Chri-

Chriſtenhedens Grændſer; men dette har man ikke at befrygte i de Opdagelſer, vi have faaet og kunne vente fra diſſe Aſiens lærde Underſögere, da de ville ikke alene give os giennemtænkte og modne Anmærkninger over Aſiaternes Sæder og Skikke, men de ville levere os hiin Verdensdeels egne Love og Skrifter, der er meer end Reiſendes tilfældige Iagttagelſer.

Jeg burde til Slutning giöre Læſeren en Undſkyldning for Vidtlöftigheden af min Indledning og for denne Digreſſion, min Yndlings Tanke förde mig ind i, men ſom jeg aldeles ikke önſker at paatrænge nogen mine Grundſætninger, ſaa vil heller ingen miskiende mig for at have et höit Begreb om Menneſkene i Almindelighed og om Storheden af den Huusholding, der tildeler dem alle ſaadan Grad af Oplysning og Tilfredshed, ſom ſvarer til dens Öiemed og deres Forfatning, og det var Fölelſen af denne Tanke, ſom alene var i Stand til at retfærdiggiöre mig hos mig ſelv for her at have bortkaſtet min Tid paa ſaa utaknemmelig en Sag ſom at overſætte og ſkrive Indledning til en andens Arbeide.

Om Overſættelſen ſelv har jeg kun lidet at ſige. Jeg har for Sammenligningens Skyld ſendt

min

min engelſke Original, ſom Hr. General Walterſtorff havde den Godhed at bringe mig ſom en Litteratur-Sieldenhed fornemmelig paa dette Sted, fra ſin ſidſte Udreiſe giennem London, tilligemed mit Manuſcript til den danſke Litteraturs Pleiefader Hr. Kammerherre Suhm. Og da dette Drama hverken er beſtemt for Skuepladſen eller til et Mönſter i det danſke Sprog, ſaa har jeg hellere villet holde mig til en ſtræng Nöiagtighed i Overſættelſen, end tilfredsſtille den Smaahed at levere en Overſættelſe i ſirlig Danſk, om det endog ſtod i min Magt, og opofre Rigdommen af den öſterlandſke Talebrug i et Stykke af ſaa höi en Alder, hvis Originalité den engelſke Overſætter ſaa trolig har bevaret igiennem alle de fyldige og ſammenſatte Perioder, der forekomme i dette Digt. Dog maae jeg herfra giöre en Undtagelſe: adſkillige Ting tillægges i min Original den maſculine Perſonification *han*, ſom *Kunſten*; endogſaa der, hvor den engelſke Digter vilde bruge *hun*, *she* ſom *Maanen*; hvilke jeg, for ikke at ſtöde for meget mod Talebrugen, har givet ved Artiklen *den*; dog har jeg fulgt *Sir William* i at benævne Antilopen ved *han*; fordi vi i daglig Tale bruge det ſamme om Hiorten, Heſten o. ſl.

You har jeg i Almindelighed overſat ved *De*, undtagen hvor Kongen taler til ſine Betiente; i Samtalen mellem de tre Skiönne og Eremiterne indbyrdes har jeg brugt *du*. Naar der tales til Kongen ſom Regent eller i Paſſion har min Original *thou*, *du*, og undertiden bruges baade *De* og *du* af den ſamme Perſon i ſamme Scene ſom i Act 7. Sc. 1. ja endog i ſamme Dialogue; hvilket jeg har nöie fulgt.

Endelig maae jeg tilföie, at Ordet *fatal* i Digtets Titel er enten af Sir William fremſat under en anden Bemærkelſe end hidtil antagen i det engelſke Sprog, eller ikke ſvarer til Meningen i Digtet. *The fatal Ring* betyder ſaaledes hverken Skiebnens Ring, thi da maatte det have været efter den engelſke Talebrug *the ring of fate;* ei heller den uheldige, ulykkelige eller ödelæggende, men den ſom giver baade Uheld og Held, hvilket jeg ikke har vidſt ved noget Ord at udtrykke paa Danſk.

Jeg er imidlertid vis paa, at Sacontalá vil læſes af faa, og ſkönnes af færre, men for diſſe vil ogſaa Horats's Ord gielde: *decies repetita placebit.*

For-

Fortale.

I eet af de Breve, ſom bære Titel af *opbyggelige*, (edifying) ſkiönt de fleſte af dem ere fulde af latterlige Vildfarelſer, og ingen af dem bör bruges uden yderſte Mistillid, traf jeg for nogle Aar ſiden paa følgende Sted: "I de nordlige Dele af Indien findes "mange Böger, kaldede Natac, ſom efter "Bramenernes Forſikring indeholde en ſtor "Deel af den gamle Hiſtorie uden mindſte "Blanding af Fabel;„ og da jeg har en ivrig Lyſt til at kiende dette Riges virkelige Tilſtand, för de nordlige Vilde erobrede det, ſaa var det mig meget angelegent, efter min Ankomſt til Bengalen, at ſkaffe mig Adgang til diſſe Böger, enten ved Hielp af

Over-

Overſættelſer, om de havde været overſatte, eller ved at lære det Sprog, hvori de oprindeligen vare ſkrevne, ſaa meget mere, ſom det havde Forbindelſe med Hindus's Rettergang; men da jeg var kommen ſaa vidt, at jeg kunde tale med Brahmenerne, forſikrede de mig, at Natac*kerne* vare ikke ſande Beretninger, men fulde af Fabler, at de vare yderligen populaire Arbeider, og beſtode af Samtaler i Proſa og Vers, at de vare blevne holdte for de gamle Rájás i deres offentlige Forſamlinger over en uendelig Mængde forſkiellige Materier og i Indiens forſkiellige Dialecter.

Denne Beſkrivelſe gav mig ikke det tydeligſte Begreb om Sagen, men jeg ſluttede, at de maatte være Dialoger over moralſke eller litterariſke Sætninger, da derimod andre Europæer, ſom jeg raadførde mig med, hav-

havde hört af de Indfödde, at de vare Afhandlinger om Dands, Muſik og Poeſie.

Tilſidſt betog en meget fornuftig Brahmen, ved Navn Rádhácánt, ſom længe havde lagt nöie Mærke til engelſke Sæder, mig al Tvivl, og forſkaffede mig ligeſaa megen Fornöielſe, ſom han opvakde min Beundring, ved at fortælle mig, at vor Nation havde Stykker af ſamme Art, ſom blev offentligen foreſtillede i Calcutta paa den kolde Aarstid, og ſom, ſaavidt han havde hört, bare Navn af Comoedier.

Som jeg derpaa beſluttede at læſe de bedſte af diſſe i mine ledige Timer, ſpurgde jeg ham, hvilken af deres Natack*er*, der meeſt var almindeligen agtet: uden Tvivlraadighed ſvarede han, Sacontalá, og underſtöttede ſin Mening efter Panditernes almindelige Maade med et Couplet af följende Indhold:

hold: "Sacontalá's Ring, hvori den fierde "Act og fire Stancer i denne Act, ere i "Besynderlighed glimrende, udviser al Cali- "das's Genies rige Overflödighed."

Snart forskaffede jeg mig en nöiagtig Afskrift af samme, og begyndte ved Hielp af min Lærer Rámalóchan at oversætte den ordret i Latin, som har saa megen Lighed med Sanscrít, at det passer sig bedre end noget af de nyere Sprog til en ængstelig linieret Oversættelse. Derpaa satte jeg det Ord for Ord over i Engelsk, siden efter, uden at tillægge eller bortkaste nogen væsentlig Mening, befriede jeg det for den Stivhed, der fölger et fremmed Sprogs Genie, og tilberedte denne troe Oversættelse af det Indianske Drama, hvilken jeg nu fremlægger for Publicum som et skiönt og troværdigt Malerie af det gamle Hindus's

Sæder,

Sæder, og en af de ſtörſte Mærkværdigheder, ſom Aſiens Literatur har hidtil bragt for Lyſet.

Dramatiſk Poeſie maae have været umindelig ældgammel i det Indiſke Rige; dens Opfindelſe tilſkrives i Almindelighed Bheret, en Viis, ſom anſaaes for at have været inſpireret; han opfandt ligeledes et Muſik-Syſtem, der bærer hans Navn; men denne Mening om dens Oprindelſe giöres meget tvivlſom ved den almindeligen antagne Troe, at det förſte Sanscrit Vers, ſom nogenſinde hördes af Dödelige, blev fremſagt i en pludſelig Hede af den ſtore Válmic, der blomſtrede i Verdens Sölv-Alder, og var Forfatter til et epiſkt Digt over en Krig, ſom hans Samtidige, Ráma, Konge af Ayódhyá var indviklet i; ſaa at intet Drama i Vers kunde have været foreſtillet för hans

Tid,

Tid, og Indianerne have et uviſt Sagn, at den förſte ordentlige Comoedie over ſamme Materie, ſom Rámáyan, var ſkreven af Hanumat eller Pávan, der anförde en Hær af Satyrer og Biergfolk i Ráma's Tog imod Lanca: de lægge til, at han indgravede den paa en glat Steen, og da han ikke var fornöiet med ſit Arbeide, ſtyrtede han den i Söen, og at en lærd Förſte mange Aar efter befalede adſkillige duelige Mænd at aftrykke Digtet i Vox, hvorved dette Drama for ſtörſte Delen blev reddet, og min Pandit forſikrer mig, at han har det i ſin Eie.

Ved hvem eller i hvad Alder end denne Art Foreſtilling var opfunden, ſaa er det ubedrageligt, at den var bragt til ſtor Fuldkommenhed i ſit Slags, da Vicramaditya, ſom regierede i det förſte Aarhundrede för Chriſti Födſel, gav Opmuntringer til

Dig-

Digtere, Philologer og Mathematiker paa en Tid, da Briterne vare ligesaa vankundige og udannede som Hanumat's Hær: ni Mænd af Genie, der i Almindelighed bleve kaldte de ni Ædelstene, hörde til hans Hof, og bleve ved hans Godhed rigeligen aflagte; imellem dem er Cálidás eenstemmigen ansect for at have været den meest skinnende. Nylig er mig bleven forelæst et nyere Epigram, der giör Sacontala's Forfatter saa megen Ære, at jeg ikke kan andet end give en ordret Oversættelse af samme: "Poesie var "Válmic's spögefulde Datter, og som hun "var opdragen hos Vyása, valgde hun Cáli- "dás til sin Brudgom efter Viderhba's Skik: "hun var Moder til Amara, Sundar, San- "cha, Dhanic; men nu, gammel og udle- "vet, med forvisnet Skiönhed og upyntede "Födder, vaklende i det hun gaaer, i hvis "Hytte vil hun forsmaae at söge Lye?"

Blant alle de övrige Værker af vor berömmelige Digter, Indiens Shakeſpeare, ſom hidtil ere blevne mig bekiendte, er en anden Comoedie, i fem Acter, kaldet URVASI; et Heltedigt, eller ſnarere en Række af Digte i een Bog om Solens Börn; et andet med fuldkommen Eenhed i Handlingen om Cumara's Krigsgudens Födſel; to eller tre Elſkovs Fortællinger paa Vers, og et fortreffeligt lidet Værk i Sanscrit Verſemaal, nöiagtigen i Terentianus's Maneer; men han antages af nogle for at have giennemſeet Valmic's og Vyasa's Værker, og at have rettet de fuldkomne Udgaver af ſamme, ſom vi nu have iblant os: i det ringeſte ere alle af den Mening, at han i Anſeelſe ſtaaer næſt efter diſſe ærværdige Barder, og vi maae beklage, at han efterlod ſig blot to dramatiſke Digte, da dog Fortællingerne i

hans

hans Raghuvansa vilde have givet ham en Mængde fortræffelige Æmner.

Nogle af hans Samtidige, og andre Hindu-Digtere endog af vore Tider, have ſkrevet ſaa mange Tragoedier, Comoedier, Farcer og muſikalſke Stykker, at det Indianſke Theater vilde udgiöre ligeſaa mange Bind, ſom nogen anden Nations i det gamle eller nyere Europa. Alle Panditer forſikre, at deres Comoedier ere utallige; og da jeg förſt begyndte at efterſpörge dem, blev jeg underrettet om meer end tredive, der anſees ſom Blomſteret i deres Natack*er*, blant hvilke DET ONDSKABSFULDE BARN, DEN BORTRÖVEDE USHA, DEN TÆMMEDE DURJÁSAS o. ſl.

Málati og Mádhava, foruden fem eller ſex Dramer om de af deres Guders Eventyrer, der havde iförd ſig menneſkelig Skikkelſe, ere meeſt beundrede næſt efter Cali-

das's Stykker. De ere alle i Vers, hvor Dialogen ſkal ſtige, og i Proſa, hvor den er fortrolig: Perſoner af Höihed og Lærdom tale i Foreſtillingen reent Sanscrit, og Fruentimmerne Pracrit, ſom er meget lidet meer end Brahmenernes Sprog nedſtemt ved en blöd Articulation til Italienerens Södhed.

Comoedien Sacontalá maatte have været almindelig yndet, da den förſt blev foreſtillet; thi det Indianſke Rige var paa den Tid i fuld Anſeelſe, og det maae höiligen have ſmigret den nationale Forfængelighed at ſee indförte paa Skuepladſen diſſe Helte og Konger, ſom Hindus bryſtede ſig ſaa meget af. Foreſtillingen maae have været glimrende, og der er Grund nok til at troe, at Hoffet i Avanti var i Vicramaditya's Regiering ligeſaa glimrende ſom nogen anden

Monark's

Monark's i alle Aldere og Lande. Dushmanta, Helten i Stykket, ſtaaer i Brahmenernes chronologiſke Tabeller imellem Maanens Börn, og i den een og tyvende Generation efter Floden; ſaa at han var, om vi kan fuldkommen bygge paa Hindus's Tidsregning, næſten ſamtidig med Obed eller Jeſſe; og Puru, hans höitberömte Forgænger, var den femte i nedſtigende Linie fra Budha eller Mercurius, der efter Sigende ægtede en Datter af den gudfrygtige Konge, ſom Vishnu reddede i en Ark fra den almindelige Overſvömmelſe: hans ældſte Sön Bheret var den berömmelige Fader til Curu, fra hvilken Pandu i lige Linie nedſtiger, og i hvis Familie den Indianſke Apollo blev Menneſke, hvoraf det Digt, ſom ſtaaer næſt i Anſeelſe efter Rámáyan, er kaldet Mahábhárat.

Hvad

Hvad Aande-Væſenet i dette Drama angaaer, da er det taget af et mythologiſkt Syſtem, ſom gielder der til denne Dag, og ſom vilde fylde et ſtort Bind, om man begyndte at forklare det. Men vi kan ikke undlade at anmærke, at de Guddomme, ſom ere indförte i den uheldige Ring, ere ufeilbarligen allegoriſke Perſoner. Marichi, Brahma's eller den ſkabende Magts förſte Frembringelſe, betyder Lys, det fine Fluidum, ſom var ſkabt för dets Forraadskammer (reſervoir), Solen; ligeſom Vandet var ſkabt förend Söen; Caſyapa, Marichi's Afkom, ſynes at være en Perſonification af det uendelige Rum, der omfatter utallige Verdener; og hans Börn med Aditi, eller hans virkende Kraft (medmindre ved Aditi forſtaaes den oprindelige Dag; og ved Diti hans anden Kone Natten) ere Indra eller

det

det ſynlige Firmament, og de tolv Adityas, eller Sole, ſom herſke over ligeſaa mange Maaner.

Over Digtets Caracterer og Plan vil jeg ikke fremkomme med nogen Critik, da jeg er overbeviiſt om, at Folks Smag er ligeſaa forſkiellig ſom deres Tænkemaade og Lidenſkaber, og at enhver, i at föle Kunſtens Skiönheder, ligeſom i at lugte Blomſter, ſmage Frugter, ſee Proſpecter og höre Melodier, maae ledſages af ſine egne Fölelſer og af ſine egne Begrebers umeddelelige Forening.

Dette maae jeg blot lægge til, at om Sacontalá ſkulde nogenſinde blive opfört i Indien, hvor den alene kunde opföres med fuldkommen Kundſkab om Indianſke Dragter, Sæder og Machiner, kunde Stykket let ſammentrækkes til fem Acter af en maadelig

Længde,

Længde, ved at kaſte den tredie Act i den anden, og den ſiette i den femte; thi man kan ikke nægte, at Duſhmanta's hele Samtale med ſin Hofnar, og en ſtor Deel af hans Frierie i Eremitboligen, kunde forbigaaes uden nogen Skade for Dramet.

Det er mit inderlige Önſke, at andre vil paatage ſig den Umage at lære Sanscrit, og lade ſig overtale til at overſætte Calidas's Værker. Neppe ſkal jeg igien være i Stand til at anvende mine ledige Timer paa et Arbeide ſaa fremmed for mit Embedes, der viſſelig ere mine Yndlings Underſögelſer, og har ikke i Sinde at overſætte nogen anden Bog af noget Sprog, end Menu's Lov-Afhandling og den nye Samling af Indianſke og Arabiſke Love; men for at viſe, at Brahmenerne anſee i det ringeſte ikke den ſkiönne Litteratur upaſſende med

Lov-

Lovkyndigheden, saa kan jeg ei undlade at melde, at den ærværdige Samler af den Hinduske Lovbog, som er nu i sit sex og tredsindstivende Aar, kan den hele Comoedie Sacontalá udenad, hvorom han tilfulde overtydede mig, da jeg sidst talede med ham. At jeg imidlertid ikke skal ansees herefter at have forandret en Beslutning, som jeg tænker at holde, maae jeg endnu lægge til, at jeg har allerede oversat fire eller fem andre Böger, og imellem dem Hitópadesa, den jeg paatog mig blot som en Övelse for at lægge mig efter Sanscrit, tre Aar för jeg kiendte den Hr. Wilkins, uden hvis Hielp jeg aldrig skulde have lært det, eller havt nogen Tanke om at fremlægge dette Arbeide for Publicum.

Perso-

De handlende Personer.

DUSHMANTA, Keiser i Indien.

SACONTALÁ, Heltinden i Stykket.

ANYSÚYA, }
PRIYAMVADA, } Hendes opvartende Jomfruer.

MÁDHAVYA, Keiserens Hofnar.

GAUTAMÍ, En gammel Eremitinde.

SÁRNGARAVA, }
SÁRADVATA, } To Brahmener.

CANNA, Sacontalá's Fosterfader.

CUMBHÍLACA, En Fiskermand.

MISRACESÍ, En Nymphe.

MÁTALI, Indra's Vognstyrer.

EN LIDEN DRENG.

CASYAPA, }
ADITI, } Guddomme, Indra's Forældre.

Stats- og Politie-Betientere, Brahmener, Jomfruer, Eremiter, Lærlinge, Kammerherrer, Slotsvogtere, Sendebud og Opvartere.

PROLOGE.

En BRAHMEN *lyser Velsignelsen.*

Vand var Skaberens første Værk, og Ild modtager de ved Lov bestemte Offere. Ofringen skeer med Höitidelighed; de tvende Lys paa Himmelen adskille Tid; den fine Æther, som er Lydens Befordrer, igiennemvandrer Verden; Jorden et den naturlige Moder til al Tilvæxt, og ved Luften faae alle aandende Ting Liv: gid ISA, Naturens Gud, som er synlig i disse otte Skikkelser, velsigne og opholde eder.

Skuespils BESTYREREN *kommer ind.*

BEST. Hvortil behöves vel en lang Tale? [*seer mod Pynte-Kammeret*] Naar De er færdig, Frue, med Deres Pynt, saa behag at komme frem.

En SKUESPILLERINDE *træder ind.*

SKUESP. Her er jeg, min Herre, hvad er Deres Befaling?

BEST. Denne, Frue, er den talrige og artige Forſamling omkring den berömte Helt, vor Konge Vicramàditya, Beſkytteren af enhver indtagende Kunſt, og for denne Forſamling maae vi yde vor Skyld til et nyt Arbeide af Calidas; et dramatiſk Stykke, kaldet Sacontalá eller den uheldige Ring: man udbeder ſig derfor, at alle vil være opmærkſomme.

SKUESP. Hvo kunde vel, min Herre, være uopmærkſom ved en Fornöielſe, der havde ſaa god en Henſigt?

BEST. [*ſmilende*] Uden Tilbageholdenhed vil jeg tale, Frue — ſaavidt ſom en oplyſt Forſamling henter Fornöielſe af vore Skueſpil-Gaver, og viſer det, ſaa vidt og ikke videre ſætter jeg Priis paa dem; men min egen Siel har Mistillid til ſine Evner, hvor ſtærkt jeg end anſpænder dem.

SKUESP.

Skuesp. De dömmer rigtig i at maale Deres Fortieneſte efter den Grad af Fornöielſe, ſom denne Forſamling vil hente; men dens Værd haaber jeg vil ſnart viſe ſig. Har De mere at befale?

Best. Hvad kan De giöre bedre, ſiden De er allerede paa Skuepladſen, end glæde Tilhörernes Hierter, og fornöie deres Örer med en Sang?

Skuesp. Skal jeg ſynge en Beſkrivelſe over Aarstiden? og hvilke af Aarstiderne önſker De at höre beſkreven?

Best. Ingen ſmukkere Aarstid kunde man vælge end Sommerens, ſom juſt er begyndt, og er ſaa riig paa Forlyſtelſer. Hvor ſöd er ikke Sommerdagens Ende, der indbyder vor Ungdom til at bade ſig i de klare Strömme, og fremlokker den milde Slummer under Skygger, kölede af Skov-Vinden, ſom har ſvinget ſig hen over de blomſtrende Patalis, og rövet deres Vellugt!

Skuesp. [*Syngende*] "Mærk, hvor let Bierne kysse Nágacésar's spæde Blomster. Mærk, hvor nydelig Jomfruerne sætte Sirisha-Blomsterne bag deres Örer!"

Best. Fortryllende Sang! Hele Selskabet bluffer som af Beundring, og den musikalske Tone, hvorefter Ordene ere afpassede, har fyldt deres Siele med Henrykkelse. Med hvad andet Stykke kan vi vel forsikkre os Vedligeholdelsen af deres Yndest?

Skuesp. Med intet bedre end med den uheldige Ring, som De just har anmeldt.

Best. Hvorledes kunde jeg glemme det! I dette Öieblik var jeg hendyffet til Forglemmelse ved Södheden af Deres Stemme, der fortryllede mit Hierte, som Kong Dushmanta nu er fortryllet af den hurtige Antilope.

[*De gaae begge ud.*]

SACONTALÁ

ELLER

DEN UHELDIGE RING.

ACT I.

Skuepladſen er en Skov.

Dushmanta i ſin Vogn forfölger en Antilope med Bue og Kogger, ledſaget af ſin Vognſtyrer.

VOGNST. [*Holder Öie med Antilopen, og ſeer derefter paa Kongen.*] Naar jeg kaſter mit Öie paa hiin ſorte Antilope, og paa Dem, O Konge, med Deres ſpændte Bue, ſaa ſynes mig, ſom jeg ſeer for mig Guden Mahéſa, der jager efter en Hiort, med ſin Bue, kaldet Pinaca, opſpændt i den venſtre Haand.

DUSHM.

Dushm. Det ſnelle Dyr har givet os en lang Jagt. O! der löber han, med Halſen tækkelig böiet, og Tid efter anden ſeer tilbage paa Vognen, der følger ham. Snart ſammentrækker han af Frygt for en dalende Piil ſin Reisning og udſtrækker ſine ſmidige Lænder, og ſnart ſtandſer han af Trethed for med halv aaben Mund at nippe Græſſet paa ſin Vei. — See hvor han ſpringer, og kaſter ſig med lange Skridt, let ſkummende Jorden, og höit kneiſende i Luften! Og ſnart ſaa hurtig i ſin Flugt, at man neppe kan öine ham.

Vognst. Grunden var ujevn, og Heſtene bleve ſtandſede i deres Löb. Han har vundet ved vor Forhaling. Nu er det jevnt, og vi kan ſnart naae ham.

Dushm. Lad Tömmerne lös.

Vognst. Som Kongen befaler. [*Han kiörer förſt i fuld Fart og derpaa ſagte*]. Han kunde ikke undgaae os. Heſtene bleve ikke engang rörte af de Stöv-Skyer, ſom de reisde; de hviſtede deres Manker, opſpilede deres Örer, og

ſna-

ſnarere gleed end löb hen over den glatte Slette.

DUSHM. De indhentede haſtig den hurtige Antilope. Gienſtande, ſom langt fra ſyndes ſmaae, bleve paa eengang ſtörre: hvad der virkelig var deelt, ſyndes forenet, i det vi foere forbi; og hvad der egentlig var böiet, ſyndes lige. Saa hurtig var Hiulenes Bevægelſe, at Intet i mange Öieblikke var enten langt borte eller nær ved.

[*Han lægger en Piil paa ſin Bueſtræng.*]

BAG SKUEPLADSEN. Han maae ikke fældes. Denne Antilope, O Konge, har et Friſted i vor Skov: han maae ikke fældes.

VOGNST. [*lytter og ſeer*] Juſt ſom Dyret byder Deres Piil en lykkelig Stilling, komme to Eremiter og afbryde Deres Sigte.

DUSHM. Hold ſtille da.

VOGNST. Kongen er adlydet.

[*Han trækker Tömmerne til ſig.*]

En Eremit *og hans* Lærling.

Eremit. [*med oplöftede Hænder.*] Fæld ikke O mægtige Beherſker, fæld ikke en ſtakkels ung Hiort, ſom har fundet et Skiul. Nei, ſandelig, nei; han maae ikke ſkades. — En Piil i et Dyrs blöde Legeme vilde være ſom Ild i en Balle Bomuld. Sammenlignet med dine ſkarpe Pile, hvor ſvagt maae ikke det fine Skind være paa en ung Antilope! Tag haſtig bort, O! tag bort den Piil, hvormed du mededе. I! Kongers og Krigeres Vaaben ere beſtemte til at lindre de Undertrykte, og ikke til at ödelægge de Skyldfrie.

Dushm. [*Hilſer dem*]. Den er taget bort.

[*Han ſætter Pilen i Koggeret.*]

Eremit. [*Med Glæde*] Dig er denne Handling værdig, herligſte Monark, værdig i Sandhed en Fyrſte, ſom nedſtiger fra Puru. Gid du maae faae en Sön prydet med Dyder, en Beherſker over Verden;

LÆRLING. [*Oplöfter begge ſine Hænder.*] O! ja i Sandhed, gid din Sön blive prydet med enhver Dyd, en Beherſker over Verden!

DUSHM. [*Böiende ſig for dem.*] Mit Hoved bærer Ærbödighed for en Brahmens Stand *).

EREMIT. Store Konge, vi ere komne hid for at ſamle Ved til en höitidelig Ofring, og denne Skov paa Malini's Bredde giver et Friſted for de vilde Dyr, der beſkyttes af Sacontalá; hende har vor gudfrygtige Lærer Canna modtaget ſom en hellig betroet Skat. Om Du ikke har anden Beſtemmelſe, ſaa gaae ind i hiin Lund, og lad Gieſtfrihedens Rettigheder blive dig tilbörligen ydede. Efter at have med dine egne Öine ſeet deres dydige Opförſel, hvis Rig-

*) Dette Udtryk: my head bears with reverence the order of à Bráhmen, er ligeſaa lidt engelſk, ſom min Overſættelſe er danſk, men det maae være en öſterlandſk Talebrug, der udtrykker den Ærbödighed, hvormed de hilſe og nedböie ſig for anſeete Perſoner. Desuden er Brahmenernes Claſſe den höieſte af alle, endogſaa over Kongerne, hvorfor ingen Brahmen kan dömmes til Döde, men alene til at miſte ſine Öine i criminelle Tilfælde. See: Diſſertation on the eſtablishment in Indostan.

Rigdom er alene deres Gudsfrygt, men hvis verdslige Sorger have naaet deres Ende, vil Du udraabe: "Hvor mange gode Underſaatter "forſvares ikke ved denne Arm, ſom er ble- "ven haardhudet af Buen!

DUSHM. Er eders Husfader hiemme?

EREMIT. Vor Lærer er gaaet til Soma-tirtha, i Haab om at afbede en Elendighed, med hvilken Skiebnen truer den ulaſtelige Sacontalá, og han har paalagt hende i hans Fraværelſe at modtage alle Gieſter med tilbörlig Ære.

DUSHM. Hellige Mand, jeg vil aflægge hende mit Beſög, og efter at hun er bleven overbeviiſt om min Ærefrygt, vil hun gunſtigen berette det til den ærværdige Viſe.

BEGGE. Som Du vil, og vi vil gaae bort til vor Forretning.

[*Eremiten og hans Lærling gaae ud.*]

DUSHM. Kiör frem. Ved at beſöge Helligheds Bolig, ſkal vi renſe vore Siele.

VOGNST.

Vognst. Som Kongen [gid han leve længe] befaler. [*Han kiörer til*].

Dushm. [*Seer til alle Sider*]. At vi ere nær gudfrygtige Eremiters Bolig, vilde vi tydeligen være blevne vaer, om det end ikke var blevet os sagt.

Vognst. Ved hvad Kiendetegn?

Dushm. Bemærker du ikke dem? See under hine Træer de indviede Korn, som ere ströede rundt om paa Jorden, medens de ömme Hun-Papagöier made deres dunede Unger i deres hængende Rede. Mærk paa andre Steder de skinnende Stykker af sleben Steen, som have knuset den olierige Frugt af den hellige Ingudí. Betragt de unge Antilope-Kalve, som, i det de have faaet Tillid til Mennesket, og vant sig til dets Röst, hoppe glade omkring uden at forandre deres Löb. Endogsaa Bækkens Overflade rödmer ved Strimler af indviet Bark, som flyder ned ad deres Ström. See der igien, hvor Rödderne af hine Træer ere badede i Vand af de hellige Damme, som bæve

i det

i det Vindene ſpille hen over dem; og hine friſke Blades ſkinnende Glands formörkes for en Tid af Rögen, ſom opſtiger fra Ofringerne af det renſede Smör. Betragt endog, hvor de unge Raadyr, uden Frygt for vor Ankomſt, græſſe paa Sletten uden for hiin Have, hvor Toppene af Offer-Græſſet, afſkaaret til hellig Brug, ere ſtröede omkring.

VOGNST. Ja nu bemærker jeg alle diſſe Tegn paa en hellig Bolig.

DUSHM. [*Vender ſig til Siden.*] Denne höitidelige Helligdom, min Ven, maae vi ikke forbryde os imod. Hold derfor ſtille her, at jeg kan ſtige ned.

VOGNST. Jeg har draget Tömmen ind. Kongen kan ſtige ned, naar han behager.

DUSHM. [*Stiger ned og ſeer paa ſin egen Dragt.*] Lunde, ſom ere indviede til Gudsdyrkelſe, maae man besöge i en mere ydmyg Dragt. Tag diſſe Kongelige Prydelſer, [*Vognſtyreren modtager dem*] og medens jeg yder Beboerne af dette lönlige Sted

min

min Ærbödighed, lad da Heſtene blive vandede og pleiede.

VOGNST. Som De befaler!

[*Han gaaer ud.*]

DUSHM. [*Gaaer og ſeer ſig om*] Nu træder jeg da ind i Helligdommen. [*Han gaaer ind i Lunden*] O dette Sted maae være helligt, min höire Arm ſittrer. [*Tier og betragter*] Hvad nye Erobring kan dette Tegn love i en eenſom Lund? Men Portene for Skiebnens Beſkikkelſer ere allevegne aabne.

BAG SKUEPLADSEN. Kom hid, mine elſkede Selſkabs-Söſtere, O! kom hid!

DUSHM. Ach! jeg hörer Fruentimmer-Stemmer paa höire Side af hiin Buegang. Jeg maae vide, hvo det er, der taler ſammen. [*Han gaaer omkring, og ſeer til alle Sider.*] Der er nogle Jomfruer, ſeer jeg, ſom höre til Eremitens Huus; de bære Vandpotter af forſkiellig Störrelſe i Forhold til deres Styrke, og vil til at vande de nydelige Planter. O! hvor fortryllende ſee de ikke ud! Kan de Möers Skiönhed,

der

der boe i eenſomme Skovhytter, ikke lettelig findes i Paladſernes Gemakker, ſaa maae ogſaa Havernes Blomſter vige for Skovenes, der overgaae hine i Farver og Vellugt.

[*Han ſtaaer beurykt over dem.*]

SACONTALÁ, ANUSUYÁ *og* PRIYAMVADÁ.

ANU. O min Sacontalá, det er i dit Selſkab, at vor Fader Canna's Træer ſynes mig ſaa behagelige: det paſſer ſig vel for dig, der er zart ſom den nysudſprungne Mallicá, at fylde Vand i de Render, der ere gravede rundt om diſſe ſpæde Buſke.

SAC. Det er ei alene af Lydighed mod min Fader, at jeg ſaaledes ſyſſelſætter mig, ſkiönt det var Bevæggrund nok, men jeg föler virkelig en Söſters Kierlighed for diſſe unge Planter.

[*Hun vander dem.*]

PRI. Min elſkelige Veninde, de Buſke ſom du har vandet, blomſtre om Sommeren, der nu er begyndt: lad os nu ogſaa give dem

Vand,

Vand, ſom have afblomſtret; thi vor Dyd vil blive ſaa meget ſtörre, naar den er ganſke uegennyttig.

Sac. En fortreffelig Erindring!

[*Vander andre Planter.*]

Dushm. [*Affides i Henrykkelſe*]. Hvad! er det Canna's Datter, Sacontalá? [*Forundret.*] Den ærværdige Viſe maae have et ufölſomt Hierte, ſiden han har givet ſaa elſkværdig en Pige en ſaa ringe Forretning, og klædt hende i en grov Kiole af vævet Bark. Han der kunde önſke, at ſaa ſkiön en Skabning, ſom ved förſte Blik henriver min Siel, ſkulde udſtaae Beſværligheder af hans ſtrænge Andagt, vilde forſöge, tænker jeg, at klöve det haarde Samí Træe med et Blad af den blöde Loto. Lad mig ſkiule mig bag dette Træe, at jeg kan beſkue hendes Yndigheder uden at formindſke hendes Tillid.

[*Han trækker ſig tilbage.*]

Sac. Min Veninde Priyamvadá har ſnört denne Bark-Tröie ſaa tet over min Barm, at

den

den foraarſager mig Smerte: Anuſuyá, jeg beder dig indſtændig, lös den.

[*Anuſuyá löſer den.*]

PRI. [*Leende.*] Vel, min ſöde Veninde, nyd, medens du kan, det Ungdommens Vaar, der kommer din Barm til at hæve ſig ſaa deilig.

DUSHM. [*Affides.*] Fortreffeligen talt, Priyamvada! Nei, hendes Yndigheder kan ikke ſkiules, om endog en Kiortel af ſammenvævede Rödder er kaſtet over hendes Skuldre, og ſkiuler en Deel af hendes Barm, ſom et Slöer af gule Blade overhylle en ſtraalende Blomſt. Vandlilien, om endog den dunkle Mos kan ſætte ſig paa dens Hoved, er derfor ikke mindre ſmuk, og Maanen med ſine beduggede Straaler bliver end mere klar ved dens mörkladne Pletter. Barken ſelv henter Smukhed fra en Piges Skiönheder, der har Öine ſom en ung Antilope, og ſynes ſnarere at foröge end formindſke min Hede. Mange ere de rue Stilke, der bære Vandlilien, men mange og udſögte ere de Blomſter, ſom hænge paa den.

SAC.

Sac. [*Seer for sig.*] Hiint Amra-Træe, mine Veninder, peger med Fingeren af sine Blade, der sagte bevæges af Vinden, og synes længselfulde efter at tilhviske en Hemmelighed. Jeg vil gaae hen til det.

[*De nærme sig alle til Træet*].

Pri. O min Sacontalá, lad os bie nogen Tid i denne Skygge.

Sac. Hvorfor her i Besynderlighed?

Pri. Fordi Amra-Træet synes at være givt med dig, der er yndig som den krybende Blomst, der snoer sig rundt om det.

Sac. Det er ikke omsonst, at du hedder Priyamvadá, eller den södtalende.

Dushm. [*Afsides*]. Hun taler Sandhed. Ja, hendes Læber glöde som det spæde nysudsprungne Blad; hendes Arme ligne to böielige Blomsterstilke, og Ungdommens Skiönhed skinner, liig en Blomst, i alle hendes Træk.

Anu. See, min Sácontalá, hvor hiin muntre Mallicá, som du har givet Tilnavn af

Vanàdóſiní eller Lundens Lyſt, har valgt den ſöde Amra til ſin Brudgom.

SAC. [*Nærmer ſig og ſeer paa den med Fornöielſe.*] Hvor henrykkende er ikke Aarstiden, naar endog Planternes Bryllupsfeſt bliver ſaaledes offentlig höitideligholdt!

[*Hun ſtaaer og beundrer dem.*]

PRI. [*Smilende.*] Veed du, min Anuſuyá, hvorfor Sacontalá ſeer med ſaa megen Henrykkelſe paa diſſe Planter?

ANU. Nei i Sandhed veed jeg ikke. Jeg ſögde juſt at giette det. — Siig mig det dog.

PRI. "Ligeſom Lundens Lyſt er forenet "med et paſſeligt Træe, ſaaledes haaber ogſaa jeg en Brudgom efter mit Sind". Det er hendes hemmelige Tanke i dette Öieblik.

SAC. Det er din egen flygtige Indbildning. [*Vender ſin Vandkande om.*]

ANU. Her er en Plante, Sacontalá, ſom du har forglemt, ſkiönt den er voxen op ligeſom du ſelv, under vor Fader Canna's pleiende Omſorg.

SAC.

Sac. Jeg vil da forglemme mig ſelv. — O hvilket Under! [*nærmer ſig til Planten.*] O Priyamvadá! [*ſeer paa den med Glæde.*] jeg har behagelige Tidender for dig.

Pri. Hvad Tidender, min Bedſte, for mig?

Sac. Denne Madhavi-Kryber, ſkiönt det er ikke dens almindelige Tid at være i Flor, er bedækket med muntre Blomſter fra dens Rod til dens Top.

Begge. [*ile derhen.*] Er det virkeligen ſaa, ſöde Veninde?

Sac. Om det er ſaa? — ſee da ſelv.

Pri. [*Ivrigen*] Af dette Tegn, Sacontalá, forkynder jeg dig en ypperlig Mand, der ſnart vil tage dig ved Haanden.

[*Begge ſee paa Sacontalá.*]

Sac. [*Misfornöiet.*] Det er en beſynderlig Grille, I har!

Pri. Sandelig, min Bedſte, jeg taler ikke Skiemt. Jeg hörde noget af vor Fader Canna. Det har lykkedes dig at opelſke diſſe

Planter, og det er derfor, at jeg forudſiger dit tilſtundende Giftermaal.

ANU. Det er Aarſagen, min Priyamvadá, hvorfor hun har vandet dem med ſaa megen Lyſt.

SAG. Madhavi-Planten er min Söſter, kan jeg da andet end elſke den?

[*Helder Vand paa den.*]

DUSHM. [*Affides.*] Jeg er bange, at hun er af ſamme hellige Orden ſom hendes Foſterfader. Eller har en ugrundet Frygt reiſt ſig i min Siel? Mit varme Hierte er hende ſaa hengivet, at hun ikke kan andet end være en paſſelig Mage for en Mand af den Krigerſke Claſſe. De Tvivl, ſom ſtundom forurolige de Gode, ere ſnart hævede ved Overvægten af deres ſtærke Tilböieligheder. Jeg er forelſket i hende, og hun kan derfor ei være en Brahmens Datter, ſom jeg ikke kunde ægte.

SAG. [*Bevæger ſit Hoved*] Ei! en Bie er flöiet ud af Blomſten paa denne Mallicá, og flagrer mig rundt om Anſigtet.

[*Hun viſer ſig urolig.*]

DUSHM.

DUSHM. [*Affides med Følelſe.*] Hvor ofte har jeg ikke ſeet vore Hoffruer forſtilt at dreie deres Hoveder til Siden for et omflyvende Inſect, blot for at fremviſe deres Yndigheder! men denne ukunſtlede Tryllerſke ſammentrækker ſine Öienbryne, og bevæger yndigen ſine Öine blot af Frygt, uden Kunſt eller forſtilt Væſen. O lykkelige Bie, ſom rörer Krogen af det Öie, der ſittrer ſaa ſkiönt, ſom, i det du nærmer dig Kanten af det Öre, brummer ſaa ſagte, ſom om du tilhviſkede en lönlig Elſkov; og ſom ſuer Nectar, medens hun vifter med ſin yndige Haand, af den Læbe, der beſidder alle Forlyſtelſens Skatte! Medens jeg er ængſtlig for at vide, af hvad Familie hun var födt, ſaa nyder du en Glæde, ſom for mig vilde være den höieſte Lykke.

SAC. Frie mig, jeg beder eder indſtændig, for dette uforſkammede Inſect, ſom ganſke tilintetgiör mine Beſtræbelſer.

PRI. Hvad Magt have vi til at befrie dig? Kong Dushmanta er den eneſte Forſvarer for vore hellige Lunde.

DUSHM. [*Affides*] Nu har jeg en god Leilighed til at tilkiendegive mig. — [*gaaer lidt frem*] Jeg maae ikke, jeg vil ikke, frygte. Dog — [*ſtaaer og trækker ſig tilbage.*] min kongelige Stand vil da paa engang blive dem bekiendt. Nei, jeg vil viſe mig ſom en ſimpel Fremmed, og modtage Gieſtfrihedens Rettigheder.

SAC. Denne ublue Bie vil ikke höre op. Jeg vil ſætte mig paa et andet Sted. [*træder tilſide og ſeer ſig omkring.*] Bort! bort! den følger mig, ihvor jeg gaaer. Frie mig, o frie mig for denne Forlegenhed.

DUSHM. [*Springer til.*] Ach! Saalænge ſom Puru's Slægt beſtyrer Verden, og tvinger endog den meeſt Ryggesløſe ved vel pleiede Love, ſkulde da noget Menneſke have den Forvovenhed at beſvære de gudfrygtige Eremiters elſkværdige Döttre?

[*De ſee paa ham med Forvirring.*]

ANU.

ANU. Min Herre! intet Menneſke er her forvovent; men denne Jomfrue, vor elſkede Veninde, blev plaget af en omflagrende Bie.

[*Begge ſee paa Sacontalá.*]

DUSHM. [*nærmer ſig hende.*] Jomfrue! gid deres Andagt maae lykkes!

[*Sacontalá ſlaaer ſine Öine ned, undſeelig og tavs.*]

ANU. Vor Gieſt ſkal vi modtage med tilbörlig Ære.

PRI. Fremmede! De er velkommen. Gaae, min Sacontalá, hent en Kurv med Frugter og Blomſter fra Hytten. Denne Ström vil imidlertid forſyne os med Vand til hans Födder.

[*Seer til Vandkanderne.*]

DUSHM. Hellige Möe! Deres höflige Tiltale giör mig tilſtrækkelig Ære.

ANU. Tag et Sæde paa denne med Septaperna-Blade bedækkede Jordbænk. Skyggen er forfriſkende, og min Herre maae trænge til Hvile efter ſin Reiſe.

DUSHM.

DUSHM. Ogsaa De! mine Smukke, maae være trætte af Deres gieſtfrie Syſler: hviil Dem derfor tillige med mig.

PRI. [*Affides til Sacontalâ.*] Kom lad os alle ſætte os ned: vor Gieſt er fornöiet med den Maade, hvorpaa vi modtage ham.

[*De ſætte ſig ned.*]

SAC. [*Affides.*] Ved Synet af denne unge Mand föler jeg en Bevægelſe, der neppe paſſer ſig for en Lund helliget til Gudsfrygt.

DUSHM. [*Seer ſtivt paa een efter den anden.*] Hvor vel ſtemmer ikke Deres Venſkab overeens, hellige Jomfruer, ved den fortryllende Lighed i Deres Alder og Skiönhed.

PRI. [*Affides til Anuſuyâ.*] Hvo kan denne være, min Anuſuyâ? Behagelighed forener med Styrke i hans Skabning, og Södhed med Værdighed i hans Tale, tilkiendegiver en Aand, der er ſkikket til vidtudſtrakt Herredömme.

ANU. [*Affides til Priyamvadâ.*] Ogſaa jeg har beundret ham. Jeg maae giöre ham nogle faa

Spörs-

Spörsmaal. [*Höit.*] Deres föde Tale, min Herre, giver mig Frimodighed. Hvilken kongelig Familie er prydet med vor ædle Gieſt? Hvilket er hans Födeland? Sandelig — det maae förge over hans Fraværelſe? Tillad mig — hvad kunde bevæge Dem til at forringe denne Deres ophöiede Skikkelſe ved at beſöge en Skov, beboet blot af ſimple Eremiter?

Sac. [*Aſſides.*] O mit Hierte, vær nu ikke beſtyrtſet! lad den trofaſte Anuſuyá med ſit Raad beſtyre de Tanker, ſom reiſe ſig hos dig.

Dushm. [*Aſſides.*] Hvorledes ſkal jeg tilkiendegive, eller hvorledes ſkal jeg ſkiule mig? [*grundende.*] Saa ſkal det være — [*Höit til Anuſuyá.*] Udmærkede Skiönne! Jeg er en Veda's *) Dyrker, ſom boer i vor fra Puru nedſtigende Kon-

*) *Veda*, ſom ellers hidtil i vore Europæiſke Skrifter har været kaldet *Vedum*, er Indianernes guddommelige Bog, og anſees for at være inddeelt i fire Dele, hvorfor uden Tvivl ogſaa Brahma, der af Gud förſt ſkabte Væſen og Verdens Beſtyrer foreſtilles i billedlig Skikkelſe med fire Hoveder. Man erindre ſig herved min Indledning, hvor der nævnes ſex ſtore *Sáſtras* eller hellige Anordninger, blant hvilke *Veda* ſættes förſt.

Konges Stad, og da jeg er beſkieftiget med at opfylde andægtige og ſædelige Pligter, ſaa er jeg kommen hid for at beſkue Dydens Helligdom.

ANU. Hellige Mænd, der have ſaadanne Forretninger, ere vore Herrer og Lærere.

[*Sacontalá ſeer blueſærdig ud, dog forelſket, medens hendes Selſkabs - Söſtre ſtirre vexelviis paa hende og paa Kongen*].

ANU. [*Affides til Sacontalá.*] O! om vor ærværdige Fader var nærværende —

SAC. Hvad om han var?

ANU. Han vilde da beværte vor Gieſt med allehaande Forfriſkninger. —

SAC. [*Lader ſom hun var misfornöiet.*] Gaae til — du havde andre Tanker i Hovedet: jeg vil ikke laane Öre til dig.

[*Hun ſætter ſig affides.*]

DUSHM. [*Affides til Anuſuyá og Priyamvadá.*] Tillader nu ogſaa mig, hellige Jomfruer, at giöre et Spörsmaal angaaende Deres elſkværdige Veninde.

Begge. Deres Forlangende, min Herre, giör os Ære.

Dushm. Jeg veed, den vise Canna har stedse sin Opmærksomhed henvendt paa det store Væsen, og maae have afsagt alle jordiske Forbindelser. Hvorledes kan da denne Jomfrue, som man siger, være hans Datter?

Anu. Min Herre tillade mig at sige det. Der er i Cusa's Slægt en gudfrygtig Fyrste af udstrakt Vælde, anselig i Andagt og Vaaben.

Dushm. De taler uden Tvivl om Causica, Viismand og Monark.

Anu. Viid da, min Herre, at han er i Sandhed hendes Fader; medens Canna bærer dette ærede Navn, fordi han har opdraget hende, siden hun var forladt som et spædt Barn.

Dushm. Forladt? Dette Ord opvækker min Nysgierrighed, og giör mig længselfuld efter at vide alle hendes Tildragelser.

Anu. De skal höre dem med faa Ord, min Herre. Da den vise Konge havde begyndt

at

at samle Frugterne af sin strænge Andagt, bleve Swerga's Guder frygtsomme for hans Vælde, og sendte Nymphen Ménacá, for ved hendes Tillokkelser at tilintetgiöre den hele Virkning af hans Gudsfrygt.

Dushm. Er en Dödeligs Gudsfrygt saa farlig for de ringere Guddomme? Hvad var Udfaldet?

Anu. I Vaarens Udspring beskuede Caussica denne himmelske Nymphes Skiönhed, og henreven af Vellystens Ström —

[*Hun tier af Blufærdighed.*]

Dushm. Nu seer jeg det Alt. Sacontalá er paa den Maade Datter af en Konge ved en Nymphe af den lavere Himmel.

Anu. Saa er det.

Dushm. [*Afsides.*] Mit Hiertes Önske er tilfredsstillet. [*Höit.*] Hvorledes kunde vel hendes overvættes Skiönhed være en Lod for dödelig Födsel? Hiint Lys, som sunkler af sittrende Straaler, kommer ikke fra en jordisk Hule.

[*Sacontalá sidder undselig med nedslagne Öine.*]

Dushm.

DUSHM. [*Aſſides.*] Lykkelige Mand, ſom jeg er! Nu har min Indbildningskraft en viid Mark at öve ſig paa. — ſiden jeg hörde hendes Selſkabsſöſtre ſpöge om hendes Giftermaal, ſaa ſvæver jeg nu i ængſtlig Tvivl, om hun maaſkee ganſke ſkulle have beſtemt ſig til et andægtigt Liv.

PRI. [*Seer ſmilende förſt paa Sacontalá ſiden paa Kongen.*] Min Herre ſynes længſelfuld efter at giöre andre Spörsmaal.

[*Sacontalá truer med Haanden ad Priyamvadá.*]

DUSHM. De kiender nöie mit Hierte. Sandelig jeg er begierlig efter at vide det hele af denne fortryllende Piges Liv; og maae giöre et Spörsmaal endnu.

PRI. Hvorfor da ſaa længe betænke Dem derpaa? [*Aſſides.*] Man ſkulde troe, at denne hellige Mand havde giort Löfter ikke at frie til et ſmukt Fruentimmer.

DUSHM. Dette er mit Spörsmaal. Er Canna ſaa ſtræng i at iagttage Eremitens Regler, at han ikke kan bortgive ſin Datter, men maae

tvinge

tvinge den unge Elſkovs naturlige Drift? Kan hun [o haardnakne Skiebne] være beſtemt til for Livs Tid at boe blant hendes yndede Antiloper, hvis ſortglindſende Öine meget overtræffes af hendes?

PRI. Hidtil, min Herre, har vor Veninde levet lykkelig i denne hellige Skov, hendes aandelige Faders Bolig; men det er nu hans Henſigt at forene hende med en Brudgom liig hende ſelv.

DUSHM. [*Affides i Henrykkelſe.*] Fryd dig, mit Hierte, o fryd dig. Al Tvivl er betaget, og hvad du för vilde have frygtet for ſom en Lue, kan du nu nærme dig til ſom en uſkaterlig Ædelſteen.

SAC. [*Synes vreed.*] Anuſuyá, Jeg vil ikke blive her længer.

ANU. Hvorfor det, min Bedſte?

SAC. Jeg vil gaae til den hellige Matrone Gautamí, og fortælle hende, hvor uforſkammet vor Priyamvadá har ſiddet og ſladret.

[*Hun ſtaaer op.*]

ANU.

ANU. Det vil ikke ſömme ſig, min Bedſte, for en Indbygger af denne hellige Skov at gaae bort, för Gieſten har imodtaget fuldkommen Ære.

[*Sacontalá giver intet Svar, men byder ſig til at gaae.*]

DUSHM. [*Affides.*] Gaaer hun da? [*Han ſtaaer op, ſom om han vilde holde hende tilbage, men ſtandſer.*] Den hidſige Elſkers Handlinger ere ligeſaa fremfuſende, ſom hans Sind er oprört. Saaledes er jeg, hvis Lidenſkab drev mig til at följge Eremitens Datter, holdt tilbage ved Följelſe af Pligt.

PRI. [*Gaaer hen til Sacontalá.*] Min lille vrede Veninde, du maae ikke gaae bort.

SAC. [*Træder tilbage med en ſuurſeende Mine.*] Hvad ſkulde holde mig tilbage?

PRI. Du ſkylder mig efter vor Aftale det Arbeide at vande to Buſke endnu. Betal mig förſt, for at have en fri Samvittighed, og gaae ſaa, om du behager. [*Holder hende.*]

DUSHM. Jomfruen er udmattet, tænker jeg, ved at öſe ſaa meget Vand paa ſine elſkede Planter. Hendes Arme, prydede med Hænder

der som friske Blomster, hænge ligegyldigen ned; hendes Barm hæver sig af det stærke Aandedræt; og nu maae hendes flagrende Lokker, som have tabt deres Baand, holdes op ved en af hendes deilige Hænder. Tillad mig derfor i hendes Sted at betale Gielden [*giver sin Ring til Priyamvadá. Begge Jomfruerne læse Dushmanta's Navn paa Ringen, og see med Forundring paa hinanden*]. Det er en Ubetydelighed, der ikke er deres nöie Opmærksomhed værdig; men jeg sætter Priis paa den, som en Gave af Kongen.

Pri. De burde da ikke, min Herre, skille Dem ved den. Hendes Gield er fra dette Öieblik betalt blot paa Deres Ord.

[*Hun giver Ringen tilbage.*]

Anu. Du er nu befriet, Sacontalá, ved denne godmodige Herre — eller yndet maaskee af en Monark selv. Hvad Sted vil Du nu gaae til?

Sac. [*Affides.*] Maae jeg ikke falde i Forundring over alt dette, om jeg beholder min Forstand?

Pri.

Pri. Gaaer du ikke nu, Sacontalá?

Sac. Er jeg eders Underdan? jeg skal gaae, naar jeg lyster.

Dushm. [*Affides, i det han seer paa Sacontalá.*] Enten har hun Kierlighed for mig, som jeg for hende, eller er jeg henreven af Glæde. Hun henvender ikke sin Samtale til mig, og dog hörer hun med saa megen Opmærksomhed, naar jeg taler. Hun er ikke Herre over sine egne Handlinger i min Nærværelse, og hendes Öine ere henrettede paa mig alene.

Bag Skuepladsen. O fromme Eremiter, beskytter Dyrene i denne hellige Skov! Kong Dushmanta er her paa Jagt. Stövet, som reisdes ved Hovene af hans Heste, der knuse Smaa-Stenene saa röde som den brydende Dagning, falder, liig en Sværm af fordervelige Insecter, paa de indviede Grene, der bære eders vævede Bark-Tröier, som ere fugtige af Strömmens Vand, hvori I have badet eder.

DUSHM. [*Affides.*] Ach! mine Betientere have, i det de ſöge efter mig, uforſigtigen foruroliget dette hellige Tilflugtſted.

IGIEN BAG SKUEPLADSEN. Agter eder, I Eremiter, for hiin Elephant, ſom nedkaſter alt hvad, der forekommer den; nu ſlaaer den med Heftighed ſin Snabel mod en höi Green, ſom afbryder dens Vei; og nu er den hildet i de ſnoede Ranker af Vratati. Hvor ere vore Helligdomme forſtyrrede! hvor ere de beſkyttede Hiorde adſpredte! Den vilde Elephant, oprört ved det nye Syn af en Vogn, ödelægger vore Skove.

DUSHM. [*Affides.*] Hvor meget er det mig ikke imod at fortörne de andægtige Skovboere! Ja, jeg maae gaae til dem ſtrax.

PRI. Ædle Fremmede! vi ere forvirrede af Frygt for denne raſende Elephant. Med Deres Tilladelſe vil vi derfor ſöge Skiul i Eremitens Hytte.

ANU. O Sacontalá, den værdige Matrone vil være meget urolig for din Skyld.

Kom

Kom ſnart, at vi alle kan ſætte os i Sikkerhed.

SAC. [*gaaer langſom.*] Ach! jeg kan ikke gaae for en pludſelig Pine i min Side.

DUSHM. Værer ikke bange, elſkværdige Jomfruer! Jeg ſkal drage Omſorg for, at der ingen Forſtyrrelſe ſkeer i Deres hellige Lunde.

PRI. Ypperlige Fremmede! Deres Stand var os ganſke ubekiendt, og De vil tilgive os, haabe vi, den Uartighed, at vi et Öieblik forſömme de Æresbeviisninger, vi ſkylde Dem; men vor ydmyge Begiering er, at De engang endnu vil giöre os den Ære at beſöge os, endſkiönt De er endnu ikke bleven modtaget med fuldkommen Gieſtfrihed.

DUSHM. De forringe Deres egen Værd, Deres Nærværelſe, yndige Jomfruer, har giort mig tilſtrækkelig Ære.

SAC. O Anuſuyá, min Fod er ſaaret af den ſkarpe Kant paa Cuſa-Græſſet, og ſee! nu hænger min löſe Bark-Tröie faſt i en Curuvaca-

Green. Hielp mig ud af denne Forvikling, og lad mig ſtötte mig ved dig.

[*Hun gaaer ud, og ſeer Tid efter anden paa Dushmanta, ſtöttende ſig ved Jomfruerne*].

Dushm. [*Sukkende.*] De ere alle gaaen; og jeg maae desværre ogſaa gaae. Hvor kort var ikke det Öieblik, jeg nöd Lykſaligheden i at beſkue den uforlignelige Sacontalá! Jeg vil ſende mit Følge til Byen, og opholde mig i Nærheden af denne Skov. Jeg kan i Sandhed ikke faae den ſöde Syſſel at ſtirre paa hende ud af mine Tanker. Og hvormed ſkulde jeg ellers kunde ſyſſelſætte dem? Mit Legeme bevæger ſig fremad; men mit urolige Hierte löber tilbage til hende, liig et let Flag, der bæres paa en Stok imod Vinden, og flagrer i en modſat Bevægelſe.

[*Han gaaer ud.*]

ACT

ACT II.

Skuepladſen er en Slette med kongelige Telte paa Grændſen af Skoven.

MADHAVYA [*Sukkende og grædende*].

Det er en beſynderlig Fornöielſe! — Ak! jeg arme Stakkel! Jeg er færdig at döe af Træthed — Min Kongelige Ven har en ubegribelig Smag. — Hvad ſkal man troe om en Konge, ſom er ſaa yderlig hengiven til at jage efter unyttige fireföddede Dyr? — "Her löber "en Antilope! — der gaaer en Vildbaſſe!„ Det er vor eneſte Samtale. — Endog ved Middagstid i den ſtærke Hede, naar ikke et Træe i Skoven har en Skygge under ſig, maae vi blive ved at ſpringe og dandſe omkring, ſom de Dyr, vi forfölge. — Ere vi törſtige? ſaa have vi intet at drikke uden Vand af Biergſtrömmene, ſom ſmager af brændte Stene og

væmmelige Blade. — Ere vi hungrige, saa maae vi graadigen fluge i os noget magert Vildt, som endog i Almindelighed er stegt paa en Pind. — Har jeg noget Öiebliks Hvile om Natten? — Min Slummer forstyrres ved Tumlen af Heste og Elephanter, eller ved Slavindernes Sönner, som tude: "Mere Vildt, mere Vildt!„ Derpaa følger et Skrig, som giennemtrænger mit Öre. "Ud i Skoven, ud!„ — Dog er ikke dette min eneste Sorg: nye Pine lægges til Smerten af mine förste Saar; thi medens vi vare komne bort fra vor Konge, som jog efter et tosset Dyr, gik han ind, som jeg hörer, i hiint lönlige Sted, og, til min uendelige Sorg, saae en vis Pige ved Navn Sacontalá, Datter af en Eremit: fra det Öieblik höres ikke et Ord om at gaae tilbage til Staden. — Disse ulykkelige Tanker have holdt mine Öine aabne den hele Nat? — Ach! naar skal vi vende tilbage? — Jeg kan ikke fæste Öine paa min elskede Ven Dushmanta, siden han fæstede sit Hierte paa at

tage

tage en anden Kone. — [*Træder til Siden og seer stivt.*] O! der er han. — Hvor forandret! — Ja en Bue förer han, men isteden for sit Diadem bærer han en Krands af Skov-Blomster. — Han kommer nærmere. Jeg maae begynde mit Puds. — [*Han læner sig paa sin Stav.*] I denne Stilling maae jeg tage et Öiebliks Hvile. [*Höit.*]

DUSHMANTA, *kommer ind som ovenfor sagt.*

DUSHM. [*Afsides sukkende.*] Min Dyrebareste er ikke saa let at vinde; dog henter mit Hierte nogen Tröst af den Maade, paa hvilken hun syndes bevæget: sandelig, skiönt vor Kierlighed endnu ikke har naaet sit Maal, saa gaae dog begges Önsker ud paa vor Forening. [*Smilende.*] Saaledes besnære Elskerne altid paa en behagelig Maade dem selv, naar alle deres Sielekræfter ere henrettede paa Gienstanden for deres Önsker! — Men er jeg besnæret? Nei; naar hun kastede sine Öine endog paa hendes Selskabs-Söstre, saa sunklede de af

Öm-

Ömhed; naar hun bevægede ſine yndige Arme, ſaa ſank de ned, ſom ſmægtende af Kierlighed; naar hendes Veninde ſögde at afholde hende fra at gaae bort, ſaa talede hun med Ærgrelſe. — Alt dette er uden Tvivl paa min Regning. — O! hvor ſnarſynet er ikke Kierlighed i at lægge Mærke til ſine egne Fordele!

MADH. [*Staaer nedböiet ſom för.*] Store Fyrſte! Mine Hænder ere uſkikkede til at bevæges *), og det er alene med mine Læber jeg kan fremmumle en Velſignelſe over Dem. Kongen blive ſeierrig!

DUSHM. [*Seer paa ham og ſmiler.*] Hvad har giort dig til en Kröbling, min Ven Mádhavya?

MADH. De ſlaaer mit Öie med Deres egen Haand, og ſaa ſpörger De, hvad der faaer det til at græde.

DUSHM.

---

*) Man erindre herved, at Aſiateren hilſer enten med oplöftede Hænder og nedböiet Hoved, eller ved at nedkaſte ſig til Jorden.

Dushm. Tal forſtaaelig. Jeg veed ikke, hvad du mener.

Madh. See paa hiint Vétas-Træe, der er dobbelt nedböiet i Strömmen. Behag at ſee, er det dets egen Skyld, at det er kroget, eller er det af Strömmens Magt?

Dushm. Det er böiet, formoder jeg, af Vandets Fald.

Madh. Saa er jeg af Deres Majeſtæt.

Dushm. Hvorledes det, Madhavya?

Madh. Sömmer det Dem, tillad mig, at forlade Deres Keiſerdommes vidtlöftige Sager, og ſaa fortryllende en Bolig ſom Deres Pallads; for at leve her ſom en Skovboer? Kan De holde Raadsforſamling i en Skov? Jeg, ſom er en ærværdig Brahmen, kan nu ikke længer bruge mine Hænder og Födder, de ere komne ud af Lede ved det, jeg hele Dagen igiennem maae löbe efter Hunde og vilde Dyr. Giv mig, jeg beder Dem indſtændig, Tilladelſe at hvile blot en eeneſte Dag.

DUSHM. [*Aſſides.*] Saaledes beklager denne arme Stakkel ſig, medens jeg, naar jeg tænker paa Canna's Datter, haver ligeſaa liden Smag for Jagten, ſom han. Hvorledes kan jeg ſpænde denne Bue, og lægge Pilen paa Strengen, for at ſkyde efter diſſe ſkiönne Dyr, der boe i de ſamme Lunde, ſom min Elſkede, og hvis Öine hente Glands fra hendes?

MADH. [*Seer ſtivt paa Kongen.*] Hvad Plan ere Deres Kongelige Tanker henvendte paa? Jeg har, ſom jeg befinder, ikkun raabt i en Örk.

DUSHM. Jeg tænker ikke paa noget andet end at föie min gamle Vens Önſker.

MADH. [*Fuld af Glæde.*] Gid da Kongen leve længe! [*Retter ſig, men lader, ſom han var ſvag.*]

DUSHM. Bie, og hör med Opmærkſomhed paa mig.

MADH. Som Kongen befaler.

DUSHM. Naar du har udhvilet dig, ſkal jeg behöve din Hielp i en anden Sag, der ikke vil trætte dig.

MADH.

MADH. O! hvad kan det være, med mindre det er at ſpiſe Riis-Budding?

DUSHM. Du ſkal faae det at vide, naar Tiden kommer.

MADH. Jeg ſkal være glad ved at höre det.

DUSHM. [*Kalder.*] Hei! hvo er der?

KAMMERHERREN *kommer ind.*

KAM. Jeg er her til min Beherſkers Befaling.

DUSHM. Raivataka, befal Generalen at komme ind.

KAM. Jed adlyder — [*Han gaaer ud, og kommer tilbage med Generalen.*] Kom ſnart min Herre, Kongen ſtaaer og bier efter Dem.

GEN. [*Aſſides, i det han ſeer paa Dushmanta.*] Hvor kommer det ſig, at Jagt, ſom Moraliſter anſee for en Laſt, ſkulde være en Dyd i Kongens Öine? Det er uden Tvivl Aarſagen, at vor Keiſer, ſom ſtedſe er beſkieftiget med beſværlige

lige Arbeider, og vant til den beſtandige Hede, er bleven ſaa mager, at Solſtraalerne neppe angribe ham; og han er ſaa höi, at han ſeer ned paa os ſmaae Folk, ſom en Elephant, der græſſer paa et Bierg: han ſynes at være lutter Siel. [*Höit, i det han nærmer ſig til Kongen.*] Gid vor Monark ſtedſe blive ſeierrig! — Denne Skov, O Konge, er foruroliget af Rovdyr: vi ſee Sporene af deres uhyre Födder i enhver Strie. — Hvad Befaling behager det Dem at give?

Dushm. Bhadraſéna, denne moraliſerende Mádhavya har giort Ende paa vor Forfriſkning ved at forbyde os Jagtens Fornöielſer.

Gen. [*Affides til Madhavya.*] Staae ved dine Ord, min Ven, medens jeg underſöger Kongens virkelige Tilböielighed. — [*Höit.*] O Herre! denne Nar taler af Dovenſkab. — Betænk blot Jagtens Forlyſtelſer. Legemet, det er ſandt, bliver udmagret, men det er let, og ſkikket til Bevægelſe. Læg alene Mærke til, hvorledes de vilde Dyr af forſkiellige Ar-

ter

ter blive forſkielligen angrebne af Frygt og Raſerie! Hvad Fornöielſe kan lignes med den, ſom den ſtolte Bueſkytter har, naar hans Piil træffer Sigtet i ſin Flugt? Kan Jagten med Rette kaldes Laſt? Viſt nok kan ingen Fornöielſe lignes med den.

MADH. [*I Vrede.*] Bort, du falſke Smigrer! Kongen fölger viſt nok ſin naturlige Hang, og er at undſkylde, men du, Sön af en Slavinde, har ingen Undſkyldning. — Bort til Skoven! — Hvor jeg önſker, du var bleven greben af en Tiger eller gammel Biörn, der ſtreifede om for en Jakal *), ligeſom du.

DUSHM.

---

*) Jakal, Guldulven *Dan.*, Chacal *Fr.*, Jackal *Engl.*, ſkiönt min Original bruger Shakal, canis aureus Lin. har hiemme i Aſien og ſiges i Flokke af undertiden 200 Stykker ved en ſkrækkelig Tuden at opjage om Natten de vilde Dyr, ſom ſtrax blive til Bytte for Löven eller Tigeren, og medens denne mætter ſig i ſit Rov, ſlaae alle diſſe Jægere en Kreds om ham: ſee Lin. ſyſt. nat. — Digterens Allegorie bliver denne: at Generalen ſögde at faae Madhavya til at udſpeide Kongens Tanker, ſom Rovdyret föger at benytte ſig af Jakalen.

Dushm. Vi have nu, Bhadraſéna, leiret os i Nærheden af en hellig Eremitbolig, og jeg kan for nærværende Tid ikke bifalde din Lovtale over Jagten. Lad derfor i Dag de vilde Byffeloxer uforſtyrred' vælte ſig i det grundte Vand, eller opkaſte Sandet med deres Horn, lad Antilope-Hiordene, forſamled' under den tætte Skygge, tygge Dröv uden Frygt; lad de ſtore Vildſviin oprödde Græsgangen paa Bredden af hiin Moſe, og lad denne min Bue hvile ſig med nedſpændt Streng.

Gen. Som vor Fyrſte befaler.

Dushm. Kald Bueſkytterne tilbage, ſom rykkede frem foran mig, og forbyd Officiererne at komme nær denne hellige Lund. Lad dem agte ſig for at opirre de Andægtige: gudfrygtige Mænd ere fortrinlige ved taalige Dyder, dog ſkiule de i deres Barm en brændende Lue; ligeſom Carbuncler ere af Naturen kolde, naar man rörer ved dem; men om de have inddrukket Solens Straaler, brænde de Haanden.

Madh.

MADH. Nu væk med dig, og glæd dig over Jagtens Forlyſtelſer!

GEN. Kongens Befalinger ere adlydte.

[*Han gaaer ud.*]

DUSHM. [*Til ſine Opvartere.*] Læg bort eders Jægerdragt; og du, Raivataca, bliv ved lidt herfra at paſſe din Poſt.

KAM. Jeg ſkal adlyde. [*gaaer ud.*]

MADH. Saa! De har giort Skuepladſen ſöddelig: ikke en Flue er bleven tilbage paa den. Sid ned, vær ſaa god, paa denne Broe af glatte Smaaſtene, og Skyggen af dette Træe ſkal være Deres Tronhimmel: jeg vil ſætte mig hos Dem, thi jeg længes efter at vide, hvad det er, der ikke vil trætte mig.

DUSHM. Gaae förſt, og ſæt dig.

MADH. Kom, min Kongelige Ven.

[*De ſætte ſig begge under Træet.*]

DUSHM. Dine Öine, min Ven, Madhavya, have ikke nydt Glæde af en Gienſtand, ſom bedſt fortiener at ſees.

MADH.

MADH. Jo, viſt nok; thi de have en Konge for dem.

DUSHM. Alle Menneſker ere unægteligen tilböielige til at tænke fordeelagtig om dem ſelv, men jeg meende Sacontalá, den ſkiönneſte Prydelſe i diſſe Skove.

MADH. [*Affides.*] Jeg maae ikke nære hans Tilböielighed. — [*Höit.*] Hvad kan De vinde ved at ſee hende? Hun er en Brahmens Datter, og følgeligen intet Partie for Dem!

DUSHM. Hvad! Mon Folk beſkue den nye Maane med oplöftede Hænder og ſtirrende Öine i Haab om at faae den i Beſiddelſe? Men du maae vide, at Dushmanta's Hierte er ikke fæſtet paa en Gienſtand, ſom han for evig maae mistvivle om at erholde.

MADH. Siig mig da hvorledes.

DUSHM. Hun er en Datter af en gudfrygtig Fyrſte og Kriger ved en himmelſk Nymphe; og da hendes Moder forlod hende paa Jorden, blev hun opfoſtret af Canna, ret ligeſom Maliti's unge Blomſter, der visne paa

deres

deres hængende Stilk, men reiſe og aabne ſig ved den ſkinnende Soel.

MADH. [*Leende*] Deres Længſel efter at eie denne Landsbyepige, da De dog have Fruentimmer ſaa ſkinnende ſom Ædelſtene i Deres Pallads, er liig den Mands Griller, der har tabt ſin Smag for Dadeler, og længes efter den ſure Tamarind.

DUSHM. Kiendte du hende, vilde du ikke tale ſaa ubeſindig.

MADH. O! viſt nok; alt, hvad en Konge beundrer, maae være overvættes fortryllende.

DUSHM. [*Smilende.*] Hvortil behöves en lang Beſkrivelſe? Naar jeg tænker paa Brahma's Magt, og paa hendes Anſigtstræk, ſaa overgaaer i mine Tanker en ſaa ſkinnende Juvels Skabning alle hans övrige Værker: hun var ſtöbt og dannet i den Eviges Siel, ſom med yderſte Kraft havde opvakt Begrebene om fuldkomne Skabninger, og giorde derpaa en Forening af alle ſærſkilte Skiönheder.

MADH. Paa den Maade maae hun giöre alle ſmukke Fruentimmer foragtelige.

DUSHM. I Sandhed efter mine Tanker giör hun det. Endnu veed jeg ikke, hvilken lykſalig Indbygger af denne Verden vil blive Eier af denne feilfrie Skiönhed, der nu ligner en Blomſt, hvis Vellugt ikke er bleven udgydet, et friſkt Blad, ſom ingen Haand har revet fra ſin Stilk; en reen Diamant, ſom ikke har været i Sliberens Hænder; nye Honning, hvis Södhed endnu er uſmagt; eller ſnarere den himmelſke Frugt af ſamlede Dyder, hvis Fuldkommenhed ikke kan modtage noget Tillæg.

MADH. Skynd Dem da, ellers vil Frugten af alle Dyder nedfalde i Haanden paa en eller anden andægtig Landboe, hvis Haar ſkinner af Ingudi-Olie.

DUSHM. Hun raader ikke ſelv; og hendes Foſterfader er fraværende.

MADH. Hvorledes viſer hun ſig mod Dem?

DUSHM.

Dushm. Min Ven, Jomfruer i en Eremits Huus ere naturligviis tilbageholdne: dog saae hun ikke paa mig, som om hun önskede at være ubemærket; derpaa smilede hun, og förde strax en nye Materie paa Bane. Elskovsguden er af Naturen uvillig til pludselig Forening, og hidtil hverken viser sig tilfulde eller skiuler sig ganske i hendes Forhold imod mig.

Madh. [*Leende.*] Har hun saaledes bemestret sig Deres Hierte ved saa flygtigt et Syn?

Dushm. Naar hun spaserede omkring med sine Veninder, saae jeg hende endnu mere tydelig, og min Lidenskab tog mærkeligen til. Södt, skiönt med Usandhed, sagde hun, "Min Fod er beskadiget af Cusa-Græsets skarpe Kanter:„ derpaa standsede hun; men snart vendte hun efter faa Skridt sit Ansigt tilbage, og foregav, at de skulde hielpe hendes vævede Bark-Tröie ud af Indviklingen i de Grene, hvori den virkelig ikke havde hængt sig fast.

Madh. De begyndte med Antilope-Jagten, og har nu opjaget andet Vildt: det er da

nok Aarſagen, at De er bleven ſaa henrykt i en helliget Skov.

DUSHM. Den omtalte Forretning for dig er da denne: Du, ſom er en Brahmen, maae finde Udveie til endnu engang at ſkaffe mig Adgang til denne Dydens Friſtad.

MADH. Og det Raad, ſom jeg giver, er dette: huſk, at de er Konge.

DUSHM. Hvorledes da?

MADH. "Hei! byd Eremiterne at bringe mig den ſiette Deel af deres Korn." Siig dette, og gaae ſaa ind i Lunden uden Betænkning.

DUSHM. Nei, Madhavya: de betale en ganſke anden Skat; de have forladt alle denne Verdens Ædelſtene og Guld, og eie langt ypperligere Rigdomme. Fyrſters Formue, ſom er ſamlet fra de fire Claſſer af deres Underſaatter, er forgængelig; men gudfrygtige Mænd give os Siettedelen af deres Gudfrygtigheds Frugter; Frugter ſom aldrig vil forgaae.

Bag Skuepladsen. Lykkelige Mænd ere vi! vi have nu naaet vore Önskers Maal.

Dushm. Ah! jeg hörer Röſten af nogle andægtige Eremiter.

Kammerherren *kommer ind.*

Kam. Kongen blive ſeierrig! — To unge Mænd, Sönner af en Eremit, vente ved min Poſt og anſöge om Adgang.

Dushm. Bring dem ufortövet ind.

Kam. Som Kongen befaler. [*Han gaaer ud, og kommer tilbage med to Brahmener.*] Skynd dem; kom denne Vei.

Förste Brahm. [*Seer paa Kongen*] O hvilken Tillid indgyder ikke hans ſkinnende Aaſyn! — Eller kommer den maaſkee fra hans Hengivenhed til Dyd og Hellighed? Hvad er Aarſagen, at min Frygt forſvinder? — Han har nu taget ſin Bolig i en Skov, ſom forſyner os med allehaande Forlyſtelſer; og med alle hans Anſtrængelſer for vor Betryggelſe til-

tager

tager hans Andagt Dag fra Dag. — Den Monark, ſom har faaet Herredömme over ſine Lidenſkaber, hans Roes opſtiger til Himmelen ſelv: begeiſtrede Barder ſynge uophörligen, "See en dydig Fyrſte!„ men hos os ſtaaer det kongelige Navn förſt: "See, blant Konger, en Viis!„

ANDEN BRAHM. Er det, min Ven, den virkeligen dydige Dushmanta?

FÖRSTE BRAHM. Juſt ham.

ANDEN BRAHM. Det er da ikke at undres over, at han allene, hvis Arm er höi og ſtærk, ſom Hoved-Bommen paa hans Stadsport, beſidder den hele Jord, der ſætter en mörk Grændſe for Oceanet; eller at Swerga's Guder, ſom ſtride grumt i Kampen med de onde Magter, forkyndé Seier, ſom er vunden ved hans ſpændte Bue, og ikke ved INDRA'S Tordenkile.

BEGGE. [*I det de nærme ſig.*] O Konge, bliv ſeierrig!

Dushm. [*Staaer op.*] Jeg hilser eder begge med Ærbödighed.

Begge. Velsignelse være over dig!

Dushm. [*med Ærbödighed.*] Maae jeg vide Aarsagen til dette Besög?

Förste Brahm. Vor Behersker lykönskes af disse Skoves andægtige Beboere, og de anraabe —

Dushm. Hvad er deres Befaling?

Förste Brahm. I vor aandelige Ledsager Canna's Fraværelse forstyrre nogle onde Aander vort hellige Tilflugtsted. Værdige derfor, ledsaget af din Vognstyrer, at tage Besiddelse af vort Fristed, om det end ikke er mere end i nogle faa Dage.

Dushm. [*med Heftighed.*] Jeg er höiligen begunstiget ved eders Indbydelse.

Madh. [*Affides.*] Fortræffelige Befordrere af Deres Hensigt! de trække Dem ved Haarene, men ikke imod Deres Villie.

Dushm. Raivataca, befal min Vognſtyrer at bringe min Vogn med min Bue og Kogger.

Kam. Jeg adlyder. [*Han gaaer ud.*]

Förste Brahm. Saadan Nedladenhed er vel paſſende for Dig, der er Alles Forförger.

Anden Brahm. Saaledes udföre Puru's Efterkommere deres Pligter i at redde deres Underſaatter fra Frygt for Fare.

Dushm. Gaae I förſt, hellige Mænd, jeg vil komme ſtrax efter.

Begge. Vær ſtedſe Seiervinder!

[*De gaae.*]

Dushm. Skal du ikke have den Fornöielſe, min Ven Madhavya, at ſee min Sacontalá?

Madh. I Begyndelſen ſkulde jeg ikke have havt noget derimod; men nu har jeg meget, ſiden jeg hörde fortælle om Dæmonerne.

Dushm. O! frygt ikke! jeg er hos dig.

Madh. Og jeg haaber: De vil have Leilighed til at beſkytte mig mod dem.

Kam.

KAMMERHERREN *kommer indigien.*

KAM. Gid vor Beherſker blive ſeierrig! — Den kongelige Vogn er færdig, og alle forvente Deres triumpherende Ankomſt. Ogſaa Carabba, en Geſandt fra Dronning-Moderen, er juſt ankommen fra Staden.

DUSHM. Er han virkelig kommen fra den ærværdige Dronning?

KAM. Derom er ingen Tvivl.

DUSHM. Lad ham fremſtille ſig for mig.

[*Kammerherren gaaer ud, og kommer tilbage med Geſandten.*]

KAM. Der ſtaaer Kongen — O Carabba, nærme dig ham med Ærbödighed.

GESANDT. [*Nedkaſter ſig paa ſit Anſigt.*] Gid Kongen ſtedſe blive ſeierrig! — Den kongelige Moder ſender dette Budſkab —

DUSHM. Siig frem hendes Befaling.

GESANDT. Om fire Dage vil den ſædvanlige Faſtedag for hendes Söns lykkelige Fremgang blive höitideligholdt; og Kongens Nær-

værelſe, [gid hans Liv blive langvarigt] vil da være nödvendig.

Dushm. Paa den ene Side er der en Anmodning af hellige Brahmener; paa den anden en Befaling fra min agtværdige Moder: begge Pligter ere hellige, og ingen af begge maae forſömmes.

Madh. [*Leende.*] Det er at være ſvævende imellem begge, ligeſom Kong Triſancu mellem Himmel og Jord, da de gudfrygtige Mænd ſagde, "Stiig!„ og Swerga's Guder ſagde, "Fald!„

Dushm. Sandelig jeg er meget i Forlegenhed. Min Siel er fornemmeligen urolig over de Steders Afſtand, hvor begge Pligter ſkal efterkommes; ligeſom Strömmen i en Flod deles ved Klipper midt i dens Löb. — [*Grundende.*] Ven Madhavya, min Moder opdrog dig ſom ſin egen Sön, at du ſkulde være min Legebroder, og fornöie mig i min Barndom. Du kan meget vel iagttage min Skyldighed ved Dronningens Andagt. Vend derfor tilbage til Staden,

den, og beret min Forlegenhed ved den Anmodning, jeg har faaet af diſſe ærværdige Skovboere.

MADH. Dertil er jeg villig; — men De kunde vel dog ikke virkeligen troe, at jeg var bange for Dæmoner!

DUSHM. Hvorledes kommer du, ſom er en fortreffelig Brahmen, til at være ſaa driſtig paa eengang?

MADH. O! Jeg er nu en ung Konge.

DUSHM. Ja, viſt nok; og jeg vil affende mit hele Følge for at ledſage din Höihed, medens jeg giör Ende paa Uroligheden i denne Eremitbolig.

MADH. [*bryſter ſig.*] See! jeg er en regierende Fyrſte.

DUSHM. [*Affides.*] Denne Hofnar af en Brahmen har et ſlibrigt Hoved. Han vil maaſkee röbe mit nærværende Öiemeed for Hoffets Fruentimmer; jeg maae pröve paa at forlede ham. [*Tager Madhavya ved Haanden.*] Jeg ſkal gaae ind i Skoven, vær vis derpaa, alene af Ærbö-

dig-

dighed for dens gudfrygtige Beboere; og ikke af nogen Tilböielighed til en Eremits Datter. Hvor meget er ikke jeg over en Pige, som er opdraget blant Antiloper; en Pige, hvis Hierte maae stedse blive fremmed for Kierlighed! — Denne Historie fandt jeg alene paa for at moere mig.

MADH. Ja, det forstaaer sig selv, alene for at moere Dem.

DUSHM. Farvel da, min Ven; udför mit Ærende trolig, medens jeg gaaer hen — for at forsvare Eremiterne.

[*Alle gaae ud.*]

ACT

ACT III.

Skuepladſen er en Eremitholig i en Lund.

Eremitens LÆRLING *bærer indviet Græs.*

LÆRL. [*Grundende fuld af Forundring.*] Hvor ſtor er ikke Dushmanta's Magt! Monarken og hans Vognſtyrer kom ikke ſaaſnart ind i Lunden, för vi jo uafbrudt fortſatte vore hellige Skikke. — Hvad Ord kan beſkrive ham? Ved hans blotte Meden med en Piil, ved den blotte Lyd af hans Bueſtreng, ved den blotte Hvislen af hans ſvingede Bue adſpreder han paa eengang vore Elendigheder. Jeg vil nu overlevere til Præſterne dette Bundt friſkt Cuſagræs, at de kan ſtröe det rundt om Offerſtedet. — [*Seer ud bag Skuepladſen.*] Ah! Priyamvadá, til hvem bringer du den Salve af Uſira-Rod og diſſe Vandlilie-Blade? — [*lytter med megen Opmærkſomhed.*] Hvad ſiger du? — At Sacontalá er bleven

ven meget upaſſelig af Solens Hede, og at du har tilveiebragt hende en kölende Lægedom! — Lad hende blive nöie oppaſſet, min Priyamvadá; thi hun er vor ærværdige Fader Canna's Öieſteen. Jeg vil beſörge fra Gautami's Haand noget lægende Vand, helliget i Ceremonien kaldet Vaitána.

[*Han gaaer ud.*]

DUSHMANTA *kommer ind forvirret ſom en Elſker.*

DUSHM. Jeg kiender ret vel Magten af hendes Andagt: at hun ikke vil tillade nogen at bortgive ſig uden Canna, det veed jeg alt for vel. Dog kan mit Hierte ligeſaa lidet komme tilbage til ſin forrige Rolighed, ſom Vand kan igien ſtige op til den Höide, hvorfra det er faldet. — O du Elſkovens Gud! hvorledes kan dine Pile være ſaa ſkarpe, da de dog ere tilſpidſede med Blomſter? — Ja jeg bliver Aarſagen vaer til deres Skarphed. De

ere

ere beſlagne med de Luer, ſom Hara's Vrede har tændt, og ſom flamme i dette Öieblik, liig Bárava Ilden, under Bölgerne: hvorledes kunde ellers du, ſom var fortæret endog til Aſke, endnu ſtedſe antænde vore Siele? Ved dig og ved Maanen, ſkiönt I begge ſynes at fortiene Tillid, blive vi Elſkere bedragne. De, der elſke ſom jeg, tilſkrive dig blomſterige Pile og Maanen kölende Straaler med lige Urigtighed; thi Maanen nedkaſter Ild paa dem med ſine dugrige Straaler, og du tilſpidſer med ſkarpe Diamanter diſſe Pile, ſom ſynes befryndſede med Blomſter. Dog vil denne Gud, ſom bærer en Fiſk paa ſin Bannere, og ſom ſaarer mig til Sielen, giöre mig en ſand Glæde, om han dræber mig ved min Elſkedes Hielp, hvis Öine ere ſtore og ſkiönne ſom Raaens. O! mægtige Guddom, har du endog, naar jeg ſaaledes tilbeder dine Egenſkaber, ingen Medlidenhed? Din Ild, O Elſkov, er oppuſtet til Lue ved hundrede af mine frugteslöſe Tanker. Sömmer det dig at före din Bue endog

op til dit Öre, at den Piil, hvormed du meder mod min Barm, maae give des dybere Saar? — Hvor kan jeg nu oplive min martrede Siel ved diſſe gudfrygtige Mænds Tilladelſe, hvis Urolighed jeg har hævet ved at bortſende mit Følge? [*Sukkende*] Jeg kan ikke hente Lindring uden fra min Elſkedes Aaſyn. [*Seer op.*] Denne igiennemtrængende hede Middag maae ufeilbarligen Sacontalá og hendes Jomfruer henbringe paa Bredden af denne Ström, der er beſkygget af Tamálas. — Ganſke viſt. — jeg vil gaae derhen — [*Gaaer omkring og ſeer.*] Min ſöde Veninde har uden Tvivl gaaet under denne Rad unge Træer; thi jeg ſeer Stilkene af nogle Blomſter, ſom hun formodentlig har ſamlet, endnu uforvisnede; og nogle friſke nysplukkede Blade, ſom endnu dryppe Mælk. — [*Föler en kölig Vind.*] Ah! denne Bredde har en behagelig Luft! — Her kan Vinden omfavne mig, i det den dufter Vellugt fra Vandlilierne, og köle mit af den ulegemlige Gud opflammede Bryſt med de cryſtalklare Smaadele,

ſom

ſom den opfanger fra Malini's Bölger. — Lykkelige Elſker! Nogenſteds her i denne Lund af blomſterrige krybende Planter maae Sacontalá være; thi jeg ſeer i det gule Sand ved Indgangen til hiin Lövbue nogle friſke Fodſpor, ſom fortil ſtaae lidt op, og bagtil ere nedtrykte ved Vægten af hendes ſirlige Lemmer. — Jeg ſkal have bedre Udſigt bag dette Lövværk. — [*Han ſkiuler ſig og ſeer med vagtſomt* Öie.] Nu ere mine Öine fuldkommen tilfredsſtillede — Mit Hiertes Yndling med begge hendes trofaſte Ledſagerinder hviler paa en glat Steen, beſtröet med Blomſter. — Diſſe Grene vil ſkiule mig, medens jeg hörer deres fortryllende Samtale. —

[*Han ſtaaer ſkiult, og ſtirrer paa dem.*]

SACONTALÁ *og begge hendes Jomfruer ſees.*

BEGGE. [*viftende hende.*] Siig os, elſkede Sacontalá, giver Köligheden af vore brede Lotos-Blades Viften dig nogen Forfriſkning?

SAC. [*Bedrövet.*] Ach, hvorfor ſkulde ellers mine dyrebare Veninder have den Uleilighed?

[*Begge ſee forrigfulde paa hinanden.*]

DUSHM. [*Affides.*] Ach! hun ſynes meget upaſſelig. Hvad kan have været den ulykkelige Aarſag til ſaa heftig en Feber? Er det hvad mit Hierte tilſiger? Eller — [*grundende.*] Jeg er forvildet i Tvivl. — Man har anvendt Lægedom, ſeer jeg, af den balſamiſke Uſira paa hendes Barm: hendes eneſte Armbaand er giort af tynde Traade af Vandliliens Stilke, og endogſaa det hænger löſt paa hendes Arm. Ja i denne Uorden ſelv er hun magelös ſkiön. — Saadanne ere de Unges Hierter! Kierlighed og Solen opflamme os ligemeget; men Sommerens brændende Hede og Heftigheden af Ungdommens Forlyſtelſer lede os ikke ligemeget til Lykſalighed.

PRI. [*Affides til Anuſuyá.*] Bemærkede du ikke, hvorledes Sacontala's Hierte blev rört, da hun förſte Gang ſaae vor fromme Monark? Min Mening er, at dette er den eneſte Aarſag til hendes Sygdom.

ANU.

ANU. [*Affides til Priyamvada.*] Den ſamme Tanke er opſtegen hos mig. Jeg vil ſpörge hende ligefrem derom. [*Höit.*] Min bedſte Sacontalá, lad mig giöre dig et Spörgsmaal — Hvad har virkelig været Aarſag til din Upaſſelighed?

DUSHM. [*Affides.*] Hun maae nu erklære det. Ach! omendſkiönt hendes Lotos-Armbaand ere ſkinnende ſom Maan-Straaler, ſaa ſeer jeg dog, de ere mærkede med ſorte Pletter af indvortes Heftighed.

SAC. [*Reiſer ſig halvt op.*] O ſiig, hvad I troe, der har givet Anledning til den.

ANÚ. Sacontalá, vi maae nödvendigviis være uvidende, om hvad, der foregaaer i dit Hierte; men vi formode, at dit Tilfælde er det, ſom vi ofte have hört tale om i Elſkovs-Hiſtorier. Siig os aabenhiertig, hvad der foraarſager din Sygdom. En Læge kan, uden at vide Svaghedens Aarſag, end ikke begynde at anvende et Middel.

DUSHM. [*Affides.*] Jeg ſmigrer mig med ſamme Formodning.

Sac. [*Affides.*] Min Smerte er utaalelig: dog kan jeg ikke i et Øieblik blotte Anledningen til den.

Pri. Min ömme Veninde, Anuſuyá, taler fornuftigen. Betragt Heftigheden af din Upaſſelighed. Du vil hver Dag mere og mere falde af, ſkiönt din udmærkede Skiönhed har endnu ikke forladt dig.

Dushm. [*Affides.*] Ganſke viſt. Hendes Pande er forbrændt; hendes Hoved er hældende; hendes Liv er mere ſmalt end tilforn; hendes Skuldre ſynke af Mathed; hendes Farve er bleg; hun ligner den krybende Plante Madhaví, hvis Blade ere fortörrede af en gloende Vind: dog endog under denne Forandring er hun elſkværdig og fortryller min Siel.

Sac. [*Sukkende.*] Hvad kan jeg ſige mere? Ak! hvorfor ſkulde jeg være Anledning til eders Sorg?

Pri. Juſt af den Aarſag, min Elſkeligſte, ere vi ængſtelige for at vide din Hemmelighed, ſiden du, naar hver af os har ſin Deel i din

Uro-

Urolighed, vil saa meget lettere bære din egen Deel af den.

Dushm. [*Assides.*] Naar to Veninder, som dele hendes Sorger, saavel som hendes Glæder, saaledes anholde, saa kan hun ikke andet end blotte den skiulte Aarsag til hendes Sygdom; imidlertid er jeg, paa hvem hun förste Gang saae med kiendelig Hengivenhed, fuld af ængstelig Længsel efter at höre hendes Svar.

Sac. Fra det förste Öieblik, da den magelöse Fyrste, som nu har tilveiebragt Roligheden i vor hellige Skov, mödte mit Öie —

[*Hun bryder undseligen af.*]

Begge. Siig frem, min elskede Sacontalá!

Sac. Fra det Öieblik var min Kierlighed uforanderlig fæstet til ham — og siden den Tid er jeg nedsiunken i min nærværende Afmagt.

Anu. Lykkeligviis er din Kierlighed falden paa en Mand, som er dig værdig.

Pri. O! kunde en ſmuk Ström have forladt Havet, for at flyde ind i en Söe.

Dushm. [*glad.*] Det, ſom jeg var begierlig efter at vide, har hendes egne Læber ſagt. Kierlighed var Aarſag til min Upaſſelighed, og Kierlighed har helbredet den; ligeſom en Sommerdag, overhyllet med Skyer, befrier alle Dyr for den Hede, den ſelv har foraarſaget.

Sac. Om det ikke er et ubehageligt Arbeide, ſaa beder jeg eder indſtændig at udtænke et Middel, hvorved jeg kan finde Yndeſt for Kongens Öine.

Dushm. [*Aſſides.*] Denne Begiering forjager al min Sorg, og henrykker mig endog i min nærværende urolige Forfatning.

Pri. [*Aſſides til Anuſuyá.*] Et Middel for hende, min Veninde, vil vi neppe kunne finde. Anſtræng alle dine Sielekræfter; thi hendes Sygdom taaler ingen Forhaling.

ANU. [*Affides til Priyamvadá.*] Ved hvad Middel kan vi baade befordre hendes Helbredelſe, og holde den hemmelig?

PRI. [*Som för.*] O! at holde det hemmeligt vil være let, men at ſee det ſnart opfyldt er næſten af uovervindelig Vanſkelighed.

ANU. [*Som för.*] Hvorledes da?

PRI. Den unge Konge ſyndes, ſaa vidt jeg af hans ömme Öiekaſt kunde ſee, at være forelſket i hende fra det Öieblik, han ſaae hende; og man har i en Tid af faa Dage lagt Mærke til, at han er bleven bleg og mager, ſom om hans Lidenſkab havde længe holdt ham vaagen.

DUSHM. [*Affides.*] Saa har den. — Dette gyldne Armbaand, ſom er anlöbet af den Lue, der fortærer mig, og ſom ingen Dug kan formindſke, uden de Taarer, der om Natten nedſtrömme fra diſſe Öine, er atter og atter nedfaldet paa mit Haandled, og er igien blevet ſat op paa min indſvundne Arm.

Pri. [*Höit.*] Der falder mig noget ind, Anuſuyá — lad os ſkrive et Kierlighedsbrev, ſom jeg vil ſkiule i en Blomſt, og, under Paaſkud af at giöre en ærbödighedsfuld Foræring, vil jeg ſelv overlevere den i Kongens Haand.

Anu. En fortreffelig Opfindelſe! den behager mig meget; — men hvad ſiger vor elſkede Sacontalá?

Sac. Jeg maae, min Veninde, overveie de muelige Fölger af et ſaadant Skridt.

Pri. Tænk ligeledes paa et eller to Vers, ſom kan udtrykke din Elſkov, og paſſe ſig med en elſkværdig Piges Caracteer, der er födt af en höi Familie.

Sac. Jeg vil tænke paa dem, naar Tiden tillader det, men mit Hierte klapper af Frygt for Afſlag.

Dushm. [*Aſſides.*] Her i din Nærværelſe ſtaaer den höiſt lykkelige Mand, af hvilken du, frygtſomme Pige, er bange for Afſlag. Her ſtaaer den Mand, af hvilken du yndige Möe, frygter at forſkydes, ſkiönt han elſker

dig

dig endog til Affindighed. Den, der ſkal beſidde dig, ſkal ikke ſöge nogen herligere Ædelſteen; og du er den Ædelſteen, ſom jeg higer efter at beſidde.

Anu. Du forringer, min Sacontalá, dine egne uforlignelige Fortieneſter. Hvilken Mand ved fuld Sands vilde vel med Soelſkierm afböde Höſtens Maanſkin, der alene kan ſtille den Feber, ſom Middagens Hede foraarſagede?

Sac. [*Smilende*] Jeg er fuld af Tanker.

[*Hun grunder.*]

Dushm. Saaledes fæſter jeg da mine Öine, uden at tillukke dem et Öieblik, paa den elſkværdige Digterinde, medens hun afmaaler Födderne af hendes Vers: hendes Pande bevæger hun yndig efter Tonefalder, og hendes hele Udſeende tilkiendegiver lutter Fölelſe.

Sac. Jeg har udtænkt et Par Vers; men vi have ingen Skrive-Redſkaber.

Pri. Lad os höre Ordene, ſaa ſkal jeg ſkrive dem med min Negl paa dette Loto'sblad, der er blödt og grönt ſom Bryſtet paa en ung

Per-

Perroquet, vi kan let tilſkiære det i Skikkelſe af et Brev. — Siig os Verſene.

Sac. "Dit Hierte, i Sandhed, kiender "jeg ikke; men mit, O grumme! opvarmer "Elſkovsguden baade Nat og Dag, og alle mine "Evner forene ſig i Dig.„

Dushm. [*Springer frem og oplæſer et Vers af ſamme Fodemaal.*] "Dig, O zarte Möe, Elſkovsguden "alene opvarmer, men mig brænder han; ret "ligeſom Dagens Stierne alene dæmper Nat- "blomſtens Vellugt, men qvæler Maanens hele "Omkreds.„

Anu. [*Seer med Glæde paa ham.*] Velkommen, ſtore Konge! Frugten af min Venindes Indbildningskraft er modnet uden Forhaling.

[*Sacontalá yttrer Lyſt til at ſtaae op.*]

Dushm. Giör Dem ingen Uleilighed. Diſſe nydelige Lemmer, der hvile paa et Blomſterleie, diſſe Arme, hvis Lotos-Armbaand ere bragte i Uorden ved en ſagte Trykken, og den ſöde Skabning, ſom den hede Middag ſynes at have forſtyrret, maae ikke udmattes ved Ceremonier.

Sac.

SAC. [*Afſides.*] O mit Hierte! kan du nu ikke endelig hvile efter al din Lidelſe?

ANU. Lad vor Beherſker tage et Sæde paa en Deel af den Steen, hvorpaa hun hviler.

[*Sacontalá giör lidt Plads.*]

DUSHM. [*Sætter ſig.*] Priyamvadá, er ikke Deres yndige Venindes Feber lidt formindſket?

PRI. [*Smilende.*] Hun har juſt taget en tienlig Lægedom, og vil ſnart faae ſin Sundhed igien. Men, O mægtige Fyrſte, ſom jeg er yndet af Dem og af hende, ſaa byder mit Venſkab for Sacontalá mig at udbede mig en Samtale med Dem blot nogle Öieblikke.

DUSHM. Fortreffelige Jomfrue! tal frit, og ſkiul intet.

PRI. Vor Beherſker vil behage at höre,

DUSHM. Jeg er opmærkſom.

PRI. Ved at fordrive vore gudfrygtige Eremiters Forvirring, har De opfyldt en ſtor Monarks Pligt.

DUSHM. O! tal lidt om andre Materier.

PRI.

Pri. Jeg maae da ſige Dem, at vor dyrebare Selſkabs-Söſter er forelſket i Dem, og er nedkaſtet i ſin nærværende Afmagt af den uimodſtaaelige Guddom Elſkov. — De alene kan redde hendes uſkateerlige Liv.

Dushm. Söde Priyamvadá, vor Kierlighed er gienſidig, men det er mig, der nyder Æren.

Sac. [*Smilende med en Blanding af Kierlighed og Fortrydelſe.*] Hvorfor ſkulde du opholde den dydige Monark, ſom maae være urolig over hans lange Fraværelſe fra hans Palladſes hemmelige Gemakker?

Dushm. Dette mit Hierte, O du! ſom for det er af alle Ting det dyrebareſte, vil ikke have anden Gienſtand end dig, hvis Öine fortrylle mig ved deres ſorte Glands, om du alene vil tale i en mildere Tone. Jeg, ſom var næſten fældet ved Elſkovsgudens Piil, er dræbt ved dine Ord.

Anu. [*Leende.*] Man ſiger, at Fyrſterne have mange Yndlings-Huſtruer. De maae

der-

derfor forſikre os, at vor elſkede Veninde ikke ſkal udſættes for Græmmelſe ved vort Forhold.

Dushm. Hvortil behöves mange Ord? Lad der være nok ſaa mange Fruentimmer i mit Pallads, ſaa vil jeg dog ikkun have to Gienſtænde for min fuldkomne Höiagtelſe, den havomgivne Jord, ſom jeg regierer, og Deres ſöde Veninde, ſom jeg elſker.

Begge. Al vor Bekymring er forſvunden.

[*Sacontalá ſtræber forgieves at ſkiule ſin Kierlighed.*]

Pri. [*Affides til Anuſuyá.*] See hvorledes vor Veninde lidt efter lidt kommer til ſin Munterhed igien, ſom Paahönen, forkuet ved Sommerens Hede, forfriſkes ved en kölig Vind og en mildfaldende Regn.

Sac. [*Til Jomfruerne.*] Tilgiv, jeg beder, at jeg har fornærmet eder med det, jeg ſagde paa Skrömt: det var alene for at more eder til Erſtatning for eders ömme Omſorg for mig.

Pri. Det gav i Sandhed Anledning til vor alvorlige Erindring. Men det er Kongen, ſom maae tilgive: hvo er ellers fortörnet?

Sac.

SAC. Den ſtore Monark, er jeg vis paa, vil undſkylde, hvad der er bleven talt baade i hans Nærværelſe og Fraværelſe. — [*Affides til Jomfruerne.*] formaae ham dertil, jeg beder eder indſtændig.

DUSHM. [*Smilende*] Jeg vilde med Glæde tilgive enhver Fornærmelſe, elſkværdige Sacontalá, derſom De, ſom har Herredömme over mit Hierte, vilde give mig fuldkommen Plads ved Deres Side, at jeg maae hvile mig paa dette blomſterrige Leie, ſom er nedtrykt af Deres nydelige Lemmer.

PRI. Giv ham Plads; det vil tilfredsſtille ham, og giöre ham lykkelig.

SAC. [*Lader, ſom hun var vreed, affides til Priyamvadá.*] Vær dog ſtille, du fortrædelige Pige! Driver du Spög med mig i min nærværende ſvage Tilſtand?

ANU. [*Seer bag Skuepladſen.*] O min Priyamvadá, der löber vor unge Yndlings-Antilope vild, og vender ſine Öine til alle Sider: den leder uden Tvivl efter ſin Moder, ſom har

ſtrei-

ſtreifer om i den vide Skov. Jeg maae gaae, og hielpe den at ſöge.

Pri. Den er meget raſk, og du alene vil aldrig være i Stand til at holde den paa eet Sted. Jeg maae fölge dig. [*Begge gaae.*]

Sac. Ah! jeg kan ikke give mit Samtykke til, at I gaae langt bort: jeg ſkal da blive alene tilbage:

Begge. [*Smilende.*] Alene! med Verdens Beherſker ved din Side! [*De gaae ud.*]

Sac. Hvorledes kunde mine Veninder begge forlade mig?

Dushm. Söde Pige, bekymre Dem aldeles ikke derom. Er ikke jeg, ſom ydmyg anholder om Deres Yndeſt, nærværende i Deres Sted? [*Affides.*] Jeg maae bryde ud med min Heftighed. [*Höit.*] Hvorfor ſkulle ikke jeg, ligeſom de, bruge denne Vifte af Lotos-Blade, for at opvække kölende Duft, og adſprede Deres Urolighed? Hvi ſkulde ikke jeg, liig dem, lægge diſſe Födder, der ere röde ſom Vandlilier, ſagte i mit Skiöd, og trykke

dem,

dem, O min Tryllerſke, for at lindre Deres Smerte?

SAC. Jeg ſkulde fornærme mig ſelv, om jeg modtog Tieneſte af en Perſon, der er berettiget til min Ærbödighed.

[*Hun ſtaaer op, og gaaer langſom af Svaghed.*]

DUSHM. Middagen, min Bedſte, er endnu ikke forbi; og Deres föde Lemmer ere ſvage. Efter at have forladt det Leie, hvor friſke Blomſter bedækkede Deres Barm, kan De ikke vel udholde denne igiennemtrængende Hede med ſaa afmægtigt et Legeme.

[*Han trækker hende ſagte tilbage.*]

SAC. Slip mig, o ſlip mig. Jeg er i Sandhed ikke min egen Herre, eller — de to Jomfruer vare alene beſtemte til at holde mig med Selſkab. Hvad kan jeg nu giöre?

DUSHM. [*Affides*] Frygt for at mishage hende giör mig ſkamfuld.

SAC. [*Hörer hans Ord.*] Kongen kan ikke fornærme. Det er alene min ulykkelige Skiebne, ſom jeg anklager.

DUSHM.

Dushm. Hvorfor ſkulde De anklage ſaa gunſtig en Beſtémmelſe?

Sac. Hvorledes kan jeg andet end bebreide den, da den har tilladt mit Hierte at föle kierlige Indtryk, uden at have overladt mig Raadighed over mig ſelv.

Dushm. [*Affides*] Man ſkulde troe, at det ſmukke Kiön, iſteden for, ſom vi, at være plaget af Elſkovsguden, beholdte Elſkovsguden ſelv indſluttet i deres Hierter, for at pine ham ved deres Forhaling. [*Sacontalá gaaer ud*] Hvor meget vil jeg da ikke mangle i at opnaae Lykſalighed?

[*Följer hende, og tager fat i Fligen af hendes Kiortel.*]

Sac. [*Vender ſig tilbage*] Sön af Puru, bevar din Fornuft, o bevar den. — Eremiterne löbe i deres Forretninger omkring paa alle Sider af Lunden.

Dushm. O min Beherſkerinde! Frygt for dem er ugrundet. Canna ſelv, ſom har ſaa dybe Indſigter i Loven, vil ikke hindre vor Forening. Mange Döttre af de helligſte Mænd ere blevne givte ved Ceremonien Gandharva;

ſom endnu ſkeer ved Indra's Sect, og endog deres Fædre have ſamtykket deri — [*Seer rundt om.*] Hvad ſiger De, er De endnu uböielig? Ach! ſaa maae jeg da reiſe bort.

[*Han gaaer nogle faa Skridt fra hende, og ſeer tilbage.*]

Sac. [*Gaaer og nogle faa Skridt, og vender ſit Anſigt tilbage.*] Skiönt jeg har nægtet at föie Dem, og har alene tilſtaaet Dem at tale med mig for et Öieblik, O ſaa lad dog ikke, Sön af Puru, Sacontalá blive fuldkommen forglemt.

Dushm. Fortryllende Pige, ſkulde De end komme bort til Verdens Ender, ſaa vil De dog blive fæſtet i dette Hierte, ſom Skyggen af et höit Træe forbliver hos det, endog naar Dagen er borte.

Sac. [*Afſides i det hun gaaer ud.*] Siden jeg har hört hans Forſikringer, bevæge viſt nok mine Födder ſig, men uden at komme frem. Jeg vil ſkiule mig bag diſſe blomſtrende Curuvacas, og derfra ſkal jeg ſee Udfaldet paa hans Sindsbevægelſe.

[*Hun ſkiuler ſig bag Buſkene.*]

Dushm.

DUSHM. [*Ene.*] Kan du forlade mig, elskede Sacontalá, mig, som er idel Kierlighed? Kunde du ikke have biet et eneste Öieblik længere? Blöd er din skiönne Skabning, og tilkiendegiver en guddommelig Siel, dog er dit Hierte hærdet; ligesom den spæde Sirisha hænger paa en haard Stilk.

SAC. [*Afsides.*] Nu har jeg virkelig tabt al Magt til at gaae bort.

DUSHM. [*Afsides.*] Hvad kan jeg giöre paa dette eensomme Sted, siden min Dyrebareste forlod det? — [*Grunder, og seer sig omkring.*] Ah! det er vel, at jeg biede med at gaae — Her ligger hendes Blomster-Armbaand, nydelig vellugtende af Usirarod, som var ströet over hendes Barm: det er faldet af hendes spæde Haandled, og er nu blevet en nye Lænke paa mit Hierte. [*Tager Armbaandet op med Ærbödighed.*]

SAC. [*Afsides; seer paa sin Haand.*] Ak jeg arme! saa stor var min Afmagt, at Trævlene af Lotosstilkene, som vare bundne om min Arm, faldt til Jorden, uden at jeg mærkede det.

DUSHM. [*Affides, lægger det ind paa ſit Bryſt.*] O! hvor behageligt at röre ved! Fra denne din elſkværdige Arms Prydelſe, O min Dyrebareſte, ſkiönt det er uden Liv og Fölelſe, har din ulykkelige Elſker igien hentet Tröſt — en Lykſalighed, ſom du nægtede at ſkienke.

SAC. [*Affides.*] Jeg kan ikke blive her længer. Under dette Paaſkud kan jeg vende tilbage. [*Gaaer langſom imod ham.*]

DUSHM. [*Henreven af Glæde.*] Ak! min Siels Beherſkerinde, lykſaliggiör igien diſſe Öine. Efter al min Sorg har da den velgiörende Himmel beſtemt at være mig gunſtig. — Fuglen Chatac, hvis Strube var fortörret af Törſt, anraabde om en Draabe Vand, og ſtrax udgiöd en velgiörende Skye en kölende Ström i dens Neb.

SAC. Mægtige Konge, da jeg var kommen Halvveien til Hytten, blev jeg vaer, at mit Armbaand af tynde Stilke var faldet af mit Haandled, og jeg vender tilbage, fordi mit Hierte er næſten overtyder om, at De maae

have seet og taget det. Jeg beder Dem, giv mig det tilbage, at De ikke skal udsætte baade Dem selv og mig for Eremiternes Dom.

Dushm. Ja, paa eet Vilkaar vil jeg give det tilbage.

Sac. Paa hvad Vilkaar? Siig mig —

Dushm. At jeg maae sætte det igien paa det Haandled, hvortil det hörer.

Sac. [*Afsides.*] Derimod har jeg intet at indvende. [*Hun nærmer sig til ham.*]

Dushm. Men for at sætte det paa igien, maae vi begge sidde paa denne glatte Steen. — [*De sætte sig begge, og Dushmanta tager hende ved Haanden.*] O magelöse Blödhed! — Denne Haand har igien faaet sin naturlige Styrke og Skiönhed, som et ungt Skud af Camalatá: — eller den ligner snarere Elskovsguden selv, da han efter at have været fortæret af Hara's Vredes Ild, blev igien bragt til Live ved en Regn af Nectar nedstænket af de Udödelige.

Sac. [*Trykker hans Haand*] Sön af min Herre, skynd Dem at binde Armbaandet paa.

Dushm.

DUSHM. [*Affides i Henrykkelſe.*] Nu er jeg virkeligen lykkelig. — Den Talemaade, Sön af min Herre, bruges alene til en Ægtefælle. — [*Höit.*] Fortryllende Pige, Hagen paa dette Armbaand gaaer ikke lettelig lös: det maae giöres ſaa, at det kan paſſe Dem bedre.

SAC. [*Smilende.*] Som De behager.

DUSHM. [*Slipper hendes Haand.*] See, min Bedſte: denne er den nye Maane, ſom forlod Firmamentet for at ære den höiere Skiönhed, og nedſteg paa Deres fortryllende Haandled for at ſlutte begge ſine Horn i Skikkelſe af et Armbaand.

SAC. I Sandhed, jeg ſeer ingen Ting, der ligner en Maane. Vinden, formoder jeg, har afryſtet noget Sædſtöv af Lotos-Blomſterne bag mine Örer, og det har fordunklet mit Syn.

DUSHM. [*Smilende.*] Derſom De tillader det, vil jeg blæſe det vellugtende Stöv af Deres Öie.

SAC.

Sac. Det vilde være en Artighed, men jeg kan ikke betroe Dem. —

Dushm. O! frygt ikke, frygt ikke. En nye Tiener overtræder aldrig ſin Frues Befaling.

Sac. Men en Tiener, der er alt for tienſtvillig, fortiener ingen Tillid.

Dushm. [*Afſides.*] Denne fortreffelige Leilighed vil jeg ikke ſlippe [*Prøver paa at löfte hendes hængende Hoved. Sacontalá ſtöder ham paa Skrömt tilbage, men ſidder ſtille.*] O Antilopöiede Pige! vær ikke bange for min Ubeſkedenhed. — [*Sacontalá ſeer op et Öieblik, og lader derpaa ſit Hoved undſeelig falde. Dushmanta reiſer ſagte hendes Hoved.*] — Denne Læbe, hvis Södhed er alene tænkt, men ikke prövet, ſynes ved en lyſtfuld Sitren at forkynde mig ſin Tilladelſe til at ſtille min Törſt.

Sac. Min Herres Sön ſynes tilböielig til at bryde ſit Löfte.

DUSHM. Elſkede, jeg var bedraget ved det, at Lotos-Blomſterne laae ſaa nær det Öie, der ligner det i Klarhed.

[*Han blæſer ſagte paa hende.*]

SAC. Vel, nu ſeer jeg en Fyrſte, der holder ſit Ord, ſom det ſömmer en kongelig Perſon. Men jeg er virkelig ſkamfuld over, at ingen Fortieneſte hos mig berettiger mig til denne ömme Omſorg af min Herres Sön.

DUSHM. Hvad Belönning kan jeg önſke, uden den, ſom jeg anſeer for den ſtörſte, denne Vellugt af Deres nydelige Læber?

SAC. Vil det tilfredsſtille Dem?

DUSHM. Bien er tilfreds med den blotte Lugt af Vandlilien?

SAC. Om den ikke var, vilde den ikke finde noget Middel.

DUSHM. Jo, dette og dette. —

[*Kyſſer hende hæftigen.*]

BAG SKUEPLADSEN. Hör! Chacravacaen kalder ſin Mage paa Halini's Bredde: Natten begynder at udſprede ſine Skygger.

SAC.

SAC. [*Lytter forvirret.*] O Sön af min Herre! Matronen Gautamí kommer for at ſpörge til mit Helbred. Skiul Dem, jeg beder Dem, bag hine Træer.

DUSHM. Jeg maae give efter for Nödvendighed.

[*Han trækker ſig tilbage.*]

GAUTAMÍ *kommer ind med en Krukke i ſin Haand.*

GAUT. [*Seer ængſtelig paa Sacontalá.*] Mit Barn! her er helligt Vand til dig. — Hvad! har du ingen til Selſkab her uden de uſynlige Guder, du ſom er ſaa meget upaſſelig!

SAC. Baade Priyamvadá og Anuſuyá ere juſt gaaen ned til Floden.

GAUT. [*Beſtænker hende.*] Er din Feber, mit Barn, lidet formindſket?

SAC. Ærværdige Matrone, der er en Forandring til det Bedre.

GAUT.

GAUT. Du er da ikke i nogen Fare. Gid du maae leve mange Aar! Dagen forſvinder, lad os begge ſöge til Hytten.

SAC. [*Afſides, ſtaaer langſom op.*] O mit Hierte! Neppe havde du begyndt at ſmage Lykſalighed, för Leiligheden ſneeg ſig bort! [*Hun gaaer faa Skridt frem, og vender tilbage til Buegangen.*] O Hvelving af ſammentvundne Planter, hvor mine Sorger ere blevne forjagede, dig paakalder jeg i det brændende Haab eengang endnu at blive mere lykkelig under denne Skygge.

[*Hun gaaer ud med Gautami.*]

DUSHM. [*Kommer ſukkende tilbage til Lyſthuſet.*] Ak! hvor ere ikke mine Önſker blevne afſkaarne! — Kunde jeg giöre ringere end kyſſe min Tryllerſkes Læber, ſkiönt hendes bluefærdige Kinder vare halv bortvendte; Læber hvis Södhed havde henrevet mig, endog naar de fremförde Afflag? — Hvor kan jeg nu gaae hen? Jeg vil opholde mig noget her i denne Buegang af krybende Planter, ſom er bleven beſtraalet

af

af min Elſkerindes Nærværelſe. — [*Seer ſig om.*] Ja, dette er hendes Sæde paa Stenen, beſtröet med Blomſter, ſom ere trykte af hendes nydelige Lemmer. — Her ligger hendes udſögte Elſkovsbrev paa Bladet af en Vandlilie; her laae hendes Armbaand af ſpæde Trevler, ſom var faldet af hendes ſöde Haandled. — Skiönt denne ſnoede Vetaſa-Hvelving nu er öde, ſiden min Tryllerſke har forladt den, ſaa er jeg dog ikke i Stand til at gaae bort, ſaalænge mine Öine ere fæſtede paa alle diſſe Mindesmærker af hende [*Grundende.*] Ak! hvor ufuldkommen er ikke denne Sag bleven udfört af en Elſker, ſom mig, der med ſin Elſkede ved Siden, har ladet Leiligheden bortſlippe. Skulde Sacontalá eengang endnu beſöge denne rolige Eenſomhed, ſaa ſkal Leiligheden ikke igien gaae bort unyttet. Ungdommens Fornöielſer ere af Naturen forbifarende. — Saaledes lægger mit daarlige Hierte Planer, medens det plages ved pludſelig at ſee ſin Lykſalighed afbrudt. Hvi tillod der

mig

mig nogensinde at forlade min Elskedes Nærværelse uden Virkning.

Bag Skuepladsen. O Konge! i det vi begynde vor Aften-Offer, sees Skikkelser af blodtörstige Dæmoner, indhyllede i Skyer, som samles ved Dagens Bortgang, at glide hen over det hellige Arnested, og omsprede Rædsel.

Dushm. Frygter ikke, hellige Mænd — Eders Konge vil beskytte eder.

[*Han gaaer ud.*]

ACT IV.

Skuepladſen er en Slette forved Hytten.

Man bliver vaer de to Jomfruer, der ſamle Blomſter.

ANUSUYA

O! min Priyamvadá, ſkiönt vor ſöde Veninde er bleven lykkeligen gift, efter Gandharva's Skikke, med en Brudgom, lige i Höihed og Fuldkommenhed, ſaa er dog mit Hierte ikke ganſke frit for Sorg; og een Tvivl foraarſager mig i Beſynderlighed Uroe.

PRI. Hvad Tvivl, min Anuſuyá?

ANU. Efter at vore Eremiter i Morges havde fuldendt deres myſtiſke Skikke, toge de taknemmeligen Afſked med vor fromme Fyrſte: han er nu gaaen til ſin Hovedſtad, Haſtinapura, hvor han er omringet af hundrede Fruentimmer i hans Palladſes Lönkammer, og hvor

man

man kan tvivle, om han vil erindre ſin fortryllende Brud.

Pri. I den Henſeende kan Du være ganſke rolig. Mænd ſaa vel oplærte ſom han, kan aldrig være Æren ganſke berövede. — Vi have en anden Ting at tage i Betragtning. Naar vor Canna kommer tilbage fra ſin Pilegrimsreiſe, og faaer at höre, hvad der er foregaaet, ſaa er jeg uvis, hvordan han vil modtage denne Efterretning.

Anu. Derſom du vil höre min Betænkning, ſaa troer jeg, han vil bifalde Ægteſkabet.

Pri. Hvorfor troer du det?

Anu. Fordi han ikke kunde önſke ſig noget bedre, end at ſaa fuldkommen og ſaa ophöiet en Mand ſkulde tage Sacontalá ved Haanden. Du veed, det var hans Hiertes beſtemte Formaal, at hun maatte blive gift efter ſin Stand, og ſiden Himlen har giort for ham, hvad han meeſt önſkede at giöre, hvorledes er det da mueligt, at han kan være misfornöiet?

Pri.

PRI. Din Slutning er god; men — [*Seer paa ſin Kurv.*] Min Veninde, vi have plukket et tilſtrækkelig Forraad af Blomſter til at ſtröe over Offerſtedet.

ANU. Lad os ſamle flere til at pryde den Gudindes Templer, der har forſkaffet Sacontalá ſaa megen Lykke.

[*De ſamle begge flere Blomſter.*]

BAG SKUEPLADSEN. Det er mig. — Hei!

ANU. [*Lytter.*] Jeg ſynes jeg hörer Röſten af en Gieſt, der er ankommen i vor Eremitbolig.

PRI. Lad os ſkynde os derhen. Sacontalá tager ſig nu lidt Hvile, men endſkiönt vi kan nyde hendes Nærværelſe, naar hun vaagner, ſaa vil dog hendes Tanker være hele Dagen borte hos hendes bortreiſte Herre.

ANU. Lad det være ſaa, men du veed, vi ſkal bruge alle diſſe Blomſter.

[*De gaae frem.*]

IGIEN BAG SKUEPLADSEN. Hvorledes? Viſer du ingen Opmærkſomhed mod en Gieſt?

Hör

Hör da min Beſværgelſe. — "Han paa hvem "du grunder, til hvem dit Hierte nu er fæſtet, "medens du forſömmer en reen Andagtens "Ædelſteen, der fordrer Gieſtfrihedens Ret, "ſkal forglemme dig, naar du næſte Gang ſeer "ham, ſom en Mand, der er bleven ædrue "igien, forglemmer de Ord, han yttrede i ſin "Drukkenſkab.„

[*Begge Jomfruer ſee paa hinanden med Ængſtelſe.*]

Pri. Vee mig! rædſomme Elendighed! Vor elſkede Veninde har af blot Tankelöshed opbragt ved ſin Skiödeslöshed en eller anden hellig Mand, ſom ventede Ærbödighed.

Anu. [*Seer ſtift.*] Det maae være ſaa; thi den vrede Durváſas er allerede paa Veien tilbage.

Pri. Hvo uden han har Magt, liig raſende Ild, til at fortære alt, hvad der forekommer ham? Gaae, min Anuſuyá; fald for hans Födder og formaae ham, om mueligt, til at vende tilbage; imidlertid vil jeg belave Vand og Forfriſkninger for ham.

Anu.

ANU. Jeg gaaer med Glæde.

[*Hun gaaer ud.*]

PRI. [*Löber saa haſtig, at hendes Fod glider.*] Ak! i mit ivrige Haſtværk lod jeg Kurven falde, og mine andægtige Pligter maae jeg ikke udſætte. [*Hun ſamler friſke Blomſter.*]

ANUSUYA *kommer tilbage.*

ANU. Hans Vrede, min Bedſte, overgaaer alle Grændſer. Hvilken Levende kunde nu tilfredsſtille ham ved de ydmygſte Fodkaſtelſer eller Overtalelſer? dog tilſidſt gav han lidet efter.

PRI. Det Lidet er Meget for ham. — Men ſiig mig, hvorledes du formildede ham paa nogen Maade.

ANU. Da han ganſke afſlog mig at komme tilbage, kaſtede jeg mig for hans Födder, og tiltalede ham ſaaledes: "Hellige Viſe, til-"giv, jeg beder, en Fornærmelſe af en Pige, "ſom har den höieſte Ærbödighed for Dem,

"men ſom af Tankelöshed var uvidende om,
"hvor ophöiet den Perſon var, ſom agtede at
"beſöge hende.„

PRI. Hvad ſaa? hvad ſagde han?

ANU. Han ſvarede ſaaledes: "Mit Ord
"ſkal ikke kaldes tilbage; men den Fortryl-
"leiſe, ſom ſamme har opvakt, ſkal ganſke
"forſvinde, naar hendes Herre igien ſeer ſin
"Ring.„ Som han ſagde dette, forſvandt han.

PRI. Vi kan nu være rolige; thi förend Monarken drog bort, ſatte han med egen Haand den Ring paa Sacontalás Finger, paa hvilken vi ſaae Dushmanta's Navn indgravet; og den vil han ſtrax kiende igien. Paa den alene vil derfor Lægedommen for vort Uheld beroe.

ANU. Kom, lad os nu gaae hen til Gudindernes Helligdomme, og anraabe deres Biſtand. [*Begge gaae frem.*]

PRI. [*Stirrende.*] See, min Anuſuyá, hvorledes vor elſkede Veninde ſidder uden Bevægelſe, ſom et Billede, ſtöttende ſit matte Ho-

ved paa ſin venſtre Haand. Saa henvendt er hendes Siel paa en enkelt Gienſtand, at hun ikke kan agte paa ſig ſelv, meget mindre paa en Fremmed.

ANU. Lad den rædſomme Bevægelſe, Priyamvadá, blive en Hemmelighed imellem os to: vi maae ſkaane vor Elſkedes Fölelſer, da hun af Naturen tager let imod haſtige Bevægelſer.

PRI. Hvo vilde öſe kaagende Vand paa Blomſtret af en ſpæd Mallicá?

[*Begge gaae ud.*]

En af CANNA'S LÆRLINGE *kommer ind.*

LÆRL. Den ærværdige Canna, ſom er kommen tilbage fra ſin Pilegrimsreiſe, har befalet mig at bemærke Nattens Tid, jeg maae derfor ſee, hvormeget der er tilbage af den. — [*Gaaer omkring, og giör ſine Iagttagelſer paa Himmelen.*] Paa den ene Side er Maanen, ſom opflammer Oshadi's Blomſter, næſten nedſunken i ſit veſt-

lige Leie; og paa den anden ſees Solen ſiddende bag ſin Vognſtyrer, Arun, at begynde ſin Bane: begges Herlighed er ſynlig, baade naar de opſtige, og naar de dale; og efter deres Exempel ſkulde Menneſkene være lige ſtærke i Medgang og Modgang. — Maanen er nu forſvunden, og Natblomſten behager ikke mere: den efterlader alene en Erindring om dens Vellugt, og forſmægter ſom en öm Brud, hvis Smerte er utaalelig i ſin Elſkedes Fraværelſe. — Den rödladne Morgen purpurfarver Dugdraaberne paa Grenene af hine Vadari, Paafuglen afryſter Sövnen og haſter fra Eremiternes Hytter, der ere ſammenflettede af helligt Græs; og hiin Antilope, i det den opſpringer fra Offerſtedet, ſom er præget med dens Hoved, reiſer ſig höit, og ſtrækker ſine tækkelige Lemmer. — Hvorledes er Maanen nedfalden fra Himmelen med formindſkede Straaler! Maanen ſom havde ſat ſin Fod paa Bierg-Kongen Sumeru's Hoved,

og

og havde, i det den *) adſpredte Mörkets Hær, klavret op endog til Vishnu's middelpunctlige Pallads! Saaledes opſtiger de ſtore Mænd i denne Verden med yderlig Beſværlighed til Ærgierrighedens Spidſe, men let og haſtig nedfalde de fra den.

ANUSUYÁ *kommer ind i dybe Tanker.*

ANU. [*Affides.*] Saa ſtærk har Sacontalás Kierlighed været, ſkiönt hun var opdragen i ſtræng Andagt, og afſkiöd ſandſelige Fornöielſer! hvor ubilligt var det af Kongen at forlade hende.

LÆRL. [*Affides.*] Det er nu den rette Tid at helligholde Homa; jeg maae underrette vor Lærer derom. [*Han gaaer ud.*]

ANU. Nattens Skygger ere adſpredte; og jeg er neppe vaagen; men var jeg end nok ſaa fuld-

*) Det maae mærkes, at min engelſke Original giver Solen, Maanen og Antilopen den maſculine Perſonification *he*, der maae være antaget i Sanſcrit-Sproget, da det ellers ikke bruges i det engelſke Sprog uden med den feminine Perſonification *she*.

fuldkommen ved mine Sandser, hvad kunde jeg da nu giöre? Mine Hænder bevæge sig ikke færdigen til Morgenens sædvanlige Beskieftigelser. — Lad Lasten falde paa Elskovsguden, paa Elskovsguden alene, som har bragt vor Veninde i hendes nærværende Forfatning ved en Monark, der har brudt sit Ord. — Eller ere Durvasa's Besværgelser allerede satte i Kraft? — Hvorledes kunde ellers en dydig Konge, som giorde saa höitideligt et Löfte, have ladet saa lang Tid hensvinde uden at sende et Bud? Skal vi bringe den uheldige Ring til ham? — Eller hvad Middel kan vi udfinde, til at lindre denne uforlignelige Pige, som sörger uophörlig? Og hvad Feil har hun vel begaaet? — Med al min Iver for hendes Lykke kan jeg dog ikke fatte Mod nok til at underrette vor Fader Canna om, at hun er frugtsommelig. — Hvad! O hvad Skridt kan jeg da tage til at lindre hendes Bekymring? —

PRIYAMVADÁ *kommer ind.*

PRI. Kom, Anuſuyá, kom ſnart. De ere ved at giöre de behörige Forberedelſer til at före Sacontalá til ſin Brudgoms Pallads.

ANU. [*Forundret.*] Hvad ſiger du, min Veninde?

PRI. Hör! Jeg gik juſt nu til Sacontalá, og tænkde alene paa at ſpörge hende, om hun havde ſovet vel. —

ANU. Hvad ſaa? O hvad ſaa?

PRI. Hun ſad med Hovedet nedböiet paa ſit Knæe, da vor Fader Canna kom ind i hendes Kammer, omfavnede og lykönſkede hende. — "Mit ſöde Barn," ſagde han, "der "er ſkeet et lykkeligt Tegn: den unge Brah- "men, ſom forrettede Morgen-Offertieneſten, "var lykkelig nok, ſkiönt hans Anſigt var "indhyllet i Rög-Skyer, til at lade det renſede "Smör falde lige i Middelpunkten af den tilbe- "delige Lue. — Siden nu min fromme Lærlings "Foretagende har havt ſaa heldigt et Udfald,

"ſaa

"saa skal mit Fosterbarn ikke længer van-
"smægte i Sorg; og jeg har besluttet at sende
"dig i denne Dag fra den gamle Eremits Hytte,
"som opdrog dig, til den Monarks Pallads,
"som har taget dig ved Haanden.„

ANU. Hvo fortalde Canna, hvad der var foregaaet i hans Fraværelse?

PRI. Da han kom ind til Stedet, hvor den hellige Ild flammer, hörde han en Röst fra Himmelen, som fremsagde guddommelige Toner.

ANU. [*Forfærdet.*] Ak! du forfærder mig.

PRI. Hör det himmelske Vers. — "Viid,
"at din antagne Datter, O fromme Brahmen,
"har af Dushmanta modtaget en Ærens Straa-
"le, der er bestemt til at beherske Verden,
"som Veddet Sami bliver svangert ved hem-
"melig Ild.„

ANU. [*Omfavner Priyamvadâ.*] Nu er jeg glad, min Elskede; jeg er henrykt af Glæde. Men — siden de have i Sinde at beröve os vor Veninde allerede i Dag, saa finder jeg, at min

Sorg

Sorg er i det ringeſte ligeſaa ſtor ſom min Glæde.

Pri. O vi maae taaligen underkaſte os Afſkedens Smerter. Vor elſkede Veninde vil nu blive lykkelig, og det maae tröſte os.

Anu. Lad os nu ſkynde os at klæde hende i Brudedragt. Jeg har derfor allerede fyldt en Coconöds Skal, ſom du ſeer, jeg har ſat faſt paa et Amra-Træe, med det vellugtende Sædſtöv af Nagacéſaras: tag den ned og bevar den i et friſkt Lotos-Blad, medens jeg ſamler noget Garachana af Panden paa en hellig Koe, nogen Jord fra den indviede Plads og noget friſkt Cuſagræs, hvoraf jeg vil giöre en Deig, for at forſikre god Lykke.

Pri. Hiertelig gierne.

[*Hun tager det Vellugtende ned — Anuſuyâ gaaer ud.*]

Bag Skuepladsen. O Gautami! befal de to Miſras, Sarngarava og Saradwata, at giöre ſig færdige til at ledſage mit Barn Sacontalá.

Pri.

PRI. [*Lyttende.*] Spild ingen Tid, Anuſuyá, ſpild ingen Tid. Vor Fader Canna giver allerede Befalinger til den foreſtaaende Reiſe til Haſtinapura.

ANUSUYÁ *kommer tilbage med Ingredientſerne til hendes Tryllerie.*

ANU. Jeg er her: lad os gaae, min Priyamvadá. [*De gaae frem.*]

PRI. [*Stirrende.*] Der ſtaaer vor Sacontalá, efter at hun ved Solens Opgang har taget ſit Bad, medens mange gudfrygtige Fruentimmer, ſom önſke hende til Lykke, bringe Kurve med helliget Korn. — Lad os ſkynde os hen at hilſe hende.

SACONTALÁ, GAUTAMÍ *og* EREMITINDER *komme ind.*

SAC. Jeg nedkaſter mig for Gudinden.

GAUT. Mit Barn, du kan ikke for ofte nævne det Ord Gudinde: paa denne Maade

de vil du tilbringe din Herre ſtor Lykſalighed.

Eremitind. Gid du, O kongelige Brud, maae föde en Helt!

[*Eremitinderne gaae ud.*]

Begge Jomfr. [*Nærmende ſig til Sacontalá*] Elſkeligſte Veninde, var dit Bad behageligt?

Sac. O mine Veninder, I ere velkomne; lad os ſidde et Öieblik ſammen.

[*De ſætte ſig.*]

Anu. Nu maae du være taalmodig, medens jeg binder en Fortryllelſe paa dig for at befæſte din Lykke.

Sac. Det er kierligt. — Meget er blevet afgiort i Dag: og den Fornöielſe ſaaledes at være draget Omſorg for af mine Veninder kommer ikke haſtig igien.

[*Aftörrer ſine Taarer.*]

Pri. Elſkeligſte! det er uſömmeligt at græde paa en Tid, da du nærmer dig ſaa meget til at blive lykkelig. [*Begge Jomfruer briſte i Taare, i det de paaklæde hende.*] Din deilige Skabning fortiener

tiener en rigere Pynt: denne er nu prydet med saadanne almindelige Blomster, som vi kunde faae her i Skoven.

CANNA'S LÆRLING *kommer ind med kostbare Klæder.*

LÆRL. Her er en fuldkommen Dragt, Gid Dronningen bære den med Held, og gid hendes Liv blive langt!

[*Fruentimmerne see paa ham med Forundring.*]

GAUT. Min Sön, Hárita, hvorfra kommer denne Pynt?

LÆRL. Fra vor Fader Canna's Andagt.

GAUT. Hvad mener du dermed?

LÆRL. Hör med Opmærksomhed. Den ærværdige Vise gav denne Befaling: "Bring "friske Blomster til Sacontalá af de allerskiön-"neste Træer;„ og paa eengang saaes Skovnympherne at oplöfte deres Hænder, der kappedes med unge Blade i Skiönhed og Finhed. Nogle vævede en Underkiortel skinnende som

Maa-

Maanen, Lykſaligheds Forbillede; en anden trykkede Saften af Lacſhá for at give hendes Fodder en udſögt röd Farve; de övrige vare beſkieftigede med at tilberede de muntreſte Prydelſer, og brændende udösde de deres Gaver paa os.

PRI. [*Seer paa Sacontalá*] Saaledes gaaer det, at endog Bien, hvis Rede er inden i den hule Stamme, viſer Ærbödighed mod Honningen i Loto's-Blomſten.

GAUT. Nympherne maae have faaet denne Anmodning af Gudinden for Kongens Lykke, for at forkynde de herlige Prydelſer, der ſkal möde i hans Pallads.

[*Sacontalá bliver undſelig*]

LÆRL. Jeg maae ſkynde mig hen til Canna, ſom er gaaen ned at bade ſig i Malini, og lade ham vide Skovnymphernes betydelige Godhed.

ANU. Min ſöde Veninde, jeg ventede ikkun lidet ſaa ſkinnende en Dragt: — hvorledes ſkal jeg ſætte den ret? — [*Betænker ſig.*] O!

min

min Færdighed i at male vil komme mig til Hielp, og jeg vil anbringe Pynten efter Kunſtens Regler.

Sac. Jeg veed meget vel, at den *) er dig kier.

Canna *kommer dybſindig ina.*

Can. [*Affides.*] I Dag maae Sacontalá forlade os: det er beſluttet; men min Siel er ſlagen med Smerte. — Min Tale afbrydes ved en Ström af Taare, ſom min Fornuft undertrykker, og driver tilbage til mit Hierte: endog mit Syn er fordunklet. — Beſynderligt, at Sorgen hos en Skovboer, der har unddraget ſig Menneſkers Sammenkomſt, ſkulde kunne viſe ſig i ſaa höi en Grad! — O hvad Siele-Angeſt maae ikke de, der ere Fædre for Familier, lide ved en Datters Afſked!

[*Han gaaer omkring i dybe Tanker.*]

Pri.

*) Ogſaa Kunſten er perſonificeret i min Original, og udtrykt ved *him* ham.

PRI: Nu er din Hovedpynt, min Sacontalá, ſom den bör være, tag nu denne Klædning paa, ſom en Gave af Skovgudinder.

[*Sacontalá reiſer ſig, og tager den paa.*]

GAUT. Mit Barn, din aandelige Fader, hvis Öine flyde over af Glædens Taare, ſtaaer her længſelfuld efter at omfavne dig. Skynd dig derfor at viſe ham din Ærbödighed.

[*Sacontalá böier ſig undſelig for ham.*]

CAN. Gid du blive elſket af din Mand, ſom Sarmishta var elſket af Yayati! Gid du maae föde en Beherſker over Verden, ſom hun födde Puru!

GAUT. Dette, mit Barn, er ikke blot en Velſignelſe, det er en Gave, virkeligen ſkienket.

CAN. Elſkeligſte! kom og gaae rundt om Offerilden med mig. — [*De följe ham alle.*] Diſſe Luer beſkytte dig! Luer, ſom udſpringe til deres faſtſatte Beſtemmelſe paa det hellige Ildſted, og fortære det indviede Ved, medens de friſke Blade af det myſtiſke Cuſa

ligge

ligge ſpredte omkring dem! — Hemmelighedsfulde *) Luer, ſom bortrödde Synd ved den ſtigende Rög af renſet Smör! — [*Sacontalá gaaer med Höitidelighed rundt om Ilden.*] Nu, min Dyrebareſte, giv dig nu paa din lykkeſpaaende Reiſe [*ſeer ſig om.*] Hvor ere Ledſagerne de to Misras?

SARNGARAVA *og* SARADWATA *komme ind.*

BEGGE. Hellige Viſe! vi ere her.

CAN. Min Sön, Sarngarava, viis din Söſter Veien.

SARN. Kom ædle Jomfruer.

[*De gaae alle.*]

CAN. Hörer o I Træer i denne hellige Skov! I Træer! i hvilke Skovgudinderne have deres Bolig, hörer og forkynder, at Sacontalá gaaer til ſin viede Herres Pallads, hun ſom, ſkiönt törſtig, drak ikke, förend I vare van-

*) Sacramental fires.

vandede; hun, ſom af Kierlighed for eder, afſkar ikke eet af eders friſke Blade, ſkiönt hun vilde have fundet Behag i ſaadan en Prydelſe for ſine Lokker, hun ſom fandt ſin höieſte Lyſt i den Aarstid, da eders Grene ere beſtröede med Blomſter!

CHOR *af uſynlige Skovnymper.*

Held ledſage hendes Vei! gunſtige Vinde udſprede til hendes Forlyſtelſe rige Blomſters vellugtende Stöv! klare Vandbække, muntre ſom Lotos-Bladene, forfriſke hende, i det hun gaaer! og ſkyggende Grene blive hendes Forſvar mod de ſviende Soel-Straaler!

[*Alle lytte fulde af Beundring.*]

SARN. Var det Cocila's Röſt, der önſkede Sacontalá en lykkelig Reiſe? — Eller er det Nympherne, ſom ere forenede med diſſe Skoves gudfrygtige Beboere, der igientoge den tonefulde Fugls Qvidren, og giorde dens Lykönſkninger til deres egne?

GAUT. Datter! Skovgudinderne, ſom elſke deres ægte Eremiter, have tilönſket dig Held, og ere berettigede til ydmyg Taknemmelighed. [*Sacontalá gaaer omkring, og böier ſig for Nympherne.*]

SAC. [*Affides til Priyamvadá.*] Saa glad ſom jeg er, o Priyamvadá, ved den Tanke igien at ſee min Herres Sön, ſaa er jeg dog, ved at forlade denne Lund, min Barndoms Friſted, neppe i Stand til at gaae.

PRI. Du er ikke den eneſte, ſom begræder det. — Læg Mærke til Skovens egen Sorg, nu din Afſkedstid nærmer ſig. — Hun-Antilopen græſſer ikke meer paa det ſamlede Cuſa-Græs; og Paahönen hörer op at dandſe paa Sletten: ſelv Planterne i Lunden, hvis blege Blade nedfalde paa Jorden, tabe deres Styrke og Skiönhed.

SAC. Ærværdige Fader! tillad mig at tale til denne Madhavi-Kryber, hvis röde Blomſter ſætte hele Lunden i Blus.

CAN. Mit Barn! jeg veed, hvormeget du holder af den.

SAC.

SAC. [*Omfavner Planten.*] O! du meeſt ſtraalende af alle oplöbende Planter, modtag mine Omfavnelſer, og betal dem igien med dine böielige Arme: fra denne Dag ſkal jeg, ſkiönt efter Skiebnens Beſtemmelſe langt borte fra dig, for evig være din. — O elſkede Fader! hav ſamme Godhed for denne krybende Plante ſom jeg.

CAN. Min Dyrebareſte! dine elſkværdige Egenſkaber have erhvervet dig en Mand, liig dig ſelv: dette Udfald har for din Skyld længe været den höieſte Gienſtand for mit Hierte, og nu da min Urolighed for dit Giftermaal er til Ende, ſaa vil jeg gifte din Yndlings-Plante med Brudgommen Amra, ſom udgyder Vellugt ved Siden af hende. — Gaae frem, mit Barn, paa din Reiſe!

SAC. [*Nærmer ſig til de to Jomfruer.*] Söde Veninder, lad denne krybende Madhavi være en koſtbar betroet Skat i eders Hænder.

ANU. *og* PRI. Ak! til hvis Omſorg ſkal vi overlades? [*De græde hegge.*]

CAN. Taare ere ſpildte, Anuſuyá! vor Sacontalá burde ſnarere underſtöttes ved din Standhaftighed, end ſvækkes ved din Graad.

[*Alle gaae frem.*]

SAC. Fader! naar hiin Hun-Antilope, ſom nu bevæger ſig langſom ved Vægten af de Unger, med hvilke den er ſvanger, engang faaer födt, ſaa vær ſaa god at ſende mig kierligen Efterretning om dens lykkelige Befrielſe. — Glem det ikke.

CAN. Min Elſkelige, jeg ſkal ikke glemme det.

SAC. [*Standſer i det hun gaaer.*] Ei! hvad er det, der hænger faſt i Sömmen af min Kiole, og holder mig tilbage?

[*Hun vender ſig om og ſeer.*]

CAN. Det er dit udkaarede Barn, den lille Antilope-Kalv, hvis Mund, naar Cuſa-Græſſets ſkarpe Kanter havde ſaaret den, ſaa ofte er bleven ſmurt af din Haand med den lægende Ingudi-Olie, ſom ſaa ofte er bleven födt af dig med en haandfuld Symaka-Korn,

og

og nu ikke vil forlade ſin Beſkytterindes Fodtrin.

Sac. Hvorfor græder du, ömme Antilope-Kalv, for mig, der maae forlade vor fælles Bolig? — Ligeſom du var opdraget af mig, da du havde tabt din Moder, der döde ſtrax efter din Födſel; ſaa vil min Foſterfader, naar vi ere adſkilte, ſee dig til Gode med ængſtelig Omſorg. — Gaae tilbage, arme Dyr, gaae tilbage — vi maae ſkilles ad.

[*Hun briſter i Taare.*]

Can. Dine Taare, mit Barn, paſſe ſig ikke med Omſtændighederne: vi ſkal alle mödes igien: vær ſtærk: ſee den lige Vei for dig, og fölg den. — Naar den ſtore Taare ſkiuler ſig under dine ſkiönne Öielaage, lad da din Beſlutning ſtandſe dens förſte Anſtrængelſe for at giöre ſig frie. — Paa din Reiſe over denne Jord, hvor Veiene ere ſnart höie, ſnart lave, og den rette Vei ſielden kiendelig, maae dine Fodtrin nödvendigen blive ujevne; men Dyden vil tvinge dig til at gaae lige frem.

Sarn.

SARN. Det er en ubrydelig Regl, hellige Vise, at en godmodig Mand skal ledsage en Reisende, til han træffer Overflödighed af Vand; og denne Regl har De omhyggeligen iagttaget: vi ere nu nær Bredden af en stor Dam. Giv os derfor Deres Befaling, og gaae tilbage.

CAN. Lad os hvile et Öieblik under Skyggen af dette Vata-Træe. [*De gaae alle hen til Skyggen.*] Hvad passeligt Budskab kan jeg sende til den ædle Dushmanta? [*Han grunder.*]

ANU. [*Afsides til Sacontalá.*] Min elskelige Veninde, ethvert Hierte i dette vort Fristed er fæstet til dig alene, og alle ere bedrövede over din Afreise. See! Fuglen Chacravaca, som kaldes af sin Mage, der er næsten skiult i Vandlilier, giver den intet Svar; men lader Trevlene af Lotosstilkene, som den havde plukket, falde af sit Neb for at stirre paa dig med ubeskrivelig Ömhed.

CAN. Min Sön, Sarngarava, husk, naar du stiller Sacontalá for Kongen, at hilse ham saaledes i mit Navn: "I det du betragter os

"Ere-

"Eremiter ſom ſande Dydige, men rige blot
"paa Andagt, og i det du betragter tillige din
"egen ophöiede Födſel, ſaa vedligehold din
"Kierlighed for denne Pige, da den opkom i
"dit Bryſt uden nogen Henſigt til hendes Föd-
"ſel, og ſee paa hende imellem dine Huſtruer
"med ſamme Ömhed, ſom paa dem: mere kan
"man ikke forlange, ſiden en ſærdeles Kierlig-
"hed maae beroe paa Himmelens Villie."

SARN. Deres Budſkab, ærværdige Mand, har rodfæſtet ſig dybt i min Hukommelſe.

CAN. [*Seer kierligen paa Sacontalä.*] Nu, min Dyrebareſte, ogſaa du maae have en kierlig Erindring. — Vi, ſom ere ydmyge Skovboere, ere dog bekiendte med den Verden, ſom vi have forladt.

SARN. Intet kan være den Viſe ubevidſt.

CAN. Hör, min Datter. — Naar du er kommen til at boe i din Mands Pallads, ſaa viis ſkyldig Ærbödighed mod ham og mod dem, ſom han agter: har han end andre Huſtruer, ſaa gaae dem heller med Hengivenhed

til

til Haande, end vær deres Medbeilerſke. — Skulde han mishage dig, ſaa lad ikke din Fortrydelſe lede dig til Ulydighed. — Vær ſtrængeligen retfærdig og upartiſk i dit Forhold mod dine Betientere, og ſög ikke ivrigen at föie dine egne Önſker. — Ved ſaadan Opförſel blive unge Fruentimmer ærede, men onde Huſtruer ere en dræbende Gift for et Huus. — Hvad tænker Gautami om denne Forelæsning?

Gaut. Den er uforlignelig: — mit Barn, huſk den nu vel.

Can. Kom min elſkede Pige, og omfavn til Afſked mig og dine ömme Selſkabs-Söſtre.

Sac. Skal Anuſuyá og Priyamvadá vende tilbage til Eremitboligen?

Can. Ogſaa de, mit Barn, maae giöre et paſſeligt Giftermaal, og det vilde ikke ſömme ſig for dem, endnu at beſöge Staden; men Gautami vil ledſage dig.

Sac.

SAC. [*Omfavner ham.*] Bortfört fra min Faders Bryſt, ſom et ungt Sandal-Træe, der er nedrevet fra Malaya's Bierge, hvor ſkal jeg kunne leve i en fremmed Jordbund?

CAN. Vær ikke ſaa ængſtelig. Naar du engang bliver Moder for en Familie, og en Konges Ægtefælle, ſaa vil du i Sandhed undertiden lide ved de indviklede Ting, ſom reiſe ſig af Rigdoms unyttige Overflod, men du vil da tænke lidet paa denne flygtige Sorg, fornemmelig naar du faaer en Sön, [og en Sön vil du faae], herlig ſom den opſtaaende Morgenſtierne. — Vær ogſaa forviſſet om, at Legemet maae til ſit beſtemte Öieblik nödvendigen adſkilles fra Sielen, hvo kan da viſe umaadelig Sorg, naar de ſvagere Fiedre i udvortes Forbindelſer lösnes eller endogſaa brydes?

SAC. [*Kaſter ſig for hans Födder.*] Min Fader, jeg tilkiendegiver herved min ydmyge Ærbödighed for Dem.

CAN. Fortreffelige Pige, gid min Beſtræbelſe for din Lykke maae heldigen fremmes.

SAC.

SAC. [*Nærmer sig til sine Selskabsfostre.*] Kom da, mine elskede Veninder, omfavner mig paa eengang. [*De omfavne hende.*]

ANU. Min Veninde, om den dydige Monark skulde ikke strax erindre dig, saa viis ham alene den Ring, hvorpaa hans eget Navn staaer indgravet.

SAC. [*Studser.*] Mit Hierte banker ved den blotte Formodning, som du har opvakt.

PRI. Frygt ikke föde Sacontalá: Kierlighed opvækker altid Begreber om Elendighed, som sielden eller aldrig komme til Virkelighed.

SARN. Hellige Vise, Solen er stegen til en betydelig Höide: lad Dronningen haste med sin Bortgang.

SAC. [*Omfavner Canna igien.*] Naar, min Fader, naar skal jeg igien beskue dette Dydens Fristed?

CAN. Datter, naar du længe har været gift, liig denne frugtbare Jord, med den fromme Monark, og har födt ham en Sön, hvis Vogn skal blive uovervindelig i Krigen,

saa

saa skal din Herre overdrage Regieringens Byrde til ham, og du, med din Dushmanta skal igien söge Rolighed för din endelige Bortgang i denne elskede og hellige Lund.

Gaut. Mit Barn, den bedste Tid for vor Reise flyer hastig fra os: lad derfor din Fader vende tilbage. Gaae, ærværdige Mand, gaae tilbage til din Bolig, som hun er dömt til at være saa længe borte fra.

Can. Söde Barn, denne Forhaling afbryder mine andægtige Pligter.

Sac. De, min Fader, vil længe opfylde dem uden Sorg; men jeg er desværre bestemt til at bære Kummer.

Can. O! min Datter, nöd mig ikke til at forsömme min daglige Andagt. — [*Sukkende.*] Nei, min Sorg vil ikke formindskes. — Kan den ophöre, min Elskelige, naar de Planter, der opspire frodigen af de hellige Korn, som din Haand har ströet foran min Hytte, ere mig bestandigen i Sigte? — Gaae, gid din Reise maae lykkes. [*Sacountalá gaaer bort med Gautami og de to Mösras.*]

Begge.

BEGGE JOMFRUER. [*See vemodigen efter Sacontalá.*] Ak! Ak! vor Elſkede er ſkiult af de tykke Træer.

CAN. Mine Börn, ſiden eders Veninde er nu endeligen borte, ſaa ſtandſer eders umaadelige Sorg, og følger mig. [*De gaae alle tilbage.*]

BEGGE. Hellige Fader, Lunden vil blive et reent Öde uden Sacontalá.

CAN. Eders Venſkab vil viſt nok give den dette Anſeende. — [*Han gaaer omkring i dybe Tanker.*] Ak jeg arme! — Ja, tilſidſt har da mit ſvage Sind naaet ſin rette Styrke efter min Sacontalá's Bortgang. — I Sandhed en Datter maae tidligere eller ſildigere blive en anden til Eie; og da jeg nu har ſendt hende til ſin Herre, ſaa finder jeg min Siel frie og uforſtyrret, ſom den Mands, der har tilbagegivet til ſin Eier en uvurdeerlig betroet Skat, ſom han længe havde bevaret med Ængſtelighed.

[*De gaae ud.*]

ACT

ACT V.

Skuepladſen er et Pallads.

En gammel KAMMERHERRE *ſukkende.*

KAM. Ak! hvilken udlevet höi Alderdom har jeg ikke opnaaet? — Denne Stav, ſom jeg i Begyndelſen holdte for at udföre mine ſædvanlige Forretninger i min Fyrſtes lönlige Gemakker, er nu min Stötte, medens jeg afmægtig vandrer igiennem den Række af Aar, ſom jeg har lagt tilbage. — Jeg maae nu melde for Kongen, naar han gaaer igiennem Palladſet, en Tildragelſe, ſom angaaer ham ſelv; det maae ikke udſættes. [*Gaaer langſom frem.*] Hvad er det? — O! nu huſker jeg det, Canna's andægtige Lærlinge önſke at faae ham i Tale. — Hvilken beſynderlig Ting er det menneſkelige Liv! — En gammel Mands Tænkeevner ſynes i eet Öieblik lyſe, og ſtrax paa eengang ere de

ind-

indhyllede i Mörke, liig Luen i en Lampe, i det den gaaer ud. — [*Han gaaer og seer sig omkring.*] Der er Dushmanta, han har nu ydet sit Folk den samme Opmærksomhed som sin egen Familie, og nu söger han med et roligt Hierte et eensomt Kammer; ligesom en Elephant, Anföreren for Hiorden, efter at have græsset den hele Morgen, og været brændt af Middagssolen, söger et kiöligt Opholdssted i den overvældende Hede. — Siden Kongen er nyligen staaet op fra sin Domstoel, og maae være træt, saa er jeg næsten bange i dette Öieblik at underrette ham, at Canna's Lærlinge ere ankomne: dog hvor skulde de, der vedligeholde Nationer, nyde Hvile? — Solen har sine skinnende Gangere forespændte til mange Timers Arbeide; Vinden blæser baade Dag og Nat; Slangernes Fyrste opholder bestandig denne Jords Tyngsel: og lige saa uophörlig er den Mands Arbeide, hvis Indtægt er en Siettedeel af sit Folks Indkomst.

[*Han gaaer omkring.*]

DUSHM.

DUSHMANTA, MADHAVYA *og* ORVARTERE.

DUSHM. [*Overvældet af Forretninger.*] Enhver Anſöger har faaet Ret, og er gaaen lykkelig bort; men Konger, ſom opfylde deres Pligter med Samvittighed, lide Uroe uden Ende. — Ængſtelighed for at erhverve Herredömme foraarſager yderlig Smerte; og naar det er tryggeligen befæſtet, ſaa udtrættes Beherſkeren af Sorger for at vedligeholde Nationen, ligeſom et ſtort Soelſkierm, hvis Stok en Mand bærer i ſin egen Haand, udmatter, medens det ſkygger ham.

BAG SKUEPLADSEN. Gid Kongen blive ſeierrig!

To BARDER *fremſige følgende Strophер.*

FÖRSTE BARDE. Du ſöger ikke din egen Fornöielſe: nei; det er for Folket du udtrættes fra Dag til Dag. Denne Tænkemaade blev ved din Skabelſe indplanter i din Siel! Saaledes taaler et grenefuldt Træe de ſviende

Sol-

Solſtraaler paa ſit Hoved, medens dets brede Skygge ſtiller deres Feber, der ſoge Skiul under det.

ANDEN BARDE. Naar du ſvinger Retfærdighedens Spiir, ſaa bringer du alle dem i Orden, ſom have afveget fra Dydens Stie: du byder Kiv at höre op: du var dannet til dit Folkes Betrygelſe: din Slægt beſidder viſt nok betydelig Rigdom; men ſaa grændſelös er din Kierlighed, at alle dine Underſaatter ere af dig betragtede ſom dine Slægtninge.

DUSHM. [*Lyttende.*] Den ſöde Poeſie forfriſker mig efter den Beſværlighed at afſige Domme og offentlige Befalinger.

MADH. Ja, ligeſom en træt Oxe forfriſkes, naar Folket ſiger, "Der gaaer Qvæ-"gets Herre."

DUSHM. [*Smilende*] O! er du der, min Ven: lad os ſætte os ſammen.

[*Kongen og Madhavya ſætte ſig. — Bag Skuepladſen höres Muſik.*]

MADH.

MADH. Hör, min kongelige Ven. — Jeg hörer Lyden af en velſtemt Vina fra hiint Gemak, ſom om det var en Concert af Gudernes Luter. — Jeg formoder, det er Dronningen Hanſamati, der har i Sinde at lykönſke Dem med en nye Sang.

DUSHM. Vær ſtille, at jeg kan höre.

KAM. [*Affides*] Kongens Tanker ſynes henvendte paa andre Ting. Jeg maae bie, til det er ham beleiligt.

[*Gaaer hen til den ene Side.*]

SANG *bag Skuepladſen.*

"Söde Bie, ſom, begierlig efter at uddra-
"ge den friſke Honning, var vant til at kyſſe
"den zarte Kant af den nysudſprungne Amra-
"Blomſt, hvorledes kan du nu være tilfreds
"med Vandlilien, og forglemme den förſte
"Gienſtand for din Kierlighed?„

DUSHM. Denne Sang udaander ömme Fölelſer.

MADH. Veed Kongen Meningen af den? den er for dyb for mig.

DUSHM. [*Smilende*] Jeg var engang forelsket i Hansamati, og faaer nu en Irettesættelse for min lange Fraværelse fra hende. — Min Ven Madhavya, underret Dronningen i mit Navn, at jeg föler Irettesættelsen.

MADH. Som Kongen befaler; men — [*reiser sig langsomt.*] Min Ven, De vil gribe en skarp Landse med en anden Mands Haand. Jeg kan ikke finde stor Smag i Deres Ærende til et opbragt Fruentimmer. — En Eremit kan ikke være lykkelig, för han har taget Afsked med allehaande Lidenskaber.

DUSHM. Gaae, min kiere Ven; dit höflige Sprog vil formilde hende.

MADH. Hvilket Ærende!

[*Han gaaer.*]

DUSHM. [*Med sig selv.*] Ak! hvad giör mig saa förgmodig ved at höre blot en Sang om Fraværelse, naar jeg ikke er i Gierningen adskilt fra nogen virkelig Gienstand for min

Kier-

Kierlighed? — Maaſkee den Bedrövelſe, ſom Mænd, for Reſten lykkelige, föle ved at ſee ſkiönne Skabninger og höre ſöde Melodier, reiſer ſig fra en ſvag Erindring af henfarne Glæder, og Spor af Forbindelſer i en forrige Tilſtand af Livet.

[*Han ſidder tankefuld og bedrövet.*]

KAM. [*Gaaer ærbödigen imod ham.*] Gid vor Beherſker blive ſeierrig! To andægtige Mænd med nogle Fruentimmer ere hidkomne fra deres Bolig i en Skov nær de ſneetækte Bierge, og bringe et Budſkab fra Canna. — Kongen give ſin Befaling!

DUSHM. [*Forundret.*] Hvad! ere gudfrygtige Eremiter ankomne i Selſkab med Fruentimmer?

KAM. Ja ſaa er det.

DUSHM. Befal Præſten Somarata, i mit Navn, at viſe dem tilbörlig Ærbödighed paa den ved Veda beſtemte Maade, og byd ham at komme til mig. Jeg ſkal oppebie mine hellige Gieſter paa et Sted, der paſſer ſig til deres Modtagelſe.

KAM. Jeg adlyder.

DUSHM. Slotsvogter! viis Veien til det hellige Ildsted.

SLOTSV. Her, o Konge, her er Veien. — [*Han gaaer foran*] Her er Indgangen til den hellige Indhegning; og der staaer den ærværdige Koe, der skal malkes til Ofringen, glindsende af det nysbestænkte mystiske Vand. — Kongen behage at stige op!

[*Dushmanta bliver paa Slogtsvogternes Skuldre löftet op paa Offersstedet.*]

DUSHM. Hvad Budskab kan den gudfrygtige Canna have sendt mig? — Er hans Lærlinges Andagt bleven forhindret af onde Aander — eller ved nogen anden Elendighed? Eller er noget Uheld, desværre, hændet de arme Hiorde, som græsse i den hellige Skov? — Eller har Kongens Synder besmittet de krybende Blomster og Frugter, som ere plantede af qvindelige Eremiter? — Min Siel er indviklet i en Labyrinth af forvirrede Formodninger.

SLOTSV.

SLOTSV. Hvad vor Beherſker foreſtiller ſig kan umueligen være ſkeet, ſiden Eremitboligen er ſat i Sikkerhed mod Ondt ved den blotte Lyd af hans Bueſtræng. De gudfrygtige Mænd, ſom Kongens Goddædighed har giort lykkelige, ere komne, formoder jeg, for at tilkiendegive ham deres Ærbödighed.

SARNGARAVA, SARADWATA *komme ind, og* GAUTAMI *förer* SACONTALÁ *ved Haanden: foran gaae den gamle* KAMMERHERRE *og* PRÆSTEN.

KAM. Denne Vei, ærværdige Fremmede; kom denne Vei.

SARN. Min Ven, Saradwata; der ſidder Menneſkenes Konge, ſom har Lykſalighed i ſin Magt, og viſer dog lige Ærbödighed mod alle: her bliver ingen Underſaat endog af ringeſte Claſſe modtaget med Foragt. Men da min Siel har altid været frie for at binde ſig til verdslige Ting, ſaa betragter jeg dette Al-

ter,

ter, ſkiönt det nu er omringet af en Sværm, blot ſom det beſtemte Sted for den hellige Ild.

Sarad. Jeg blev ikke mindre forvirret end du ved at komme ind i den folkerige Stad; men nu ſeer jeg paa den, ſom en Mand, der nyligen har badet ſig i reent Vand, ſeer paa en Mand, der er beſmurt med Olie og Stöv, ſom den Rene paa den Urene, ſom den Vaagne paa den Sovende, ſom den frie Mand paa den Fangne, ſom den Uafhængige paa Slaven.

Præst. Dette er Aarſagen, at Mænd ſom I to, ere ſaa meget over andre Dödelige.

Sac. [*Bemærker et ondt Tegn.*] Ærværdige Moder, jeg föler mit höire Öie zittre! hvad ſkal denne ufrivillige Bevægelſe betyde?

Gaut. Himlen afvende dette onde Tegn, mit föde Barn! Gid du maae möde al muelig Glæde! [*De gaae frem.*]

Præst. [*Viſer dem Kongen.*] Der, hellige Mænd, er Folkets Beſkytter, ſom har taget ſit Sæde, og venter paa eder. —

Sarn. Det er juſt, hvad vi önſkede, ſkiönt vi ikke have nogen egen Fordeel til Öiemed. Det er altid ſaaledes, Træer nedböies ved Overflödigheden af deres Frugter; Skyer hænge lavt, naar de ere ſvangre med vederqvægende Regn; og Menneſkeſlægtens ſande Velgiörere ophöie ſig ikke af Rigdom.

Slotsv. O Konge, de hellige Gieſter ſtaae her for Dem med blide Öiekaſt, der bevidne deres Hengivenhed.

Dushm. [*Stirrer paa Sacontalá.*] Ak! hvad Fruentimmer er det, hvis Dragt ſkiuler den langt ſtörre Deel af hendes deilige Skabning? — Hun ſeer ud imellem Eremiterne ſom en lyſegrön Knop imellem visnede og gule Blade.

Slotsv. Det er i det ringeſte klart, O Konge, at hun har en Skabning, ſom fortiener at ſees mere tydelig. —

Dushm. Lad hende ikke tage ſit Slör af: hun ſynes at være frugtſommelig; og en andens Kone har end ikke jeg Rettighed til at ſee.

SAC. [*Afsides med Haanden paa Bryſtet.*] O mit Hierte, hvorfor ſlaaer du? — Huſk Begyndelſen af din Herres Kierlighed, og vær rolig.

PRÆST. Held ledſage Kongen! De ærværdige Gieſter ere blevne modtagne med den Ære, ſom Loven befaler; og de have nu et Budſkab at overbringe fra deres aandelige Ledſager; Kongen viſe dem den Yndeſt at höre det!

DUSHM. [*Med Ærbödighed.*] Jeg er opmærkſom.

BEGGE MISRAS. [*Udſtrække deres Hænder.*] Seier følge dine Bannere!

DUSHM. Jeg hilſer eder begge med Ærbödighed.

BEGGE. Velſignelſer være over vor Beherſker!

DUSHM. Har eders Andagt gaaet uforſtyrret frem?

SARN. Hvorledes ſkulde vore Skikke foruroliges, naar du er alle Skabningers Beſkytter? Hvorledes ſkulde Mörket, naar den klare Soel ſkinner, kunne overhylle Verden?

DUSHM.

DUSHM. [*Aſſides.*] Det blotte Konge-Navn, kan jeg nok tænke, tilveiebringer alle verdslige Fordele! — [*Höit*] Falder da alting lykkeligen ud for den hellige Canna?

SARN. De, o Konge, ſom ſamle Andagtens Frugter, kan have Lykken i deres Magt. Han ſpörger förſt i Hengivenhed, om dine Vaaben ere heldige, og henvender ſig derpaa til dig med diſſe Ord: —

DUSHM. Hvad er hans Befaling?

SARN. "Den Ægteſkabs-Forpligtelſe, ſom "gienſidig er giort mellem dig og denne Pige, "min Datter, bekræfter jeg med den ömmeſte "Höiagtelſe, ſiden du er berömt for den meeſt "ærefulde blant Mænd, og min Sacontalá er "Dyden ſelv i menneſkelig Skikkelſe. Ingen "beſpottelig Klage vil for Fremtiden blive giort "imod Brahma, at han har tilladt upaſſende Par-"tier: han har nu forenet en Brud og Brudgom "af lige overtræffende Egenſkaber. Og da hun "nu er frugtſommelig ved dig, ſaa modtag "hende i dit Pallads, at hun i Forening med

"dig

"dig maae opfylde de Pligter, ſom Religionen "foreſkriver.„

GAUT. Store Konge, du har et blidt Aaſyn, og jeg önſker at henvende mig til dig med faa Ord.

DUSHM. [*Smilende.*] Tal, ærværdige Matrone!

GAUT. Hun oppebiede ikke ſin aandelige Faders Tilbagekomſt; ei heller raadförde du dig med din Familie. I to vare alene tilſtede, da eders Bryllupsfeſt blev helligholdt: omgaaes nu derfor friligen med hinanden i alle andres Fraværelſe.

SAC. [*Afſides.*] Hvad vil min Herre ſige dertil?

DUSHM. [*Ved ſig ſelv ganſke forvirret*] Hvilket beſynderligt Eventyr!

SAC. Ak jeg ulykkelige! hvor foragtelig han ſynes at imodtage Budſkabet!

SARN. [*Afſides.*] Hvad betyder dette Udtryk, jeg hörde. "Hvilket beſynderligt Even-"tyr? — [*Höit.*] Monark, du kiender Menne-

ſkets

ſkets Hierte. Lad en Kone end opföre ſig nok ſaa fornufrig, ſaa vil Verden tænke ilde om hende, om hun blot lever hos ſin Faders Slægt; og en lovlig Huſtrue fordrer nu, ligeſom hendes Slægtninge bede ydmygeligen, at hun, hvad enten hun ſkal blive elſket eller ikke, maae henbringe ſine Dage i ſin Mands Bolig.

DUSHM. Hvad ſiger du! — Er jeg det Fruentimmers Mand?

SAC. [*Aſſides, beængſtet.*] O mit Hierte, din Frygt var ikke ugrundet.

SARN. Sömmer det en prægtig Fyrſte at afvige fra Religionens og Ærens Regler, blot fordi han fortryder ſine Forbindelſer?

DUSHM. Med hvad Haab om Fremgang kunde denne ugrundede Fabel være bleven opdigtet?

SARN. [*I Vrede.*] De, ſom ere drukne af Vælde, forandre altid deres Tanker.

DUSHM. Man bebreider mig med al for megen Haardhed.

GAUT. [*Til Sacontalá.*] Bliv ikke ſkamfuld, mit ſöde Barn: lad mig tage din Kappe af, at Kongen kan erindre dig.

[*Hun tager Slöret af hende.*]

DUSHM. [*Affides i det han ſeer paa Sacontalá.*] Medens jeg endnu tvivler, om denne freilfrie Skiönhed, ſom her ſtaaer fremſtillet for mig, har været i en andens Eie eller ei, ſaa ligner jeg en Bie, der omflagrer ved Natrens Ende paa en dugrig Blomſt, og i denne Sindsforfatning kan jeg hverken tage hende i Beſiddelſe, eller forſage hende.

SLOTSV. [*Affides til Dushmanta.*] Kongen veed ſelv bedſt ſine Rettigheder og ſine Pligter: men hvo vilde være tvivlraadig, naar et Fruentimmer ſaa ſkinnende ſom en Ædelſteen, forſkiönner hans Palladſes Gemakker?

SARN. Hvad, o Konge, ſkal denne beſynderlige Tavshed betyde?

DUSHM. Hellige Mand! jeg har tænkt over og over, men kan ikke erindre mig, at jeg har ægtet dette Fruentimmer. Hvorledes

kan

kan jeg da tilſidesætte al Agt for min krigerſke Claſſe, og modtage i mit Pallads et ungt Fruentimmer, ſom er ſvanger ved en anden Mand?

Sac. [*Affides.*] Ak! Vee mig — kan der være Tvivl endog om vort Ægteſkab? Mit Haabs Træe, ſom var voxet ſaa frodigen, er paa engang brækket af.

Sarn. Agt, at ikke den himmelſkſindede Viſe, der vilde have ſkienket dig ſit uſkateerlige Klenodie ſom en frie Gave, det du har taget ſom en nedrig Röver, ſkulde nu höre op at tænke paa dig, der er lovligen gift med hans Datter, og ſkulde indſkrænke alle ſine Tanker til hende, ſom din Trolöshed ſlaaer Haanden af.

Sarad. Bie lidt, min Sarngarava: og du, Sacontalá, tal nu ogſaa du; ſiden din Herre har erklæret ſin Glemſomhed.

Sac. [*Affides.*] Har hans Kierlighed hört op, til hvad Nytte kan det da være, om jeg erindrer ham om mig. — Men, om min Siel end ſkal udſtaae Pinſel, ſaa ſkal det være ſaa:

Jeg

Jeg vil tale til ham: — [*Höit til Dushmanta.*] O min Mand! — [*Tier.*] Eller [ifald du endnu tvivler, om jeg med Rette kan bruge dette hellige Ord], O Sön af Puru, er det paſſeligt for dig, efter at du engang har været forelſket i mig i den hellige Skov, og har viiſt din Lidenſkab i den yderſte Grad, at du i Dag ſkulde fornægte mig med bittre Udtryk?

DUSHM. [*Holder for ſine Örer.*] Den Forbrydelſe være langt borte fra min Siel! — Du er bleven oplært i nogen nedrig Henſigt til at forringe mig, og lade mig nedfalde fra den Værdighed, ſom jeg hidtil har vedligeholdt, ſom en Flod, der har brudt over ſine Bredde og forandret ſit jevne Löb, omkaſter de Træer, ſom kneiſede höit paa dem.

SAC. Derſom du ſiger dette blot af Mangel paa Erindring, ſaa vil jeg komme din Hukommelſe til Hielp ved at frembringe din egen Ring, hvorpaa dit Navn er indgravet!

DUSHM. En ſkiön Opfindelſe!

SAC.

SAC. [*Seer paa ſin Finger.*] Jeg ulykkelige! Jeg har ingen Ring.

[*Hun ſeer ſtift af Angeſt paa Gautami.*]

GAUT. Den uheldige Ring maae være faldet af din Haand, mit Barn, da du tog Vand for at öſe paa dit Hoved af Sachitirt'ha's Dam nær ved Sacravatara's Bedeſted.

DUSHM. [*Smilende.*] Saa övede ere Fruentimmerne i ſtrax at finde Undſkyldninger!

SAC. Brahma's Magt ſkal have Overhaand: jeg vil endnu nævne en Omſtændighed.

DUSHM. Jeg maae finde mig i at höre Hiſtorien.

SAC. En Dag i Vetaſa's Lund tog du Vand i din Haand af dets naturlige Kar af Lotos Blade. —

DUSHM. Hvad fulgde deraf?

SAC. I det Öieblik kom en lille Antilope-Kalv, hvilken jeg havde opdraget ſom mit eget Barn, hen til dig, og da ſagde du med Godlidenhed: "Drik du förſt mit fromme "Kid." — Den vilde ikke drikke af en Frem-

meds

meds Haand, men tog det med Kierlighed af min; da ſagde du med tiltagende Varme: "Saa- "ledes elſker hver Skabning ſit Selſkab; I ere "begge Skovboere og begge lige elſkvær- "dige. „

Dushm. Ved ſaadan egennyttig og honningſöd Falſkhed blive Vellyſtiges Siele beſnærede!

Gaut. Agt Dem, berömmelige Fyrſte, for at bruge haarde Udtryk. Hun var föd i en hellig Lund, hvor hun ikke lærde nogen Svig.

Dushm. Fromme Matrone! Fruentimmers Snildhed, endog naar de ere uoplærte, ſynes at beviſe, at den er af et andet Slags, end vores. — Hvad vilde den ikke blive, om de fik fuldkommen Underviisning! Förend Hun-Cocilaſerne flyve op mod Firmamentet, overlade de deres Eg at blive udrugede, og deres Unger at blive födte, til Fugle, ſom ikke ere dem beſlægtede.

Sac.

Sac. [*I Vrede.*] O! du Ærelöſe, du maaler hele Verden efter dit eget onde Hierte. Hvilken Fyrſte har nogenſinde lignet, eller vil nogenſinde ligne dig, ſom bærer Religionens og Dydens Kaabe, men er i Grunden en nedrig Bedrager; liig en dyb Brönd, hvis Aabning er ſkiult med ſmilende Planter!

Dushm. [*Affides.*] Hendes ringe Opdragelſe bringer hende ſaaledes til at tale bittert, og upaſſeligt for qvindelig Velanſtændighed. — Hendes Aaſyn er haanligt, hendes Öie funker, og hendes Tale, ſammenſat af haarde Ord, ſkielver i det hun udförer dem. Hendes Læbe, röd ſom Biba-Frugten, ſittrer, ſom om den var knebet af Froſt, og hendes Öinebryne, der af Naturen ere glatte og lige, ere paa eengang uregelmeſſigen ſammentrukne. — Da det ſaaledes ſlog hende feil at bedaare mig med Enfoldigheds forſtilte Glands, ſaa tager hun ſin Tilflugt til Vrede, og paa engang ſönderbryder Cama's Bue, ſom vilde have ſaaret mig, om hun ikke havde tilhört en anden. — [*Höit.*]

Dushmanta's Hierte, unge Qvinde, er kiendt af alle, og dit er forraadet ved din nærværende Opförsel.

Sac. [*Ironisk.*] I! Konger blive i alle Tilfælde troede paa eders Ord. I veed fuldkommen vel, hvad Ærbödighed I skylde Dyden og Menneskeslægten, medens Fruentimmer, i hvor beskedne, i hvor dydige de end ere, veed inter, og tale intet, som er sandt. I en lykkelig Time kom jeg hid for at söge Gienstanden for min Kierlighed: i et lykkeligt Öieblik modtog jeg en Fyrstes Haand, som nedstammer fra Puru; en Fyrste, som havde vundet min Tillid ved hans honnigsöde Ord, medens hans Hierte skiulede den Dolk, der skulde giennembore mit.

[*Hun indhyller sit Ansigt og græder.*]

Sarn. Denne utaalelige Ustadighed i Kongens Tænkemaade optænder min Vrede. — For Fremtiden maae da alle være vaersomme, förend de indgaae hemmelige Forbindelser: Venskab, hastigen sluttet, maae, naar begge

Hier-

Hierter ikke kiende hinanden nöie, ſnart blive til Fiendſkab.

Dushm. Vilde du da tvinge mig til at begaae en uhyre Laſt, ved at ſtole blot paa hendes ſnedige Ord?

Sarn. [*Foragtelig.*] Du har hört Svaret. — En magelös Piges Ord, ſom aldrig lærde, hvad Ubillighed var, have her ingen Tillid; medens de, hvis Lærdom beſtaaer i at anklage andre, og underſöge Laſter, ere de eneſte Perſoner, ſom tale Sandhed!

Dushm. O Mand af umiskiendelig Sandruhed! jeg er viſt nok den, du beſkriver, men hvad kunde der vindes ved at anklage din fortrolige Veninde?

Sarn. Evig Elendighed.

Dushm. Nei, Elendighed vil aldrig blive Lodden for Puru's Afkom.

Sarn. Hvad nytte vore Modſigelſer? Vi have, o Konge, adlydet vor Lærers Befalinger, og nu vende vi tilbage. Sacontalá er efter Loven din Huſtrue, enten du forſkyder

eller erkiender hende; og en Mands Herredömme er Enevælde. — Gaae foran os Gautami!

[*De to Misras og Gautami gaae bort.*]

Sac. Jeg er bleven bedragen af denne trolöſe Mand; men vil I, mine Venner, vil I nu ogſaa forſage mig? [*Følger dem.*]

Gaut. [*Seer ſig tilbage.*] Min Sön, Sacontalá følger os med de varmeſte Bönner. Hvad kan hun giöre her hos en trolös Mand; hun ſom er idel Ömhed?

Sarn. [*I Vrede til Sacontalá.*] Du ægteviede Kone, ſom ſeer din Herres Feil, önſker du dig at være ganſke uafhængig?

[*Sacontalá ſtandſer og ſkielver.*]

Sarad. Hör mig, Dronning. Derſom du er hvad Kongen erklærer dig at være, hvad Ret har du da til at klage? Men om du kiender din egen Siels Reenhed, ſaa vil det giöre dig Ære at være opvartende Jomfrue i din Herres Pallads. Bliv derfor, hvor du er: vi maae vende tilbage til Canna.

Dushm.

Dushm. Bedrag hende ikke, hellige Mænd, med tomme Forventninger: Maanen aabner Natblomſten; og Solen faaer Vandlilien til at blomſtre; hver er indſkrænket til ſin egen Gienſtand: og ſaaledes holder en dydig Mand ſig fra enhver Forbindelſe med en andens Huſtrue.

Sarn. Og dog er du, o Konge, ſom frygter at fornærme Religion og Dyd, ikke bange for at forſkyde din ægteviede Kone, under Paaſkud, at Mængden af dine offentlige Forretninger har bragt dig til at glemme din private Forbindelſe.

Dushm. [*Til ſin Præſt.*] I Sandhed, jeg kan ikke erindre mig nogen ſaadan Forbindelſe; og jeg ſpörger dig, min aandelige Raadgiver, hvilken af de to Forbrydelſer der er den ſtörſte, at forſage min egen Kone eller at have at beſtille med en andens Kone?

Præst. [*Efter nogen Overveielſe.*] Vi maae antage et Middel imellem begge.

Dushm. Lad mig höre min ærværdige Ledſagers Befaling.

Præst. Det unge Fruentimmer kan boe i mit Huus, til hun er forlöſt.

Dushm. I hvad Henſigt?

Præst. Viſe Stiernetydere have forſikret Kongen, at han vil blive Fader til en berömmelig Fyrſte, hvis Herredömme ſkal ſtrække ſig til de veſtlige og öſtlige Have: derſom nu den hellige Mands Datter ſkal föde en Sön, hvis Hænder og Födder bære Mærke af udſtrakt Vælde, ſaa vil jeg viſe hende Ærbödighed ſom min Dronning, og lede hende til de kongelige Værelſer; hvis ikke, ſaa ſkal hun, i tilbörlig Tid vende tilbage til ſin Fader.

Dushm. Det ſkee, ſom du finder paſſende!

Præst. [*Til Sacontalá*] Kom denne Vei, min Datter, fölg mig.

Sac. O Jord, milde Gudinde, giv mig et Sted inden i din Barm!

[Hun

[*Han gaaer grædendes ud med Præſten, medens de to Misras gaae en anden Vei ud med Gautami! — Dushmanta ſtaaer henrykt i Forundring over Sacontala's Skiönhed, men endnu indhyller Beſværgelſen hans Hukommelſe i dunkle Skyer.*]

Bag Skuepladsen. O underfulde Begivenhed!

Dushm. [*Lyttende.*] Hvad kan være hændet?

Præsten *kommer tilbage.*

Præst. Hör, o Konge, den forfærdelige Begivenhed. Da Canna's Lærlinge vare afreiſte, og Sacontalá grædende og med udſtrakte Arme bejamrede ſin Skiebne, ſaa —

Dushm. Hvad ſaa?

Præst. Saaes et lyſende Legeme i qvindelig Skikkelſe at nedſtige nær ved Apſaraſtirt'ha, hvor Himmelens Nymphe r blive dyrkede; pludſelig opſnappede det hende i ſin Favn, og forſvandt. [*Alle viſe ſig forfærdede.*]

Dushm. Jeg havde fra Begyndelſen af Mistanke om noget Koglerie. — Sagen er forbi:

bi; og det er unödvendigt at tænke mere derpaa. — Sæt dit Sind i Rolighed.

PRÆST. Kongen blive seierrig!

[*Han gaaer ud.*]

DUSHM. Kammerherre! jeg er forfærdelig udmattet; og du Slotsvogter! gaae foran mig til et Sted, hvor jeg kan söge Hvile.

SLOSTV. Denne Vei; Kongen behage at komme denne Vei!

DUSHM. [*Ved sig selv, i det han gaaer.*] Med al min Umage kan jeg ikke erindre mig at have ægtet Eremitens Datter; dog er mit Hierte i saadan en Bevægelse, at det næsten faaer mig til at troe hendes Fortælling.

[*Alle gaae ud.*]

ACT

ACT VI.

Skuepladſen en Gade.

En Politie-Superintendent med to Betiente, ſom lede en Mand med bundne Hænder.

FÖRSTE BET. [*I det han ſlaaer Arreſtanten.*] Tag du det, Cumbhilaca, om ellers Cumbhilaca er dit Navn; og ſiig os nu, hvor du fik denne glimrende Ring med den ſtore Ædelſteen, hvorpaa Kongens Navn ſtaaer indgravet.

CUMBH. [*Skielvende.*] Skaan mig, jeg beder Eders Velbaarnheder, ſkaan mig: jeg er ikke ſkyldig i ſaa ſtor en Laſt, ſom De troe.

FÖRSTE BET. O du anſeelige Brahmen, fik du den af Kongen ſom en Belönning for en betydelig Fortieneſte?

CUMBH. Hör mig bare: jeg er en ſtakkels Fiſker, der boer i Sacravatara. —

And. Bet. Spurgde vi, du Tyv, om din Rode eller din Boepæl?

Super. O Suchaca, lad Staklen fortælle ſin egen Hiſtorie. — Nu ſtig reent ud, du Skurk!

Först. Bet. Hörer du? Giör ſom Herren befaler.

Cumbh. Jeg er en Mand, der underholder min Familie med at fange Fiſk i Garn, eller paa Krog eller og paa mange andre Maader.

Super. [*Leer.*] En dydig Maade at fortiene ſit Bröd paa.

Cumbh. Laſt mig ikke for det, Herre. Vore Forfædres Haandtering, i hvor ringe den end er, maae man ikke ſlaae Vrag paa; og en Mand, ſom ſlagter Dyr for at ſælge, kan have et ömt Hierte, endſkiönt hans Handling er gruſom.

Super. Nu videre, nu videre.

Cumbh. Da jeg en Dag havde fanget en ſtor Rohita Fiſk, og ſkar den op, fandt jeg denne glimrende Ring i dens Mave; men da

jeg

jeg böd den tilfals, blev jeg greben af Eders Velbaarnheder. Saavidt er jeg alene ſkyldig i at have taget Ringen. Vil I da blive ved at ſlaae og banke mig til Döde?

SUPER. [*Lugter til Ringen.*] Det er viſt, Jaluca, at denne Ædelſteen har været i en Fiſkes Liv. Sagen fordrer Overveielſe; og jeg vil melde det til nogen af Kongens Hoffolk.

BEGGE BET. Gaae til, du Lommetyv.

[*De gaae frem.*]

SUPER. Bliv her, Suchaca, ved denne ſtore Stadsport, og bie efter mig, medens jeg taler med nogle af Slotsbetientene.

BEGGE BET. Gaae Rajayucta. Gid Kongen være dig gunſtig!

[*Superintendenten gaaer ud.*]

FÖRSTE BET. Ja! Adgang til Konger kan man alene faae, naar de ikke have andet at beſtille.

AND. BET. Enden af mine Fingere klöe, min kiere Jaluca, efter at ſlaae denne Lommetyv ihiel.

CUMBH.

CUMBH. I vilde da aflive en uſkyldig Mand.

FÖRSTE BET. [*Seer ſig om.*] Her kommer vores Herre. Kongen har været haſtig i at afgive ſin Beſlutning. Nu, Cumbhilaca, enten vil du nu komme til at ſee dine Kammerater igien, eller du vil blive til Föde for Schakaler og Rovfugle.

SUPERINTENDENTEN.

SUPER. Lad Fiſkermanden ſtrax —

CUMBH. [*I Angeſt.*] O! jeg er Dödſens.

SUPER. — blive lös — Heida! ſæt ham paa frie Fod. Kongen ſiger, at han veed, han er uſkyldig, og at hans Beretning er ſand.

AND. BET. Som Herren befaler. — Staklen er ſluppen tilbage fra Yama's Bolig, ſom han ilede til. [*Löſer Fiſkermanden.*]

CUMBH. [*Bukkende.*] Naadige Herre, jeg ſkylder Deres Godhed mit Liv.

SUPER.

SUPER. Staae op min Kiere! og glæd dig over at höre, at Kongen ſkienker dig en Sum Penge af Ringens fulde Værdie: det er en Formue for en Mand af din Stand.

[*Giver ham Pengene.*]

CUMBH. [*I Henrykkelſe.*] Jeg er henreven af Glæde.

FÖRSTE BET. Denne Omlöber ſynes at være nedtagen fra Kagen, og ſat paa Ryggen af en Parade-Elephant.

AND. BET. Kongen maae formodentligen holde meget af ſin Ædelſteen.

SUPER. Ikke for dens indvortes Værd; men jeg giettede Aarſagen til hans overværtes Glæde, da han ſaae den.

BEGGE BET. Hvad kunde den da være?

SUPER. Jeg formodede, at den opvakde Erindringen hos ham om en Perſon, ſom har Sted i hans Hierte; thi ihvorvel han har af Naturen megen Sindsſtyrke, ſaa var han dog fra det Öieblik, han ſaae Ringen, i nogle Minuter i en forfærdelig Bevægelſe.

AND.

And. Bet. Herren har da giort Kongen en overmaade ſtor Fornöielſe.

Förſte Bet. Ja, og det ved Hielp af denne Fiſkefanger. [*Seer bittert paa ham.*]

Cumbh. Vær ikke vreed — Det Halve af Pengene ſkal deles imellem Eder at kiöbe Viin for.

Förſte Bet. O nu er du en elſkværdig Ven — God Viin er det kiereſte, vi kan faae. — Lad os gaae ſammen hen til Viinhandlerens.

[*De gaae ud.*]

Skuepladſen er Slotshaven.

Nymphen Misracesi *ſees i Luften.*

Misrac. Min förſte Forretning gik rigtig for ſig, da jeg gik ned at bade mig i Nymphens Dam; og nu maae jeg ſee med mine egne Öine, hvor forförget den dydige Konge er. — Sacontalá ligger meget paa dette Hierte, fordi hun er en Datter af min elſkelige Menaca, der

over-

overdrog mig begge disse Commissioner. — [*Hun seer sig omkring.*] Ak! paa en saa glædelig Dag synes Monarkens hele Huus nedtrykt af en eller anden nye Sorg. — Ved at bruge min overnaturlige Magt kunde jeg vide, hvad der er foregaaet, men jeg maae vise Agtelse for Menaca's Önsker. Jeg vil derfor skiule mig imellem disse Planter, og uden at være synlig lægge Mærke til hvad der er foregaaet.

[*Hun stiger ned og tager sit Sted.*]

To Jomfruer *Elskovsgudens Ledsagerinder.*

Förste Jomf. [*Seer paa en Amra-Blomst.*] Denne Amra's Blomster, bölgende paa den grönne Stilk, ere friske og lette som Aanden af denne Foraarsmaaned. Jeg maae forære Gudinden Reti en Kurvfuld af dem.

And. Jomf. Hvad, min Parabhritica, vil du da allene giöre Foræring af dem?

Förste Jomf. O min Veninde Madhucarica! naar en Hun-Cocilá, som mit Navn bety-

betyder, ſeer en blomſtrende Amra, ſaa bliver hun henrykt, og forglemmer ſig ſelv.

And. Jomf. [*Henrykt.*] Hvad! er Södhedens Aarstid virkeligen kommen igien?

Förste Jomf. Ja; den Aarstid, da vi ikke maae ſynge om andet end Viin og Elſkov.

And. Jomf. Hielp mig da, medens jeg kryber op i det Træe, og beröver det ſine vellugtende Ædelſtene, hvilke vi vil bringe ſom et Offer til Cáma.

Förste Jomf. Naar jeg hielper, maae jeg have Halvdelen af den Belönning, ſom Guden vil ſkienke.

And. Jomf. Det forſtaaer ſig, om vi end ikke forud vare blevne enige om det. Vi ere ikkun een Siel, det veed du, omendſkiönt Brahma har givet den to Legemer. — [*Hun kryber op, og ſamler Blomſter.*] Ak! Knoppene ere neppe aabnede. — Her er een lidt oplukket; den udgyder en fortryllende Vellugt. — [*Tager en haandfuld Knoppe.*] Denne Plante er helliget til Guden, der bærer en Fiſk i ſin Banner. O

ſöde

ſöde Blomſt, ſom jeg nu indvier, du fortiener vel at ſættes paa Spidſen af Camadeva's ſiette Piil, nu da han griber ſin Bue for at giennembore Myriader Hierter.

[*Hun kaſter en Blomſt ned.*]

Den gamle KAMMERHERRE.

KAM. [*Vreed*] Lad være at brække diſſe halvaabne Knoppe: der vil ingen Jubelfeſt blive i Aar; vor Konge har forbudet det.

BEGGE JOMF. O! tilgiv os. Vi vidſte i Sandhed ikke af noget Forbud.

KAM. I vidſte det ikke! Endog Træerne, ſom vare prydede med Vaaren, og Fuglene, ſom ſatte ſig paa dem, tage Deel i vor Monarks Sorg. Det er Aarſagen, at diſſe Knoppe, ſom længe have viiſt ſig, endnu ikke udgyde deres befrugtende Stöv; og at Curavaca-Blomſten, ſkiönt fuldkommen i Dannelſe, forbliver indhyllet i ſit tillukte Blomſterdække *); me-

*) Chalice, calyx.

medens Cócila's Stemme, da dog den kolde Dug falder ikke mere, er indſluttet i dens Strube; og ſelv Smara, Forlyſtelſens Gud, ſætter den halvuddragne Piil tilbage i ſit Kogger.

Misr. [*Affides.*] Viſt nok er Kongen beſtandig og ömhiertet.

Förste Jomf. For faa Dage ſiden affendte Mitravaſu, Statholderen af vor Provinds, os for at kyſſe Kongens Födder, og vi ere hidkomne for at pryde hans Lunde og Haver med allehaande Sindbilleder: dette er Aarſagen, at vi intet have hört af hans Forbud.

Kam. Agt eder nu for at gientage eders Forbrydelſe.

And. Jomf. At adlyde vores Herre vil viſt nok være Glæde; men om det maa være os tilladt at höre Tildragelſen, ſaa vær ſaa gunſtig at fortælle os, hvad der har bevæget vor Beherſker til at forbyde os den ſædvanlige Höitidsfeſt.

MISR. [*Affides.*] Konger holde i Almindelighed meget af muntre Fornöielſer; og der maae være en betydelig Aarſag til Forbudet.

KAM. [*Affides.*] Sagen er offentlig: hvorfor ſkulde jeg ikke fyldeſtgiöre dem? — [*Höit.*] Er ikke Tidenden om Sacontalá's ſörgelige Bortgang kommen eder for Öre?

FÖRSTE JOMF. Af Statholderen hörde vi hendes Tildragelſer ſaa vidt ſom til Synet af den uheldige Ring.

KAM. Jeg har da ikke meget at lægge til. — Da Kongen ved at ſee ſin Ædelſteen, var kommen til ſin Hukommelſe igien, raabde han ſtrax: "Ja den magelöſe Sacontalá er min "lovlige Huſtrue, og da jeg forſkiöd hende, "havde jeg tabt min Fornuft." — Han viisde de ſtærkeſte Kiendetegn paa yderlig Sorg og Fortrydelſe; og fra det Öieblik har han afſkyet Livets Fornöielſer. Ikke mere anſpænder han nu fra Dag til Dag ſine höie Naturgaver til ſit Folks Vel: han forlænger ſine Nætter uden at tillukke ſine Öine kaſtende ſig uophörlig

paa Kanten af ſit Leie; og naar han ſtaaer op, taler han ikke een ſammenhængende Mening, men tager Feil af Fruentimmernes Navne i hans Gemakker, og af Forvirring kalder enhver af dem Sacontalá: derpaa ſætter han ſig bluendes ned, med Hovedet langs nedböiet paa ſine Knæe.

MISR. [*Affides.*] Dette er mig kiert, meget kiert.

KAM. Paa Grund af den dybe Sorg, ſom nu herſker i hans Hierte, er Vaarens Jubelfeſt bleven forbuden.

BEGGE JOMF. Forbudet er meget passeligt.

BAG SKUEPLADSEN. Giör Plads! Kongen gaaer her igiennem.

KAM. [*Lytter.*] Her kommer Monarken: gaaer derfor bort, Jomfruer, til eders egen Provinds.

[*De gaae.*]

DUSHM.

DUSHMANTA *kommer ind i Bodfærdigheds Dragt, foran gaaer en* STATSVOGTER, *og efter ham* MADHAVYA.

KAM. [*Stirrende paa Kongen.*] Ak! hvor majeſtætiſke ere ædle Skabninger i enhver Dragt! — Vor Fyrſte er endog i Sorgens Kappe en ærværdig Gienſtand. — Skiönt han har forkaſtet Fornöielſe, Prydelſer og Forretninger, ſkiönt han bliver ſaa mager, at hans gyldne Armbaand nedfalder löſt endog til hans Haandled; ſkiönt hans Læber ere forbrændte af hans Sukkes Hede, og hans Öine ſtaae ſtivt aabne af langvarig Sorg og Mangel paa Sövn, ſaa blændes jeg dog af den Dydens Glands, der ſtraaler i hans Aaſyn, liig en fiint ſleben Demant.

MISR. [*Affides ſtirrende paa Dushmanta.*] Det er ikke uden gyldig Aarſag, at min elſkede Sacontalá, ſkiönt forſmaaet og forſkudt, er dybt nedtrykt af Sorg over hendes Fraværelſe fra denne unge Mand.

DUSHM.

DUSHM. [*Gaaer langsom frem i dybe Betragtninger.*] Da min Dyrebareſte med Antilopens Öine vilde have erindret mig om vor Kierlighed, var jeg ſikkert i Slummer; men den yderſte Elendighed har vækket mig.

MISR. [*Affides.*] Den indtagende Pige vil tilſidſt blive lykkelig.

MADH. [*Affides.*] Denne vor Monark er nu igien henreven af Kierlighedens Ström; og jeg veed neppe noget Middel for hans Sygdom.

KAM. [*Nærmer ſig til Kongen.*] Kongen blive ſeierrig! Han behage at tage i Öie hiin ſmukke Lund, diſſe kölige Gange og denne blomſterrige Have; hvor han med Fryd kan hvile ſig paa Forlyſtelſens Bredde.

DUSHM. [*Hörer ham ikke.*] Statsvogter! meld den förſte Miniſter i mit Navn, at da jeg har beſlutter at være længe borte fra Staden, ſaa har jeg i Sinde for nogen Tid ikke at ſidde i Domhuſet; men lad ham ſkrive og aſſende til mig alle de Sager, ſom kan forekomme imellem mine Underſaatter.

STATSV.

STATSV. Som Kongen befaler.

[*Han gaaer ud.*]

DUSHM. [*Til Kammerherren.*] Og du, Parvatayana, forsøm ikke din fastsatte Forretning.

KAM. Nei langt fra.

MADH. Du har ikke ladet en Flue blive tilbage i Haven. — Fornöi dig nu i denne Eensomhed, der synes oplivet ved Afskeden af den dugrige Aarstid.

DUSHM. O Madhavya, naar Folk, som ere anklagede for store Forbrydelser, befindes ganske uskyldige, see da, hvorledes deres Anklagere blive straffede! Affindighed tillukde min Erindring om min forrige Kierlighed for den Vises Datter, og nu har den Hiertefödde Gud, der finder Glæde i at foraarsage Smerte, befæstet sin Buestræng med en nye Piil, som er tilspidset med Blomsten af en Amra. — Nu da den uheldige Ring har givet mig min Hukommelse tilbage, see nu begræder jeg med angerfulde Taare Tabet af min Elskeligste, endog naar Vaarens Ankomst fylder alle andres Hierter med Fryd.

MADH.

MADH. Vær rolig, min Ven, medens jeg brækker Elſkovsgudens Pile med min Stav.

[*Han nedſlaaer nogle Blomſter af et Amra-Træe.*]

DUSHM. [*Grundende.*] Ja jeg erkiender Brahma's höieſte Magt [*Til Madhavya*] Hvor ſkal jeg nu ſætte mig, min Ven, og opmuntre mit Öie ved de ſpæde Buſke, ſom have en liden Lighed med Sacontalá's Skabning?

MADH. De vil ſnart ſee den duelige Malerſke, ſom De underrettede om, at De vilde henbringe Formiddagen i hiin Buegang af Madhavi-Krybere, og hun vil bringe Dronningens Billede, ſom De befalede hende at male.

DUSHM. Min Siel vil forlyſte ſig endog i hendes Billede. — Viis mig Veien til Buegangen.

MADH. Her, min Ven. — [*De gaae begge, og Misraceſi følger dem.*] — Dette Lyſthuus af ſammentvundne Madhavi, forſkiönnet ved Stykker af Steen, liig glimrende Demanter, ſynes ved ſin Behagelighed, ſkiönt maallöſt, at önſke

dig

dig velkommen. — Lad os gaae derind, og ſætte os.

[*De ſætte ſig ned i Baggrunden.*]

MISR. [*Affides.*] Bag diſſe greenrige Buſke ſkal jeg beſkue min Sacontalá's Billede. — Siden efter ſkal jeg ile hen at berette hende hendes Mands oprigtige Kierlighed.

[*Hun ſkiuler ſig.*]

DUSHM. [*Sukkende.*] O min dyrebare Ven, den hele Tildragelſe i Eremitboligen er mig nu i friſk Minde. Jeg ſagde dig, hvor meget jeg ved förſte Öiekaſt blev rört ved Synet af denne Pige; men da jeg forſkiöd hende, var du ikke tilſtede. Hendes Navn igientog jeg ofte, [og hvor kunde jeg andet?] i vore Samtaler. — Hvad! har du, ligeſom jeg havde, forglemt den hele Sammenhæng?

MISR. [*Affides.*] Verdens Beherſkere, mærker jeg nok, maae ikke et Öieblik være borte fra Gienſtandene for deres Kierlighed.

MADH. O! nei: jeg har ikke forglemt den; men ved Slutningen af vor Samtale for-

ſikre-

ſikrede De mig, at Deres Elſkovs-Hiſtorie var alene opfunden for Deres Moerſkab, og i mit Hiertes Enfoldighed troede jeg dette. — Af den hele Sag ſynes det, ſom en ſtor Begivenhed er beſkikket af Himmelen.

MISR. [*Afſides.*] Intet er viſſere.

DUSHM. [*Efter at have ſiddet i dybe Tanker.*] O min Ven! ſkaf mig nogen Lindring for min Pinſel.

MADH. Hvad nye Smerte piner Dem? dydige Mænd ſkulde aldrig lade ſig ſaaledes plage: den meeſt raſende Vind rokker ikke Biergene.

DUSHM. Naar jeg tænker paa din Venindes Sacontalá's Tilſtand, ſom nu maae være inderligen rört ved min Trolöshed mod hende, ſaa er jeg utröſtelig. — Hun ſatte et Forſög paa at ville have fulgt Brahmanerne og Matronen: bliv, ſagde den Viſes Lærling, ſom var ærværdig ſom den Viſe ſelv, bliv, ſagde han, med en höi Stemme. Derpaa vendte hun endnu eengang ſtift imod mig, hendes Forræ-

der,

der, det himmelſke Anſigt, ſom var bedugget med ſtrömmende Taarer; og den blotte Tanke om hendes Smerte brænder mig ſom et forgiftet Spyd.

MISR. [*Afſides*] Hvor han plager ſig ſelv! jeg tager ret Deel i hans Skiebne.

MADH. Viſt nok maae en Himlens Indbygger have opſnappet hende til ſin Bolig.

DUSHM. Nei, hvilken Gud vilde have paataget ſig den Umage at bortföre en Kone ſaa ſtærkt hengiven til ſin Mand? Menaca, Swerga's Nymphe, födde hende, og nogle af hendes ledſagende Nymper, formoder jeg, have ſkiult hende efter hendes Moders Begiering.

MISR. [*Afſides.*] At forſkyde Sacontalâ var upaatvivleligen Virkningen af et Raſerie og ingen vaagen Mands Handling.

MADH. Derſom det forholder ſig ſaa, vil De ſnart ſee hende igien.

DUSHM. Ak! hvoraf troer du det?

MADH.

MADH. Fordi ingen Fader eller Moder kan længe taale at ſee deres Datter berövet ſin Mand.

DUSHM. Var det Sövn, der ſvækkede min Hukommelſe? Var det Blændeværk? Var det en Irring i min Dömmekraft? Eller var det en beſtemt Lön for mine ſlette Handlinger? I hvad det end var, ſaa föler jeg, at jeg, indtil Sacontalá kommer tilbage i diſſe Arme, ſkal være nedſtyrtet i en Afgrund af Kummer.

MADH. Fortvivl ikke: ſelv den uheldige Ring er et Exempel paa, at det Tabte maae findes. — Begivenheder, ſom blive beſkikkede af Himmelen, maae man ikke begræde.

DUSHM. [*Seer paa ſin Ring.*] Denne Rings Uheld, der nu er falden af et Sted, den ikke ſaa let vil faae igien, maae jeg i det ringeſte begræde. — O Ædelſteen, du er borte fra den blöde med rödmende Spidſer forſkiönnede Finger, hvor dit Sted var blevet dig anviiſt; og ſaa liden ſom du er, ſaa kiendes dine onde Egenſkaber af den Lighed, din Straf har med min. —

MISR.

MISR. [*Affides.*] Var den kommen paa en anden Haand, vilde dens Skiebne være bleven ret beklagelig. — O Menaca, hvor vilde du fryde dig ved den Samtale, der indtager mine Örer!

MADH. Tillad mig at vide, paa hvad Maade Ringen fik Sted paa Sacontalá's Finger.

DUSHM. Du ſkal vide det, min Ven. — Da jeg vilde gaae fra den hellige Skov til min Hovedſtad, henvendte min Elſkelige med Taarene i Öinene ſig ſaaledes til mig: "Hvor-"længe vil min Herres Sön bevare mig i ſin "Erindring„?

MADH. Vel; og hvad ſaa?

DUSHM. Derpaa ſatte jeg denne Ring paa hendes elſkværdige Finger, og ſvarede ſaaledes: "Læs hver Dag een af de tre Stavelſer, "ſom ere indgravede paa denne Steen; og "forend du har ſtavet Ordet Dushmanta, ſkal "een af min ædleſte Betientere opvarte dig, "og ledſage min Dyrebareſte til ſit Pal-

"lads.

„lads.„ — Dog forglemde jeg — jeg flog Haanden af hende i min Affindighed.

Misr. [*Affides.*] En fortryllende Tid af tre Dage var fastsat imellem deres Adskillelse og Sammenkomst; og denne giorde Brahma's Villie ulykkelig.

Madh. Men hvor kom Ringen, som en Fiskekrog, i Munden paa en Karpe?

Dushm. Da min Elskede øsede Vand paa sit Hoved af Sachitirt'ha's Dam, maae Ringen ubemærket være falden af.

Madh. Det er meget rimeligt.

Misr. [*Affides.*] O! det var Aarsagen, at Kongen, som har ikke Frygt for andet end Uretfærdighed, tvivlede om sit Ægteskabs Virkelighed; men jeg falder i Forundring over hvad Forbindelse, der kunne være imellem hans Hukommelse og en Ring?

Dushm. Jeg er ret vreed paa denne Ædelsteen.

Madh. [*Leende.*] Saa er jeg paa denne Stav.

DUSHM. Hvorfor det, Madhavya?

MADH. Fordi den tör blive ved at være saa lige, naar jeg er saa kroged. — Uforskammede Stok!

DUSHM. [*Hörer ham ikke.*] Hvorledes kunde du, o Ring, forlade den Haand siret med blöde lange Fingere, og falde i en Dam, som var prydet blot med Vandlilier? — Svaret er klart: du er uden Fornuft. — Men hvorledes kunde jeg, som var föd med en fornuftig Siel, forsage min alene Elskede?

MISR. [*Afsides.*] Han optager min Anmærkning.

MADH. [*Afsides.*] Saa! jeg maae bie her under al hans Grublen, og döe af Hunger.

DUSHM. O min Dyrebareste, som jeg behandlede med Ringeagt, og forsagede uden Aarsag, naar vil denne Forræder, hvis Hierte er dybt igiennemboret af angerfuld Sorg, engang endnu blive lyksaliggiort ved Beskuelsen af dig.

En JOMFRUE *kommer ind med et Malerie.*

JOMF. Store Konge! Billedet er færdigt.

[*Holder det for ham*]

DUSHM. [*Stirrer paa det.*] Ja; det er hendes Anſigt; det er hendes deilige Öine; det er hendes Læber, ſom ere forſkiönnede med Smiil, og overgaaer den röde Glands af Carcandhu Frugten: hendes Mund, ſkiönt malet, ſynes at tale, og hendes Aaſyn ſkyder Kierligheds Straaler blandede med en Afvexling af ſmeltende Taarer.

MADH. I Sandhed, min Ven, det Malerie er ſödt ſom Elſkovsguden ſelv: mit Öie glider op og ned for at mætte ſig paa enhver liden Deel af det; og det foraarſager mig lige-ſaa megen Fornöielſe, ſom om jeg virkelig talede med den levende Sacontalá.

MISR. [*Affides.*] Et fortreffeligt Malerie! — Min elſkede Veninde ſynes mig at ſtaae for mine Öine.

DUSHM. Dog er Billedet uendelig ringere end Originalen; og min varme Indbildnings-

kraft

kraft foreſtiller ſig, ved at opfylde dets Mangler, paa nogen Maade min Dyrebareſtes Elſkværdighed. —

Misr. Hans Tanker ſvare til hans yderlige Kierlighed og alvorlige Fortrydelſe.

Dushm. [*Sukkende.*] Ak! jeg forſkiöd hende, da hun nyligen nærmede ſig til mig, og nu viſer jeg her Ærbödighed mod hendes Billede; liig en Reiſende, der ligegyldig gaaer forbi en klar og fuldrindende Bæk, og ſtrax brænder af Törſt efter et falſkt Udſeende af Vand i den ſandige Örk.

Madh. Der ere ſaa mange Fruentimmer-Figurer paa dette Lerred, at jeg kan ikke vel kiende Dronningen Sacontalá.

Misr. [*Afſides.*] Den gamle Mand forſtaaer ſig ikke paa hendes overtræffende Skiönhed; hendes Öine, ſom tryllede hans Fyrſtes Siel, formoder jeg funkede aldrig paa Madhavya.

Dushm. Hvilken af Figurerne troer du foreſtiller Dronningen Sacontalá?

MADH. [*Seer nöie paa Maleriet.*] Det er hende, tænker jeg, ſom ſeer lidt afmægtig ud, ſom har Kiolen ſaa löſelig ſnört, med de mat nedfaldende ſpæde Arme; faa klare Draaber paa Anſigtet og nogle Blomſter nedhængende fra hendes ubundne Lokker. Det maae være Dronningen; og de övrige ere formodentligen hendes Jomfruer.

DUSHM. Du dömmer rigtig; men min Kierlighed fordrer noget mere paa Stykket. Ved en Mangel i Farveblandningen ſynes en Taare at nedtrille ad hendes Kind, ſom ikke paſſer ſig med den Stand, hvori jeg önſkede at ſee hende malet. — [*Til Jomfruen.*] Chaturica! Maleriet er ikke fuldendt. — Gaae tilbage til Malerſtuen og bring dine Redſkaber.

JOMF. Gode Madhavya, hold Maleriet, medens jeg adlyder Kongen.

DUSHM. Nei, jeg vil holde det.

[*Han tager Maleriet, og Jomfruen gaaer.*]

MADH. Hvad mere ſkal der males?

MISR.

Misr. [*Assides.*] Han önsker formodentlig at lægge alle de Omstændigheder til, som passede sig med hans Elskeliges Forfatning i Eremitboligen.

Dushm. I dette Landskab, min Ven, önsker jeg at see forestilt Strömmen Malini med nogle forelskede Flamingoer paa dens grönne Bredde; længere tilbage maae vise sig nogle Höie nær ved Bierget Himalaya, omringet af Chamara's Hiorde; og i Forgrunden et smukt spredende Træe, med nogle vævede Barkkioler ophængte paa dets Grene for at törres af Soelstraalerne; medens et Par sorte Antiloper ligger i dets Skygge, og Hunnen gnider sagte sin smukke Pande paa Hannens Horn.

Madh. Læg til hvad De behager; men i mine Tanker skulde de tomme Steder fyldes med gamle Eremiter, nedböiede til Jorden ligesom jeg.

DUSHM. [*Hörer ham ikke.*] O! jeg havde forglemt, at min Elſkelige ſelv maae have nogle nye Prydelſer.

MADH. Hvad kan det være?

MISR. Uden Tvivl ſaadanne, ſom paſſe ſig for en Pige, der er opfödt i en Skov.

DUSHM. Kunſtnerinden har udeladt en Sirisha Blomſt med ſin Blomſterſtilk *) hefter bag hendes blöde Öre og dens Stövtraade **) bölgende over en Deel af hendes Kind; og imellem hendes Bryſter maae fættes en Slöife af Vandliliestilkes ſpæde Trævler, liig Straalerne af den höſtlige Maane.

MADH. Hvorfor ſkiuler Dronningen en Deel af ſit Anſigt, ſom om hun var bange for noget, med Enderne af ſine Fingere, der glöde ſom Blomſterne af Cuvalaya? O! nu ſeer jeg en uforſkammet Bie, den Vellugts-Tyv, der ſynes begierlig efter at ſuge Honning af hendes Lotos-Læber.

DUSHM.

---

*) Peduncle.

**) Filament.

Dushm. En Bie! jag det uforſkammede Inſect bort.

Madh. Kongen har den øverſte Magt over alle Forbrydere.

Dushm. O du Hanbie, ſom nærmer dig de elſkværdige Indbyggere af en blomſterrig Lund, hvorfor udſætter du dig for den Smerte at blive forjaget? — See, hvor din Hun ſidder paa en Blomſt, og ſkiönt törſtig oppebier dog din Tilbagekomſt: uden dig vil hun ikke ſmage dens Nectar.

Misr. [*Affides.*] Den Tiltale var forvirret, men paſſende.

Madh. Man har giort Hanbiers Troløshed til et Ordſprog.

Dushm. [*Med Vrede.*] O Bie! derſom du rörer min Elſkedes Læber, der er röd ſom et friſkt Blad, hvorpaa ingen Vind har endnu aandet, en Læbe, fra hvilken jeg drak Södhed i Elſkovens Feſt, ſaa ſkal du efter min Befaling blive fængſlet midt i en Lotos. Er du mig endnu ulydig?

Madh.

MADH. Hvor kan den lade være at adlyde, da du forkynder saa haard en Straf? [*Afsides leende*] Han er ganske gal af Kierlighed og Sorg; og ved at holde ham med Selskab skal jeg uden nogen af begge blive ligesaa gal som han.

DUSHM. Efter at jeg har givet dig min strænge Befaling gaaer du endnu ikke af Stedet?

MISR. Hvor dog overdrevne Lidenskaber kan forandre endog den Vise selv!

MADH. Men, min Ven, det er alene en malet Bie.

MISR. [*Afsides*] O! Nu begriber jeg hans Feiltagelse: det viser Kunstens Fuldkommenhed. Men hvorfor bliver han siddende i dybe Tanker?

DUSHM. Hvilken ond Anmærkning var ikke det? — Medens jeg nyder Henrykkelse i at beskue hende, som min Siel er hengiven til, saa fortæller du, grumme Paaminder, mig, at det er allene et Malerie.

[*Græder.*]

MISR.

Misr. Saadan Kummer følger adskilte Elskere! han er fra alle Sider indviklet i Sorg.

Dushm. Hvorfor giver jeg saaledes efter for uophörlig Sorg? Den Sammenkomst med min Dyrebareste, som Drömme vilde skienke mig, afværges ved bestandigen at være uskikket til at imodtage Hvile; og mine Taarer ville ikke tillade mig at see hende tydelig endog i dette Billede.

Misr. [*Afsides.*] Hans Elendighed fritager ham ganske for med fuld Sands at have forladt hende.

Jomfruen *kommer tilbage.*

Jomf. Da jeg, o Konge, kom gaaende med min Æske med Pensler og Farver —

Dushm. [*Hastig.*] Hvad skedde?

Jomf. Saa blev jeg greben med Magt af Dronningen Vasumati, som var bleven underrettet om mit Ærende af sin Opvarterske Pingalica; og saa sagde hun: "Jeg vil selv levere Æsken til min Herres Sön.,,

Madh.

MADH. Hvorledes ſlap du da frie?

JOMF. Imedens Dronningens Opvarterſke fik ſin Kiole lös af en Tornbuſk, hvori den hang faſt, ſtial jeg mig bort.

DUSHM. Min Ven, Madhavya, min ſtore Opmærkſomhed for Vaſumati har giort hende overmodig, og hun vil ſnart være her: hav du Omſorg for at ſkiule det.

MADH. [*Affides.*] Jeg vilde önſke, De vilde ſelv ſkiule det. — [*Han tager Maleriet og ſtaaer op.*] — [*Höit.*] Derſom De vil rede mig ud af Deres hemmelige Gemakkers Garn, hvori jeg er indviklet, og tillade mig at boe paa Muren Meghacha'handa, ſom omringer dem, ſaa vil jeg ſkiule Maleriet paa et Sted, hvor ingen ſkal ſee det uden Duer. [*Han gaaer ud.*]

MISR. [*Affides.*] Hvilken ærefuld Troſkab viſer han ikke mod ſine forrige Forbindelſer, ſkiönt hans Hierte nu er bunden til en anden Gienſtand!

En STATSVOGTER *kommer ind med et Blad.*

STATSV. Held ledſage Kongen!

DUSHM. Statsvogter! har du nyligen ſeet Dronningen Vaſumati?

STATSV. Jeg mödte hende, o Konge; men da hun ſaae Bladet i min Haand, gik hun bort.

DUSHM. Dronningen giör Forſkiel paa Tid: hun vilde ikke hindre mine offentlige Forretninger.

STATSV. Den förſte Miniſter ſender dette Budſkab: "Jeg har omhyggeligen afgiort en "Sag, ſom tildrog ſig i Staden, og nöiagtigen "tilfört den ſkriftlig. Kongen tage den gun- "ſtig i Betragtning. "

DUSHM. Giv mig Bladet. — [*Tager det, og læſer.*] — "Det være herved nedlagt for Kon- "gens Födder, at en Kiöbmand ved Navn Dhana- "vriddhi, ſom havde vidtlöftig Handel til Söes, "var nyligen omkommen i et Skibbrud: han "havde ingen födde Börn; og har efterladt en "Formue af mange Millioner, ſom, om Kongen

beſa-

„befaler, tilfalder det kongelige Skatkammer.„ — [*I Bedrövelse.*] O! hvor ſtort et Uheld det er at döe uden Börn! og med hans Overflod maae han have havt mange Koner: — lad det blive underſögt, om nogen af dem er frugtſommelig.

Statsv. Jeg har hört, at hans Kone, en Datter af en fortreffelig Mand ved Navn Sacetaca, har iagttaget de Skikke, ſom ere brugelige ved Frugtſommelighed.

Dushm. Skiönt Barnet ikke er föd, er det berettiget til Faderens Eiendom. — Gaae: befal Miniſteren at bekiendtgiöre min Dom.

Statsv. Jeg adlyder. [*Gaaer.*]

Dushm. Bie lidt.

Statsv. [*Kommer tilbage.*] Jeg er her.

Dushm. Enten han havde efterladt ſig Afkom eller ikke, ſkulde hans Boe ikke være henfaldet. — Lad det blive forkyndet, at i hvad Slægtninge end nogen af mine Underſaatter kan tabe, ſaa vil Dushmanta [undtagen alene i Tilfælde, hvor Boet henfalder for For-

bry-

brydelſer] af kierlig Ömhed træde i den Slægtnings Sted.

STATSV. Forkyndelſen ſkal blive udſtædt.

[*Han gaaer; og Dushmanta bliver ved at gruble.*]

STATSVOGTEREN *kommer tilbage.*

O Monark! den kongelige Anordning, ſom viſer, at Deres Dyder ere opvaagnede efter en lang Slummer, blev hört med hoverende Frydeſkrig.

DUSHM. [*Sukkende.*] Naar en anſelig Mand döer desværre uden Arving, ſaa falder hans Boe til en Fremmed; og det vil blive Skiebnen for al den Rigdom, der er opdynget af Purus Sönner.

STATSV. Himlen afvende den Elendighed! [*Gaaer.*]

DUSHM. Vee mig! Jeg er berövet al den Lykke, ſom jeg eengang nöd.

MISR. [*Afſides.*] Hvor hans Hierte er fængſlet til Tanken om hans Elſkede!

DUSHM.

Dushm. Min lovlige Kone, ſom jeg nedrigen ſlog Haanden af, er urokkeligen bunden til min Siel: hun vilde være bleven min Families Ære, og kunde have bragt mig en Sön glimrende ſom den rigeſte Frugt af den ſvangre Jord.

Misr. [*Aſſides.*] Hun er ikke forladt af alle; og jeg er forviſſet om, at hun ſnart vil være din.

Jomf. [*Aſſides.*] Hvilken Forundring har ikke Miniſteren foraarſaget hos Kongen ved at ſende ham det fortrædelige Blad! See, han ſvömmer i Taarer.

Dushm. Jeg ulykkelige! mine Forfædres henfarne Siele, der have Fordring paa en Deel af Begravelſes-Kagen, ſom jeg ingen Sön har til at frembyde, frygte for at miſte deres ſkyldige Ære, naar Dushmanta ſkal ikke være mere paa Jorden. — Ak! hvo i vor Familie vil da iagttage de Ligbegængelſes-Skikke, ſom Veda foreſkriver? — Mine Forfædre maae iſteden for en klar Nectar drikke denne Taare-Flod,

det

det eneſte Offer, ſom en Mand, der döer uden Börn, kan giöre dem.

Misr. [*Affides.*] Saadant et Slöer fordunkler Kongens Öine, at han troer der er fuldkomment Mörke, hvor en Lampe nu ſkinner klart.

Jomf. Vær ikke ſaa umaadelig i Deres Sorg; vor Regent er ung; og naar andre Dronninger ſkal föde ham Sönner ligeſaa anſeelige ſom han ſelv, ſaa vil hans Forfædre blive befriede for de Forbrydelſer, ſom de her nede kan have begaaet.

Dushm. [*I bitter Vemodighed.*] Purus Afkom, ſom hidtil har været frugtbar, og uden Lyde, endes i mig; ſom Floden Sereſwati forſvinder i et Landſkab, der er uværdigt for dens guddommelige Ström. [*Han falder i Afmagt.*]

Jomf. Kongen maae tage Mod til ſig

[*Hun löfter ham op.*]

Misr. [*Affides.*] Skal jeg bringe ham til ſig ſelv igien? Nei, han vil ſnart blive opvakt. — Jeg hörde Nymphen Devajanani tröſte Sa-

con-

contalá med diſſe Ord: "Som Guderne forlyſte "ſig i deres Deel af Ofringerne, ſaaledes vil "du ſnart forlyſte dig ved din Mands Kierlig-"hed." Jeg vil derfor gaae hen at oplive hendes Aand og fornöie min Veninde Menaca med en Efterretning om hans Dyder og hans Kierlighed. [*Hun ſtiger op og forſvinder.*]

Bag Skuepladsen. En Brahmen maae ikke dræbes: red en Brahmen's Liv.

Dushm. [*Kommer til ſig ſelv og lytter.*] Ha! var den klagende Röſt ikke Madhavya's.

Jomf. Han er formodentligen med Maleriet i Haanden bleven optaget af Pingalica og de andre Opvarterſker.

Dushm. Gaae, Chaturica, og irretteſæt Dronningen i mit Navn, fordi hun ikke holder ſine Tieneſtepiger i Orden.

Jomf. Som Kongen befaler. [*Hun gaaer.*]

Igien bag Skuepladsen. Jeg er en Brahmen, og maae ikke aflives.

Dushm. Der er ſikkert en Brahmen i ſtor Fare. — Hei! hvo er der?

Den

Den gamle KAMMERHERRE *kommer ind.*

KAM. Hvad behager Kongen?

DUSHM. Spörg, hvorfor den ſvaghierede Madhavya ſkriger ſaa jammerlig.

KAM. Jeg ſkal ſtrax faae det at vide.

[*Han gaaer ud, og kommer ſkielvende tilbage.*]

DUSHM. Er der nogen Alarm, Parvatayana?

KAM. Alarm nok!

DUSHM. Hvorfor ſkielver du? — Saaledes ſkielve Mænd af Alderdom: den gamle Mands Legeme ſittrer af Frygt, ſom Vinden ryſter Pippalas Blade.

KAM. O! red din Ven.

DUSHM. Red ham! fra hvad?

KAM. Fra Nöd og Fare.

DUSHM. Tal mere tydelig.

KAM. Den Muur, ſom ſeer til alle Himlens Hiörner, og ſom efter Skyerne, der ſkiuler den, er kaldet Meghach'handa —

DUSHM. Hvad den?

KAM.

KAM. Fra det överſte af den Muur, hvis Tinding neppe kan naaes af de blaahalſede Duer, har en ond Aand, uſynlig for menneſkelige Öine, med Voldſomhed bortfört Deres Barndoms Ven.

DUSHM. [*Springer haſtig op*] Hvad! Blive endog mine lönlige Gemakker foruroligede af overnaturlige Væſener? — Fyrſte-Værdighed er beſtandig underkaſtet Plage. — En Konge veed end ikke al den Skade, ſom hans egen Forſömmelſe hver Dag og hver Time foraarſager — hvorledes ſkulde han da vide, hvad Srie hans Folk betræder, og hvorledes ſkulde han rette deres Sæder, naar hans egne ikke ere rettede?

BAG SKUEPLADSEN. O hielp! o frie mig!

DUSHM. [*Lytter og gaaer frem.*] Frygt ikke, min Ven, frygt ikke for noget. —

BAG SKUEPLADSEN. Ikke frygte, naar et Uhyre har mig fat ved Nakkebenet, og har i Sin-

i Sinde at brække mit Rygbeen, ſom han kunde brække et Sukkerrör!

DUSHM. [*Seer ſig ſtiſt omkring.*] Heida! min Bue. —

En STATSVOGTER *kommer ind med Kongens Bue og Kogger.*

STATSV. Her er' vor ſtore Helts Vaaben.

[*Dushmanta tager ſin Bue og en Piil*]

BAG SKUEPLADSEN. Her ſtaaer jeg; og af Törſt efter friſkt Blod ſkal jeg dræbe dig, i det du ſpretter, ſom en Tiger ſlaaer en Kalv. — Hvor er nu din Beſkytter Dushmanta, ſom griber ſin Bue for at forſvare den Undertrykte?

DUSHM. [*I Vrede.*] Den Dæmon trodſer mig, i det han nævner mit Navn. — Bie kun, du nedrigſte af alle Uhyrer. — Her er jeg, og du ſkal ikke længe beholde Livet. — [*Löfter ſin Bue.*] — Viis mig Veien, Parvatayana, til Terraſſe-Trapperne.

KAM. Her, ſtore Konge. — [*Alle löbe ud.*]

Skuepladſen forandres til en breed Jord-Altan.

DUSHMANTA *kommer ind.*

DUSHM. [*Seer ſig omkring.*] Ah! Stedet er nu forladt.

BAG SKUEPLADSEN. Red mig, O! red mig. — Jeg ſeer dig, min Ven, men du kan ikke kiende mig, der liig en Muus i en Kats Klöer har intet Haab om Liv.

DUSHM. Men denne Bue ſkal ſkille dig fra din Fiende til Trods for det Koglerie, ſom giör dig uſynlig. — Madhavya, vær tryg; og du, blodtörſtige onde Aand, troe ikke, at du ſkal fælde ham, ſom jeg elſker og vil beſkytte. — See, nu lægger jeg en Piil, ſom ſkal giennembore dig, der fortiener at döe, og ſkal redde en Brahmen, der fortiener at leve længe; ligeſom den himmelſke Fugl indſuer Melken, og lader Vandet blive tilbage, hvormed det var blandet.

[*Han trækker Bueſtrængen op.*]

MATALI

MATALI *og* MADHAVYA *komme ind.*

MAT. Guden Indra har beſtemt onde Aander at falde for dine Pile: imod dem maae du ſpænde din Bue; og kaſt Godheds tindrende Öine paa dine Venner.

DUSHM. [*Giver forbanſet ſine Vaaben tilbage.*] O! Matali, velkommen; med Höiagtelſe hilſer jeg den, ſom kiörer Indra's Vogn.

MADH. Hvad! denne Morder var ved at tage mig af Dage, og du hilſer ham med et venligt Velkommen!

MAT. [*Smilende.*] O Konge; lev længe, og giör Erobring! Hör det Ærende, hvori Firmamentets Beherſker affendte mig.

DUSHM. Jeg er i Ærbödighed opmærkſom.

MAT. Der er en Slægt af Danavas, Calanemi's Börn, ſom man veed ere vanſkelige at undertvinge. —

DUSHM. Det har jeg allerede hört af Nared.

MAT. Guden med de hundrede Ofringer, der ikke er i Stand til at dæmpe den Kæmpe-Slægt, overdrager til dig sin elskede Ven at angribe dem i fuld Kamp; ligesom Solen med de syv Gangere mistvivler om at overvinde Nattens mörke Legioner, og viger for Maanen, som lettelig adspreder dem. Bestig derfor Indra's Vogn med mig, grib din Bue, og gaae frem til den visse Seier.

DUSHM. Saadant et udmærket Agtelses-Tegn af de gode Skytsaanders Fyrste giör mig höilig Ære; men siig mig, hvorfor De handlede min arme Ven Madhavya saa haardt.

MAT. Da jeg mærkede, at De af en eller anden Aarsag var yderlig bekymret, saa önskede jeg at vække Deres Aand ved at opirre Dem til Vrede. — Ilden brænder, naar man kaster Brændsel paa den; Slangen, naar den bliver opirret, skyder sit Hoved imod Angriberen; og en Mand, som er i Stand til at erhverve Ære, anspænder sig, naar hans Mod bliver opvakt.

DUSHM.

DUSHM. [*Til Madhavya.*] Min Ven, Diveſpetir's Befaling maae ſtrax adlydes: gaae derfor; bring Efterretningen til min förſte Miniſter, og ſiig ham i mit Navn: "Lad din Vis-"dom beſkytte mit Folk imod Fare, medens "denne opſpændte Bue har en anden Forret-"ning."

MADH. Jeg ſkal adlyde; men önſker, den kunde være bleven brugt uden Hielp af min Angeſt. [*Han gaaer.*]

MAT. Stig op, ſtore Konge!

[*Dushmanta ſtiger op, og Matali kiörer afſted med Vognen.*]

ACT

ACT VII.

DUSHMANTA *og* MATALI *i* INDRA's *Vogn, ſom foreſtilles at være over Skyerne.*

DUSHM. Jeg föler, Matali, at jeg for at have udfört Indra's Befaling, ikke fortiende ſaadan en overvættes Ære.

MAT. Ingen af eder begge er fornöiet. De, ſom have viiſt Tordenens Gud ſaa ſtor en Velgierning, betragter det ſom en ubetydelig Andagts Handling; medens han ikke regner al ſin Godhed lige med Deres viſte Velgierning.

DUSHM. Der er ingen Sammenligning imellem Fortieneſten og Belönningen. — Han overſteg min varmeſte Forventning, da han, för han lod mig fare, lod mig ſidde paa det halve af ſin Trone, og paa ſaadan Maade ophöiede mig i Nærværelſe af alle Himlens

Ind-

Indbyggere; og i det han ſmilede ved at ſee ſin Søn Jayanta, ſom ſtod nær ved ham, begierlig efter ſamme Ære, overgiöd han min Barm med Saften af himmelſk Sandal-Træe, og kaſtede over min Hals en Krands af Blomſter, udſprungne i Paradiis.

MAT. O Konge! De fortiener alle muelige Belönninger af de gode Skytsaanders Beherſker; hvis empyriſke Sæder ere tvende Gange blevne udredede fra Tornene af Danu's Afkom, förſt ved Mandlövens Klöer og ſidſt ved dine ufeilbare Pile.

DUSHM. Min Seier har jeg alene Gudens Beſkyttelſe at takke for; ligeſom Tienerne paa Jorden, naar de ere heldige med ſtore Foretagender, ſkylde deres Lykke til deres Herrers Anſeelſe. — Kunde Arun adſprede Nattens Mörke, om Guddommen med de tuſende Straaler ikke havde ſtillet ham foran Dagens Vogn?

MAT. Sammenligningen er fuldkommen rigtig. [*Kiörer langſom.*] See, o Konge, hvor

höit

höit du er ophöiet i din fulde Herlighed nu, da du farer frem paa Skyernes Ryg! de glædede Skytsaander have imellem Livſens Træer ſamlet diſſe Purpur- og Azur-Farver, hvormed de himmelſke Jomfruer farve deres deilige Födder, og nu ſkrive de dine Bedrifter i Vers, ſom fortiene himmelſke Toner.

Dushm. [*Beſkedentlig.*] I min Henrykkelſe, Matali, over at have adſpredt Kæmperne har dette underfulde Sted undgaaet min Opmærkſomhed. — I hvad Vindſtrög gaae vi nu frem i vor Reiſe?

Mat. Denne er den Vei, ſom förer langs den tredobbelte Ström, Himmelens klareſte Prydelſe, og ſom bringer hine Lys til at omvelte ſig i en Cirkel med adſpredte Straaler: det er Strömmen af en ſagte Vind, ſom opholder Gudernes ſvömmende Skikkelſe, og denne Vei var Vishnu's andet Skridt, da han forſtyrrede den ſtolte Vali.

Dushm. Min indvortes Siel, ſom virker ved udvortes Sandſe-Redſkaber er ved dette

Syn

Syn fyldt med tryllende Velbehag. — [*I det han seer paa Hiulene.*] Jeg formoder, at vi nu gaae igiennem Skyernes Bane.

MAT. Hvoraf giör De den Slutning?

DUSHM. Vognen selv lærer mig, at vi bevæge os hen over Skyer, som ere svangre med Regn; thi Hiulenes Kreds omstænker skinnende Vand, Indra's Heste funke af Lynild, og nu seer jeg de qvidrende Chatacaser nedstige fra deres Reder paa Biergenes Toppe.

MAT. Ganske rigtigt; og i et andet Öieblik vil De være i det Land, som De regierer.

DUSHM. [*Seer ned.*] Ved de himmelske Hestes snelle, skiönt umærkelige Nedstigen, bliver jeg nu Menneskenes forundte Opholdsted vaer. — Forfærdelige Udsigt! Det er endnu saa langt fra os, at det lave Land synes eet med de höieste Biergtoppe; Træerne oplöfte deres greenrige Skuldre, men synes uden Blade; Floderne see ud som klare Linier, men deres Vand forsvinder; og i dette Öieblik synes Jordkloden at blive kastet op ved en uhyre Magt.

MAT.

MAT. [*Seer med Ærbödighed paa Jorden.*] Hvor behagelig er Menneſkenes Bolig! — O Konge! De ſaae grant.

DUSHM. Siig mig, Matali, hvad Bierg er det, der liig en Aftenſkye udgyder glade Strömme, og danner en gylden Zone mellem de veſtlige og öſtlige Have?

MAT. Dette er, o Konge, Gandharva's Bierg ved Navn Hemacuta: hele Verden eier ikke et herligere Sted for Frommes heldige Andagt. Der er det, at Caſyapa, de Udödeliges Fader, Menneſkenes Beherſker, Marichi's Sön, ſom udſprang fra den Selvſtændige, boer med ſin Huſtrue Aditi, lykſalig i hellig Eenſomhed.

DUSHM. [*Andægtig.*] Denne Leilighed til at naae Held og Lykke maae man ikke forſömme: kan jeg nærme mig til det guddommelige Par, og viſe dem min fulde Ærbödighed?

MAT. Det forſtaaer ſig. — Det er en fortreffelig Tanke! — Vi ere nu allerede nedſtegne paa Jorden.

DUSHM.

DUSHM. [*I Forundring.*] Diſſe Vognhiul give ingen Lyd; intet Stöv reiſer ſig fra dem; og Vognens Nedgang gav mig intet Stöd.

MAT. Det er Forſkiellen, o Konge, mellem din Vogn og Indra's!

DUSHM. Hvor er Marichi's hellige Opholdsſted?

MAT. [*Pegende.*] Lidt paa hiin Side Lunden, hvor De ſeer en gudfrygtig Yógí, uden Bevægelſe ſom en klippet Buſk, holdende ſit tyktſtaaende Haar og fæſtende ſine Öine paa Solekredſen. — Mærk; hans Legeme er halv ſkiult af en hvid Myre-Boe dannet af opmuret Leer; Skindet af en Slange beklæder Stedet af hans præſtelige Baand, og en Deel af det omgiorder hans Lænder; en Mængde knudrede Planter omflette og ſaare hans Hals; og omringende Fugle-Reder ſkiule næſten hans Skuldre.

DUSHM. Jeg böier mig for en Mand af hans ſtrænge Andagt.

MAT.

MAT. [*Trækker Tömmen ind.*] Saa langt, og ikke længer. — Nu træde vi ind i hans Helligdom, der beherſker Verden, og i de Lunde, ſom vandes af Strömme fra himmelſke Kilder.

DUSHM. Dette Tilflugtſted er behageligere end Paradiis ſelv: jeg kunde indbilde mig, at jeg badede mig i en Nectar-Dam.

MAT. [*Holder ſtille med Vognen.*] Kongen behage at ſtige ned.

DUSHM. [*Stiger gladelig ned.*] Hvorledes kan du forlade Vognen?

MAT. Ved ſaadan en Leilighed vil den blive paa ſit Sted: vi kan begge forlade den. — Her gaaer Veien, ſeierrige Helt, her gaaer Veien. See, det er de ſande Gudfrygtiges Tilflugtſted.

DUSHM. Med lige Forundring betragter jeg baade de Gudfrygtige og deres höitidelige Tilflugtſted. — Det paſſer ſig viſt nok for rene Aander at nære ſig af balſamiſk Luft og i en Skov, ſom blomſtrer af Livets Træer, at bade ſig i Bække, der ere guulfarvede af Loto's

gyldne

gyldne Stöv, og at ſtyrke deres Dyd i det hemmelighedsfulde Bad; at grandſke i Huler, hvis Gruus beſtaaer af uplettede Ædelſtene; og at tvinge deres Lidenſkaber, ſkiönt endog Nympher af ualmindelig Skiönhed ſpöge omkring dem: i denne Lund alene kan man naae den Höide af ſand Gudsfrygt, ſom andre Eremiter forgieves tragte efter.

Mat. Hos ophöiede Siele ſtiger altid Önſket om fuldkommen Lykſalighed. — [*Vender ſig til Siden.*] Siig mig, Vriddhaſacalya, hvad Forretning er nu Marichi's guddommelige Sön beſkieftiget med? — Hvad ſiger du? Er han i Samtale med Dacsha's Datter, ſom udöver alle en retſkaffen Kones Dyder, og adſpörger ham om moralſke Sætninger? Saa maae vi bie efter hans Leilighed. — [*Til Dushmanta.*] Bie her, o Konge, under Skyggen af dette Asocatræe, medens jeg forkynder Indra's Fader din Ankomſt.

Dushm. Som De finder paſſeligt. [*Matali gaaer ud. — Dushmanta föler ſin Arm ſkielve.*] Hvorfor ſmigrer du mig, min Arm, med et tomt Tegn?

Min

Min forrige Lykſalighed er tabt, og Elendighed bliver alene tilbage.

Bag Skuepladsen. Vær ikke ſaa uregierlig: ved enhver Leilighed viſer du din onde Sindsbeſkaffenhed.

Dushm. [*Lyttende.*] Ha! dette Sted er i Sandhed ikke for en ſlet Tænkemaade. — Hvo er det, der ſaaledes bliver ſat til Rette? [*Seer med Forundring.*] Jeg ſeer et Barn, men ikke med barnagtigt Anſigt eller Styrke, ſom to Eremitinder ſtræbe at holde i Orden; medens han med Magt drager til ſig i vildt Spög en Löve-Valp med en reven Manke, ſom ſynes juſt at være ſlæbt fra Lövindens halv udſuede Vorte!

En liden Dreng *og to* Opvartersker *ſees, ſom Kongen beſkrev dem.*

Dreng. Luk din Mund op, Löve-Valp, at jeg kan tælle dine Tænder.

Förste Opv. Utæmmelige Barn! Hvorfor piner du Skovens vilde Dyr, dem vi holde

af,

af, ſom om de vare vor egen Afkom? — Du ſynes endog at ſpöge i Vrede. — Med Rette have Eremiterne kaldet dig Servademana, ſiden du tæmmer alle Creature.

Dushm. Ah! hvad betyder det, at mit Hierte hænger ved dette Barn, ſom om han var min Sön? — [*Grublende*] Desværre! jeg har ingen Sön, og denne Betragtning giör mig eengang ſaa meget ömhiertet.

And. Opv. Lövinden vil ſönderrive dig, om du ikke ſlipper hendes Valp.

Dreng. [*Smilende.*] O! jeg er meget bange for den, det forſtaaer ſig!

[*Han bider i ſine Læber ſom for at trodſe den.*]

Dushm. [*Affides i Forfærdelſe.*] Det Barn viſer Anlæg til heltemeſſig Styrke, og ſeer ud ſom Ild, der flammer, naar man kaſter tör Brændſel paa den.

Förste Opv. Mit kiere Barn, giv denne de vilde Dyrs unge Fyrſte ſin Frihed; og jeg vil give dig et ſmukkere Legetöi.

Dreng.

DRENG. Giv det förſt. — Hvor er det?

[*Strækker ſin Haand ud.*]

DUSHM. [*Affides, ſtirrende paa Barnets flade Haand.*] Hvad! endog det flade af hans Haand bærer Mærke af Herredömme; og i det han ſaaledes ivrigen udſtrækker den, viſer den Linier af ypperligt Netarbeide, og glöder ſom en Lotos, der aabnes ved Dagens Frembrud, medens Blomſterbladenes *) röde Glands indhyller alle andre Farver i Mörke.

AND. OPV. Blotte Ord vil ikke tilfredsſtille ham, min Suvrita. — Gaae, jeg beder dig, til min Hytte, hvor du vil finde et Stykke Legetöi giort for Eremitens Barn, Sancara: det er en Paafugl af Steentöi malet med prægtige Farver.

FÖRSTE OPV. Jeg ſkal bringe den ſtrax.

[*Hun gaaer.*]

DRENG. Imidlertid vil jeg lege med den unge Löve.

AND.

---

*) Petals.

And. Opv. [*Seer paa ham med et Smiil.*] Lad den gaae, jeg beder dig indſtændig.

Dushm. [*Affides.*] Jeg föler den ömmeſte Kierlighed for dette uregierlige Barn. — [*Sukkende.*] Hvor ſöd en Glæde maae ikke dydige Fædre föle, naar de ſmudſe deres Barm med Stöv ved at oplöfte deres ſpögende Börn, ſom fortrylle dem med utydelig Sladren, og viſe deres Tænders hvide Blomſter, i det de uſkyldigen lee ad enhver forefaldende Ubetydelighed.

And. Opv. [*Löfter ſin Finger op.*] Hvad! har du ſlet ingen Agt for mig? — [*Seer ſig om.*] Ere her nogen Eremiter i Nærheden? — [*Seer Dushmanta.*] O! viis mig den Godhed, ædle Fremmede, at befrie denne Löve-Valp, ſom ikke kan ſlippe ud af dette ſtærke Barns Klöer.

Dushm. Jeg vil forſöge. — [*Nærmer ſig til Drengen, og ſmiler.*] O du, ſom er en Sön af en gudfrygtig Eremit, hvor kan du vanære din Fader, ſom dine Dyder vilde giöre lykkelig, ved at overtræde de Love, der ere antagne

i denne hellige Skov? Det paſſer ſig alene for en ond Slange at forgifte Grenene paa et vellugtende Sandal-Træe.

[*Drengen giver Löven lös.*]

AND. OPV. Jeg takker Dem, höflige Gieſt; — men han er ikke en Eremits Sön.

DUSHM. Hans Handlinger, der ſvare til hans Styrke, tilkiendegive en ganſke anden Födſel; men jeg faldt paa denne Tanke af Stedets Hellighed, ſom han beboer. — [*Tager Drengen ved Haanden.*] — [*Affides.*] O! ſiden det foraarſager mig ſaa megen Fornöielſe blot at röre Haanden paa dette Barn, ſom er en haabefuld Pode for en Familie, der ikke er forenet med min, hvilken henrivende Glæde maae da ikke den lykkelige Mand föle, fra hvilken han udſprang?

AND. OPV. [*Seer med Forundring paa den ene efter den anden.*] O underfulde! —

DUSHM. Hvad har opvakt denne Deres Forundring?

AND.

And. Opv. Den forfærdelige Lighed imellem Barnet og Dem, ædle Fremmede, som han ikke er beslægtet med. — Det forundrede mig ligeledes at see, at omendskiönt han har barnagtige Luner, og havde intet Bekiendtskab med Dem för, saa har dog Deres Ord bragt ham tilbage til hans naturlige gode Sindsbeskaffenhed.

Dushm. [*Löfter Drengen op paa sin Arm.*] Hellige Matrone, om han ikke er en Eremits Sön, hvad er da hans Familie-Navn?

And. Opv. Han er af Puru's Afkom.

Dushm. [*Affides.*] Ha! det er upaatvivleligen Aarsagen til hans Naturgaver og til min Kierlighed for ham. [*Sætter ham ned.*] — [*Höit.*] Jeg veed det er en antagen Brug imellem Fyrsterne af Puru's Afkom, först at boe i rige Palladser med Mure af Stucco-Marmor, hvor de beskytte og nyde Verden; men i Livets Aften söge de ydmygere Boliger ved Roden af ærværdige Træer, hvor Eremiter med undertvungne Lidenskaber udöve den strænge Andagt. —

Imidlertid undrer jeg over, hvor denne Dreng, der bevæger ſig ſom en Gud, kunde være föd af en blot Dödelig.

AND. OPV. Höflige Fremmede! Deres Forundring vil ophöre, naar De faaer at vide, at hans Moder er beſlægtet med en himmelſk Nymphe, og födde ham i Caſyapa's hellige Skov.

DUSHM. [*Affides.*] Jeg er henrykt. — Dette er en nye Stötte for mit Haab. — [*Höit.*] Hvilken dydig Monark tog hans ypperlige Moder ved Haanden?

AND. OPV. O! jeg maae ikke giöre en Konges Navn berömt, ſom ſlog Haanden af hans lovlige Kone.

DUSHM. [*Affides.*] Ah! hun mener mig. — Lad mig nu ſpörge om det föde Barns Moder. — [*Grublende.*] Men det ſtrider mod gode Sæder at foreſpörge ſig om en anden Mands Kone.

Den

Den förſte OPVARTERSKE *kommer tilbage med Legetöiet.*

FÖRSTE OPV. See, Servademana, ſee her, hvor ſmuk denne Fugl er, Saconta-lávanyam.

DRENG. [*Seer ſig heftig omkring.*] Sacontalá! O! hvor er min kiere Moder?

[*Begge Opvarterſkerne lee.*]

FÖRSTE OPV. Han elſker ſin Moder meget ömt, og blev fixeret ved et ligelydende Ord.

AND. OPV. Mit Barn, hun meende alene denne Paafugls deilige Skabning og Farver.

DUSHM. [*Affides.*] Er min Sacontalá da hans Moder? Eller er det dyrebare Navn blevet givet til noget andet Fruentimmer? — Denne Samtale ligner det ſkuffende Skin af Vand i en Örk, ſom ender ſig med Haabets bittre Bedrag for den af Törſt forbrændte Hiort.

DRENG. Jeg ſkal holde af Paafuglen, om den kan rende og flyve; ellers ikke.

FÖRSTE

FÖRSTE OPV. [*Seer rundt om i Forvirring.*] Ak! Barnets Amulet *) er falden af hans Haandled.

DUSHM. Vær ikke urolig. Den var falden af, imedens han legede med Löven: jeg ſeer den, og ſkal bringe den i Deres Haand.

BEGGE. O! agt Dem for at röre ved den.

FÖRSTE OPV. Ach! han har taget den op!

[*De ſee begge ſtift paa hinanden med Forundring.*]

DUSHM. Her er den, men hvorfor vilde De have holdt mig fra at röre denne ſkinnende Ædelſteen?

AND. OPV. Denne guddommelige Amulet har en underfuld Kraft, og blev Barnet given af Marichi's Sön, ſaaſnart de hellige Skikke vare blevne iagttagne efter hans Födſel: naar

*) *Amulet* er egentligen et fortryllet Hals- eller Armbaand, ſom kan modſtaae Troldom, afværge Sygdom, Farer &c. jeg kiender intet ligegieldende Udtryk for dette i mit Modersſprog, ligeſaa lidet ſom for disappointment, temper, ſacramental o. ſl., jeg har derfor maattet benytte mig af Omſkrivning, eller ſom her, brugt et Ord, der ikke var danſk.

naar den end faldt til Jorden, kunde ingen menneſkelig Skabning uden Drengens Fader og Moder ubeſkadt röre den.

DUSHM. Men om en Fremmed havde taget den?

FÖRSTE OPV. Saa vilde den være bleven forvandlet til en Slange, og ſaaret ham.

DUSHM. Har De ſeet denne Virkning ved ſlige Leiligheder?

BEGGE. Ofte.

DUSHM. [*Henrykt af Glæde.*] Jeg maae da fryde mig over mit brændende Önſkes Opfyldelſe.

AND. OPV. Kom, Suvritá, lad os bringe den glædelige Nyhed til Sacontalá, ſom en adſkilt Huſtrues ſtrænge Pligter ſaalænge har nedtrykt.

DRENG. Farvel; jeg maae gaae til min Moder. [*Opvarterſkerne gaae ud.*]

DUSHM. Min dyrebare Sön, du vil giöre hende lykkelig ved at gaae til hende med mig.

DRENG.

Dreng. Dushmanta er min Fader; og De er ikke Dushmanta.

Dushm. Endog det, at du fornægter mig foraarsager mig Glæde.

Sacontalá *kommer ind i Sörgedragt med sit lange Haar snoet i een Fletning, som hænger heude ned ad Ryggen.*

Sac. [*Affides*] Da jeg har hört, at mit Barns Amulet har viist sin guddommelige Kraft, saa maae jeg enten have en besynderlig Mistillid til min gode Lykke, eller og er den Begivenhed, som Misraceſi spaaede, virkeligen indtruffen. [*Gaaer ſvem.*]

Dushm. [*Med en Blanding af Glæde og Sorg.*] Ah! er det den magelöse Sacontalá, jeg seer klædt i ringe Sörgedragt? — Hendes Ansigt er affalden ved Opfyldelsen af hendes strænge Pligter; en eneste flettet Lok flyder ned over hendes Skuldre; og med en ganske ubesmittet Siel bærer hun den lange Fraværelse af hendes

hendes Mand, hvis Umildhed overgik alle Grændſer.

SAC. [*Seer ham, men tvivler*] Er det min Herres Sön, ſom er bleven bleg af Anger og Sorg? — Hvis ikke, hvo er da den, der beſmitter mit Barn ved at röre hans Haand, hvis Amulet ſkulde have beſkyttet ham for ſaadan Vanære?

DRENG. [*Löber hen til Sacontalá*] Moder! her er en Fremmed, ſom kalder mig Sön.

DUSHM. O! min Elſkeligſte, jeg har behandlet dig gruſomt; men min Gruſomhed har afvexlet med den varmeſte Kierlighed; og jeg anraaber Deres Erindring og Tilgivelſe.

SAC. [*Affides.*] O! mit Hierte, vær frimodigt! — [*Höit*] Jeg ſkal være den allerlykkeligſte, naar Kongens Vrede er gaaen over, — [*Affides.*] Det maae være min Herres Sön.

DUSHM. Ved Himmelens Godhed, du Elſkværdigſte af dit Kiön, ſtaaer du igien for mig, hvis Hukommelſe var fordunklet ved Fortryllelſens Mörke, ſom Stiernen Róhini

ved

ved Enden af en Formörkelſe forener ſig igien med dens elſkede Maane.

SAC. Gid Kongen blive —

[*Hun briſter i Graad.*]

DUSHM. Min Dyrebareſte! uagtet det Ord ſeierrig blev qvalt ved dine Taarer, ſaa maae jeg dog have faaet Seier, ſiden jeg ſeer dig igien, ſkiönt med blege Læber og et upryd-det Legeme.

DRENG. Hvo er denne Mand, Moder?

SAC. Söde Barn, ſpörg Guddommen, der raader for begges vor Lykke.

[*Hun græder.*]

DUSHM. O min alene Elſkede! forjag for evig den Tanke, at jeg forlod dig. — En ſtærk Affindighed bemægtigede ſig min Siel. — Dette er Skiebnen endog for den bedſte Mands Handlinger, naar Bedaarelſens Mörke faaer Overhaand; ligeſom en blind Mand, naar en Ven ombinder hans Hoved med en Blomſter-krands, tager den for en omſlynget Slange, og daarlig forkaſter den. [*Han falder for hendes Födder.*]

SAC.

Sac. Staae op, min Mand, o ſtaae op. — Min Lykſalighed har længe været afbrudt; men Glæde følger nu paa Sorgen, ſiden min Herres Sön endnu elſker mig. — [*Han ſtaaer op.*] Hvorledes blev Erindringen om dette ulykkelige Fruentimmer paa nye opvakt hos min Herres Sön?

Dushm. Naar Elendighedens Piil er fuldkommen uddragen af min Barm, ſaa ſkal jeg fortælle dig alt; men ſiden min Siele-Angeſt har for en Deel ophört, ſaa lad mig förſt aftörre den Taare, der nedtriller fra det ſpæde Öielaag; og ſaaledes udſlette Erindringen om alle de Taarer, ſom mit Raſerie har givet dig Anledning til at fælde.

[*Han udrækker ſin Haand, og i det han törrer hendes Öine, ſeer Sacontalá Ringen paa hans Finger.*]

Sac. Ah! er det den uheldige Ring?

Dushm. Ja. Ved paa en forunderlig Maade at faae den igien kom min Hukommelſe tilbage.

SAC. Dens Indflydelſe har i Sandhed været ſtor; ſiden den har givet mig min Mands tabte Fortrolighed igien.

DUSHM. Tag den da, ſom en deilig Plante modtager en Blomſt af Glædens omveltende Aarstid.

SAC. Jeg kan ikke betroe mig ſelv den. — Lad den blive baaren af min Herres Sön.

MATALI *kommer ind.*

MAT. Efter Himlens Villie har Kongen lykkeligen mödt ſin elſkede Huſtrue, og ſeet ſin lille Söns Anſigt.

DUSHM. Det var ved min Vens Selſkab, at mit Önſke kom til Modenhed. — Men ſiig mig, var ikke denne lykkelige Begivenhed Indra forud bekiendt?

MAT. [*Smilende.*] Hvad er Guderne ubekiendt? — Men kom; den guddommelige Maricha önſker at ſee dig. —

DUSHM.

Dushm. Elſkeligſte! tag vor Sön ved Haanden; og lad mig fremſtille eder begge for de Udödeliges Fader.

Sac. Jeg blues i Sandhed, endog i din Nærværelſe, ved at nærme mig til Guddommen.

Dushm. Det er fuldkommen paſſende ved ſaa lykkelig en Leilighed. — Kom, jeg beder dig indſtændig. [*De gaae alle.*]

Skuepladſen forandres, og Casyapa *ſees paa en Trone i Samtale med* Aditi.

Cas. [*Pegende paa Kongen.*] Det, o Datter af Dacsha, er den Helt, ſom ledte din Söns Hære i Kampen, en Beherſker paa Jorden, Dushmanta; ved hvis Bues Hielp Indra's Tordenkile, da alle dens Arbeider vare fuldbragte, er nu en blot Prydelſe for hans himmelſke Pallads.

Aditi. Hans Skikkelſe bærer alle Mærker paa ophöiet Majeſtæt.

MAT. [*Til Dushmanta.*] De tolv Adityaſ's Forældre ſtirre paa dig, o Konge, ſom paa deres eget Afkom, med Kierligheds Öine. — Nærm dig til dem, berömmelige Fyrſte.

DUSHM. Ere diſſe, o Matali, det guddommelige Par, ſom udſprang af Marichi og Dacsha? Ere diſſe Börnebörn af Brahma, ſom den Selvſtændige frembragde i Begyndelſen, ſom begeiſtrede Dödelige kalde Kilden til Kierlighed, ſynlig i Skikkelſen af tolv Sole; de ſom frembragde min Velgiörer, Herren af de hundrede Offere og tre Verdeners Beherſker?

MAT. Juſt dem — [*Nedkaſter ſig tilligemed Dushmanta.*] — Store Væſener, Kong Dushmanta, ſom har udfört eders Söns Vaſava's Befalinger, nedfalder ydmyg for eders Trone.

CAS. Bliv længe ved at herſke over Verden!

ADIT. Længe blive en Kriger med en Vogn uovervindelig i Strid!

[*Sacontalá og hendes Sön nedkaſte ſig.*]

CAS.

CAS. Datter, gid din Mand blive liig Indra! gid din Sön ligne Jayanta! og gid du, ſom ingen Velſignelſer bedre kunde paſſe ſig paa, blive Pulóman's Datter liig i Held.

ADIT. Vedligehold, mit Barn, beſtandig Enighed med din Herre: og gid denne Dreng maae i mange Aar blive begges eders Prydelſe og Glæde! kom nu, og ſæt eder hos os.

[*De ſætte ſig ned.*]

CAS. [*Seer vexelviis paa dem.*] Sacontalá er Mönſteret for ypperlige Koner; hendes Sön er lydig; og du, o Konge, har tre ſieldne Fordele, ſand Gudsfrygt, overflödig Rigdom og virkſom Dyd.

DUSHM. O guddommelige Væſen! efter at have erholdt den forrige Gienſtand for mine meeſt brændende Önſker, ſaa har jeg nu naaet den höieſte Spidſe af jordiſk Lykſalighed. — Förſt viſer Blomſten ſig, ſiden efter Frugten; förſt ſamle Skyerne ſig, ſiden falder Regnen: denne er den rette Gang for Aarſa-

ger

ger og Virkninger; og naar din Yndeſt gik forud, ſaa paafulgde i Almindelighed Lykke.

Mat. Stor i Sandhed, o Konge, har de förſtefödde Brahmeners Godhed været.

Dushm. Herlige Sön af Marichi, denne din Tienerinde blev viet til mig efter Gandharva's Skik, og blev efter nogen Tids Forlöb ledſaget til mit Pallads af nogle af hendes Slægtninge; men da min Hukommelſe i Afſindighed ſlog mig feil, ſaa forſkiöd jeg hende, og begik ſaaledes en ſmertelig Forbrydelſe mod den ærværdige Canna, ſom er af din guddommelige Stamme: ſiden efter erindrede jeg mig, ved at ſee denne uheldige Ring, om min Kierlighed og mit Ægteſkab; men endnu fylder den hele Begivenhed mig med Forundring. — Min Siel var indhyllet i en beſynderlig Uvidenhed, der formörkede mine Sandſer; ſom om en Mand ſaae en Elephant gaae foran ſig, og dog kunde tvivle om, hvad Dyr det kunde være, indtil han opdagede ved Sporene af dens ſtore Födder, at det var en Elephant.

Cas.

Cas. Hör op, min Sön, at beſvære dig ſelv med en Forbrydelſe, ſom er begaaet imod dit Vidende, og altſaa uden Skyld. — Hör mig derfor —

Dushm. Jeg er i Hengivenhed opmærkſom.

Cas. Da Nymphen Menaca förde Sacontalá fra det Sted, hvor dit Afſlag havde ſmertet hendes Siel, ſaa bragde hun hende til Aditi's Pallads; og jeg vidſte ved Kraften af at grunde paa det höieſte Væſen, at din Forglemmelſe af din fromme og lovlige Ægtefælle reiſede ſig fra Durvaſa's Beſværgelſe, og at Kogleriet vilde endes ved Synet af din Ring.

Dushm. [*Affides.*] Mit Navn er da befriet for Skiændſel.

Sac. Lykkelig er jeg, at min Herres Sön, ſom nu erkiender mig, fornægtede mig af Uvidenhed og ikke af virkelig Modbydelighed. Den forſkrækkelige Beſværgelſe var formodentligen hört, medens min Tanke har været henvendt paa andre Gienſtænde, af mine

elſkede Veninder, ſom af yderlig Godhed ſkiulede den for mig for at ſkaane mine Følelſer, men ſom raadede mig ved min Afreiſe at foreviſe Ringen, om min Mand ſkulde have forglemt mig.

Cas. [*Vender ſig til Sacontalá.*] Du er underrettet, min Datter, om den hele Sandhed, og maae ikke længer föle Fortrydelſe over din Herres Opförſel. — Han forſkiöd dig, da hans Hukommelſe var ſvækket ved Fortryllelſens Magt; og da Mörket var adſpredt, oplivedes hans Ægte-Kierlighed igien; ſom et Speil, hvis Overflade var bleven ſmudſet, ikke tilbagebrækker Billedet; men viſer fuldkommen Lighed, naar det har faaet ſin rene Glands igien.

Dushm. Saadan var i Sandhed min Tilſtand.

Cas. Min Sön Dushmanta! har du omfavnet dit Barn med Sacontalá, ved hvis Födſel jeg ſelv iagttog de Skikke, der foreſkrives ved Veda?

Dushm.

Dushm. Hellige Marichi, han er mit Huſes Ære.

Cas. Viid da ogſaa, at hans Helte-Dyd vil ophöie ham til er Herredömme, ſom ſtrækker ſig fra Söe til Söe: förend han kommer over det dödelige Livs Ocean, ſkal han, magelös i Kamp, beherſke denne Jord med ſyv Halvöer; og ſom han nu har Navn af Servademana, fordi han endog i Barndom tæmmer de grummeſte Dyr, ſaa ſkal han i ſine modnere Aar erhverve Navn af Bhereta, fordi han ſkal beſkytte og vedligeholde Verden.

Dushm. En Dreng, opdragen af Marichi's Sön, maae komme til at naae Storheds höieſte Spidſe.

Adit. Lad nu Sacontalá, der igien er bleven lykkelig, ſende Efterretning til Canna om alle diſſe Begivenheder: hendes Moder Menaca er af min Familie og veed alt, hvad der er foregaaet.

Sac. Gudinden foreſlaaer, hvad jeg meeſt brændende önſker.

Cas.

Cas. Ved Kraften af ſand Gudsfrygt vil den hele Scene ſtaae levende for Canna's Siel.

Dushm. Den andægtige Viſe maae endnu være yderlig harmefuld over min affindige Opförſel.

Cas [*Grundende.*] Lad ham da faae den behagelige Nyhed fra mig, at hans Foſterbarn er kierligen bleven modtaget af ſin Mand, og at de begge ere lykkelige med den lille Kriger, ſom var avlet af dem. — Heida! hvo er der til Opvartning.

En Lærling *kommer ind.*

Lærl. Store Væſen! jeg er her.

Cas. Iil, Golava, igiennem den lette Luft, og underret i mit Navn den ærværdige Canna, at Sacontalá har en indtagende Sön ved Dushmanta, hvis Kierlighed til hende kom tilbage med hans Hukommelſe, da det Koglerie, ſom blev giort af den vrede Durvaſas, var til Ende.

Lærl.

Lærl. Som Guddommen befaler.

[*Han gaaer.*]

Cas. Min Sön, beſtig nu igien Indra's Vogn med din Ægtefælle og dit Barn, og vend lykkelig tilbage til dit kongelige Sæde.

Dushm. Som Marichi befaler.

Cas. Gid for Fremtiden Dunſtkredſens Guder ved rigelig Regn give dine hengivne Underſaatter Overflod; og gid du ved jævnlige Ofringer vedligeholde Tordnerens Venſkab! — Gid Velgierninger maae ved tallöſe Omvexlinger af Tienſtvillighed imellem eder begge gienſidigen blive ydede paa de tvende Verdeners Beboere!

Dushm. Mægtige Væſen! jeg ſkal ſtræbe, ſaa meget ſom det ſtaaer i min Magt, at naae dette Held.

Cas. Hvad anden Gunſtbeviisning kan jeg ſkienke dig?

Dushm. Kan nogen Gunſt overgaae den, du allerede har ſkienket? — Lad enhver Konge anvende ſin Flid paa at erlange Lykſalighed

hed for sit Folk; lad Sereſwati, Gudinden for de frie Kunſter, blive tilbedet af alle Veda's Læſere; og gid Siva, med ſin Azur Hals og röde Lokker, ſtedſevarende mægtig og ſelvſtændig, afvende fra mig den Sorg at födes anden Gang i denne forgængelige Verden, Sædet for Laſter og Straf!

Ende.

Jeg har saaledes herved opfyldt Hr. Kammerherre Suhms Anmodning at udgive Hr. Rector West's Oversættelse af Sacontalá med foregaaende Indledning efter hans hidsendte Manuscript; men at jeg ikke efter Löfte i Subscriptionsplanen har tilföiet det oplysende Register, der er lagt til G. Forsters tydske Udgave, grunder sig derpaa, at jeg ved nöiere Undersögelse fandt det betydeligste af samme i Digtet selv eller i den engelske Oversætters Fortale.

Mag. R. Nyerup,
Bibliothekssecretaire.